

AZƏRBAYCANDA SİYASİ MƏHBUSLAR

Vahid Siyahı\Hesabat

AZƏRBAYCANDA SİYASİ MƏHBUSLARIN VAHİD SİYAHISI / HESABAT

Sənəd 10 iyun 2020-ci ilə qədər olan dövrü əhatə edir

Düzüm

GİRİŞ	3
SİYASİ MƏHBUS MEYARLARI	4
SİYASİ MƏHBUSLAR.....	5
A. JURNALİSTLƏR/BLOGERLƏR	5
B. SİYASİ VƏ İCTİMAİ FƏALLAR	11
Müxalifətin maliyyələşdirilməsi işi ilə bağlı həbs edilənlər	31
C. İNANCLİ FƏALLAR	36
(1) Müsəlman Birliyi Hərəkatının üzvləri və Nardaran qəsəbəsində	
həbs edilənlər	36
(2) Azərbaycan İslam Partiyasının Sədri və onunla birlikdə həbs edilənlər	62
(3) Digər inancılı fəallar	67
D. ÖMÜRLÜKLƏR.....	72
Keçmiş Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin (XTPD) üzvləri.....	72
E. SİYASİ GİROVLAR	79
F. SƏİD DADAŞBƏYLİ VƏ ONUNLA BİRGƏ TUTULANLAR.....	81
G. "GƏNCƏ İŞİ"	85
1. "Gəncə işi" ilə bağlı həbs edilənlər	91
2. "Gəncə işi" ilə bağlı sosial şəbəkələrdə paylaşımlara görə həbs edilənlər ..	112
NƏTİCƏ/TÖVSIYƏLƏR.....	116
ƏLAVƏ.....	117

GİRİŞ

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən vətəndaş cəmiyyəti qurumları və fəalları uzun illər ərzində çözülməyən siyasi məhbus probleminə diqqət çəkmək üçün bu hesabatla çıxış edirlər. Yerli və beynəlxalq təşkilatların ardıcıl çağırışlarına baxmayaraq, siyasi motivli həbslər aparılıb, problemin biryolluq həlli üçün hakimiyyət siyasi iradə göstərməyib, uzun illər ərzində bu kimi həbslər və azadolmalar və yenidən həbslər “qapalı dairə” kimi davam edib.

Siyahını hüquq müdafiəçiləri, hüquqçular, jurnalistlər və ekspertlərdən ibarət *Azərbaycanda Siyasi Məhbusların Siyahısı üzrə İşçi Qrup* hazırlayıb. Hesabat 2020-ci ilin iyun ayının 10-na qədər həbs edilən və azadlığa buraxılmayan şəxsləri əhatə edir.¹

Hesabat hazırlanarkən siyasi məhbus məsələsi ilə məşğul olan çoxsaylı yerli və beynəlxalq təşkilatlarla məsləhətləşmələr aparılıb, o sıradan nüfuzlu beynəlxalq insan haqları təşkilatlarının hesabatları, Azərbaycanın üzv və qarşısında öhdəlikləri olduğu təşkilatların, xüsusən də Avropa Şurasının uyğun sənədləri öyrənilib, mətbuatın monitorinqi, məhkəmələrin müşahidəsi aparılıb. Məhkəmə hökmü və başqa hüquqi sənədlər təhlil edilib, hesabatda adı olan siyasi məhbusların vəkilləri və ailə üzvləri, müdafiə komitələri ilə görüşlər keçirilib. Hesabatda hər bir siyasi məhbusla bağlı detallı bilgiler, həmçinin hər bir həbsin əsl səbəbləri, bu zaman yol verilmiş qanun pozuntuları və s. informasiyalar var.

Hesabatda siyasi məhbuslar aşağıdakı kateqoriyalar üzrə bölünüb:

- A. Jurnalistlər/blogerlər
- B. İctimai və siyasi fəallar
- C. İnançlı fəallar
- D. Ömürlüklər
- E. Siyasi girovlar
- F. Səid Dadaşbəyli və onunla birgə tutulanlar
- G. “Gəncə işi”
- H. Siyasi mühacirlər

Bir neçə kateqoriya da öz növbəsində alt kateqoriyalara bölünüb.

İşçi Qrup sosial şəbəkələrdə tənqidi çıxışlarından sonra psixiatrik xəstəxanaya yerləşdirilmiş müxalifət fəalı Aqil Hübətovun adını (Siyahıda 11-ci olan) Siyahıya əlavə etməyə qərar verib. Qrup o mövqedən çıxış edir ki, baxışlarına görə şəxs cəmiyyətdən təcrid edilirsə, vəkili ilə görüşünə maneələr yaradılırsa, digər şəxslərlə ünsiyyət hüququ məhdudlaşdırılırsa, saxlandığı yeri tərk etmək imkanı əlindən alınarsa, belə bir təcrid azadlıqdan məhrum etməyə bərabər olduğu üçün o da siyasi məhbus sayılmalıdır.

---

¹ Siyahıda siyasi məhbusların adları hər bölmə üzrə tutulma tarixlərinə uyğun olaraq təqdim edilir.

SİYASİ MƏHBUS MEYARLARI

Hesabatın hazırlanmasında Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) 3 oktyabr 2012-ci il 1900 sayılı Qətnaməsində təsbit edilmiş meyarlardan istifadə olunub². Həmin sənədə əsasən, azadlıqdan məhrum edilmiş şəxs aşağıdakı hallarda siyasi məhbus sayılır:

- a. həbs İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiya (Konvensiya) və onun protokollarında təsbit olunmuş fundamental təminatlardan biri, xüsusilə fikir, vicdan və din azadlığı, ifadə və informasiya azadlığı, toplaşma və birləşmə azadlığı pozulmaqla həyata keçirilibsə;
- b. həbs heç bir cinayətlə əlaqəsi olmadan sırf siyasi səbəblərdən həyata keçirilibsə;
- c. siyasi səbəblərdən, saxlanmanın müddəti və ya onun şərtləri şəxsin şübhəli və ya təqsirkar sayıldığı cinayətə aydın şəkildə proporsional deyilsə;
- d. şəxs başqa şəxslərlə müqayisədə siyasi səbəblərdən ayrı-seçkilik şəraitində həbs edilirsə;
- e. həbs aydın şəkildə ədalətsiz məhkəmə proseslərinin nəticəsidirsə və bu, hakimiyyətin siyasi motivləri ilə bağlıdır.

AŞPA bu qətnaməsində xatırladır ki, “siyasi məhbus” anlayışını Ermənistan və Azərbaycanın Avropa Şurasına qəbulu kontekstində hər iki dövlətdə mövcud olduğu iddia edilən siyasi məhbusların işinin qiymətləndirilməsi üçün mandat verilən Baş Katibin müstəqil ekspertləri Avropa Şurası çərçivəsində işləyib.

Terror cinayətlərinə görə azadlıqdan məhrum edilən şəxs İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyaya və yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq belə cinayətlərə görə məsuliyyətə cəlb edilib və məhkum olunubsa, siyasi məhbus sayılmır.

Hesabat hazırlanarkən *Amnesty International* təşkilatının kriteriyalarına³ uyğun olaraq vicdan məhbusu kimi tanınmış şəxslərin işlərində bu təşkilata istinad edilib.

---

² <http://bit.ly/1piq992>

³ <http://bit.ly/18KQFUz>

SİYASİ MƏHBUSLAR

A. JURNALİSTLƏR/BLOGERLƏR

1. Araz Faiq oğlu QULİYEV

© www.xeber44.com

Saxlanma tarixi: 9 sentyabr 2012-ci il

İttiham: CM-in 228.1 (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə*), 233 (*ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətləri təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*), 283.1 (*milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətindən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə və ya kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə*), 315.2 (*hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə*) və 324-cü (*Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı və ya Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi barədə təhqiredici hərəkətlər*) maddələri

Cəzasının müddəti: 8 il

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: Araz Quliyev Masallıda yerləşən www.xeber44.com internet qəzetin baş redaktorudur. Bu saytda yayılan məqalələr əsasən hakimiyyətin dinlə bağlı siyasətinin tənqidinə, o sıradan Masallı rayonundakı sosial problemlərə həsr edilirdi. Bu saytdakı fəaliyyətinə görə A.Quliyev həbsdən öncə də dəfələrlə polis bölməsinə aparılıb, ona fəaliyyətini dayandırmaq barədə xəbərdarlıq edilib. Bu cür xəbərdarlıqlar yerli icra hakimiyyətindən də dəfələrlə olunub. Həbsdən 2 gün əvvəl – 2012-ci il sentyabrın 6-da A.Quliyevi və onunla birlikdə olan Masallı sakini Rza Qorxmaz oğlu Ağalını polis və mülki geyimdə olan şəxslər saxlayaraq döyüblər və Masallı Rayon Polis Şöbəsinə aparıblar. Onlar rəis müavini Əlifəğa Kazımovun göstərişi ilə gecə saat 03.00 radələrində sərbəst buraxılıblar.

Sentyabrın 8-də isə saat 21 radələrində A.Quliyev rayon sakini Ziya Tahirovla birlikdə Masallıda keçirilən folklor festivalı çərçivəsində Nizami Parkında təşkil olunan diskotekaya etiraz ediblər və tənqidi material hazırlamaq məqsədilə əlavə məlumat almaq üçün təşkilatçıları axtarmağa başlayıblar. Lakin ərazidə olan polislər hər iki şəxsi oradan uzaqlaşdırıb. Bundan 2 saat sonra yenə həmin əraziyə qayıdan A.Quliyev və Z.Tahirov diskotekanın sona çatdığını və park ətrafında yalnız polis maşınının olduğunu görüblər. Polis maşını yaxınlaşıb və rəis müavini Əlifəğa Kazımov onlarla 30 dəqiqəyə qədər söhbət etdikdən sonra ərazidən gedib. Bundan

dərhal sonra 25-30 nəfərlik mülki geyimli dəstə əraziyə gələrək onları təhqir etməyə və daş atmağa başlayıb, az sonra hadisə yerinə gələn polislər hər iki şəxsi döyərək həbs ediblər. Jurnalistə qarşı xuliqanlıq və polisə müqavimət maddələri ilə ittiham irəli sürülüb. Həbsindən 11 gün sonra, sentyabrın 20-də evində axtarış aparılıb və oradan qumbara tapıldığı bildirilib. 2012-ci ilin dekabrında A.Quliyevə qarşı baş redaktoru olduğu internet qəzetdə yayılan məqalələrdə dini düşmənçilik salınması, ictimai asayişin pozulması, silah saxlama, dövlət bayrağının təhqir edilməsi kimi maddələrlə ittiham irəli sürülüb.

Jurnalist Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 05 aprel 2013-cü il tarixli hökmü ilə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunub. Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi 09 yanvar 2014-cü il, Ali Məhkəmə isə 04 iyul 2014-cü il tarixli qərarlarla həmin hökmü qüvvədə saxlayıb.⁴

Jurnalistin evində axtarış məhkəmə qərarı olmadan və özünün iştirakı təmin edilmədən aparılıb, axtarış zamanı hal şahidi kimi iştirak etmiş şəxslərin məhkəmədə verdiyi izahatlarla istintaqa verdiyi izahatlar arasında ciddi fərqlər olub. Məhkəmə araşdırması zamanı məlum olub ki, hal şahidlərindən biri, Nahid Şirəliyev nə oxumağı, nə də yazmağı bacarmır (halbuki axtarış haqqında protokola imza atıb və qumbaranın aşkar edildiyini təsdiqləyib).

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsində o, işlədiyi fəhlə bazarından həmkarı ilə birgə hal şahidliyi etmək üçün polislərin onları apardıqlarını və bunun əvəzində hər birinə 20 AZN verildiyini bildirib. Zərərçəkmiş kimi tanınan şəxslərin heç birini istintaq zamanı A.Quliyevlə üzləşdirməyiblər, onların çoxu polis əməkdaşlarıdır və hamısı məhkəmədə eyni məzmunlu ifadə veriblər. Buna baxmayaraq, işdə jurnalistin polislərə xəsarət yetirdiyini təsdiqləyən hər hansı sübut yoxdur. Cırılaq təhqir edildiyi iddia olunan dövlət bayrağı da maddi sübut kimi cinayət işinin materiallarında olmayıb.

A.Quliyev onun barəsində Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin qərarından sonra 14 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsinə göndərilib. 22 dekabr 2014-cü ildə həmin CM-də olan məhkum Elşad Babayevin ölümünə dustaqlar etirazlarını bildiriblər. Belə ki, Babayevin işgəncələrə məruz qalaraq yeməksiz və susuz saxlanılaraq öldüyü barədə məlumatlar olub. Onun bacısı Simuzər Babayeva Lökbatan qəsəbəsində yerləşən morqda qardaşının meyitinin şəkillərini çəkərək sosial şəbəkələr və mətbuat vasitəsilə yayıb. Həmin şəkillərdən də aydın görünür ki, məhkumun üzərində zorakılıq izləri var. Lakin istintaq orqanı ölüm faktı ilə bağlı açdığı cinayət işinə 31 yaşlı Elşad Babayevin ürək çatışmazlığından ölməsi əsası ilə xitam verib.

Etiraz bildirən məhkumlar arasında jurnalist A.Quliyev də olub, buna görə o, karsərə salınıb və işgəncələrə məruz qalıb. Bu hadisədən sonra CM-in rəhbərliyi jurnalistin daha ağır rejimli müəssisəyə köçürülməsi barədə vəsatətlə məhkəməyə müraciət edib və Qaradağ Rayon Məhkəməsinin 19 mart 2015-ci il tarixli qərarı ilə A.Quliyev cəzasının 3 ilini Qobustan Qapalı Həbsxanasında çəkməyə məhkum edilib.

---

⁴Bu işlə bağlı Avropa Məhkəməsinə verilən şikayət üzrə kommunikasiya bitib və qərar verilmə mərhələsindədir.

<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-186328>

2. Elçin Səməd oğlu İSMAYILLI

© Azadlıq Radiosu

Saxlanma tarixi: 17 fevral 2017-ci il

İttiham: CM-in 182-ci (*hədə-qorxu yolu ilə pul tələb etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 7 il

Saxlandığı yer: 17 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş barədə qısa arayış: E.İsmayilli İsmayılıda yaşayır, müxalif Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) Ali Məclisinin üzvüdür. Həmçinin jurnalist fəaliyyəti ilə məşğul olub: kend.info saytının baş redaktorudur.; həbsinə qədər bir sıra media qurumları ("Azadlıq" qəzeti, "Azadlıq" Radiosu) ilə bölgə müxbiri kimi əməkdaşlıq edib. 2017-ci ilin fevral ayının 17-də saat 16.00 radələrində yaşadığı evdən çıxdıqdan sonra geri qayıtmayıb. Fevralın 17-dən 18-nə keçən gecə saat 2 radələrində polis və prokurorluq əməkdaşlarından ibarət olan 8 nəfərlik qrup onun kirayədə qaldığı evə gələrək axtarış aparıblar. Əməliyyatçılar evindən kompyuterini və sənədlə aldığı ov tüfəngini götürüb gediblər. Fevralın 18-də Nəsimi Rayon Məhkəməsi onun barəsində 24 günlük həbs qətimkan tədbiri seçib. Sonradan həbs müddəti bir neçə dəfə artırılıb.

Jurnalist barəsində Cinayət Məcəlləsinin 182-ci (hədə-qorxu yolu ilə pul tələb etmə) və 308-ci (vəzifəsindən sui-istifadə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. O, İsmayilli rayonunda vəzifəli şəxslərdən, onların barəsində rüsvayedicə məlumat yaymaq hədəsi ilə pul tələb etməkdə ittiham elan olunub. Sonradan ittihama daha bir maddə - Cinayət Məcəlləsinin 311-ci (rüşvət alma) maddəsi əlavə edilib.

İttihama görə, jurnalist mədəniyyət və turizm şöbəsinin rəisi Azər Abbasovdan pul tələb edib. A.Abbasov Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə müraciət edib və qurumun əməkdaşları jurnalisti həbs ediblər.

E.İsmayilli ilk gündən ona elan edilmiş ittihadmda özünü təqsirli bilmir. Saxlanılarkən üzərində olan 1000 manatı illərdir tanıdığı A.Abbasovdan borc aldığını deyib. İsmayilli Rayon Mədəniyyət və Turizm Şöbəsinin keçmiş rəhbəri A.Abbasov məhkəmədə deyib ki, həmin vəsaiti ona icra başçısı M.Sadiqov verib və E.İsmayilliyə çatdırmasını istəyib.

Jurnalistin işi üzrə məhkəmə prosesləri kobud qanun pozuntuları ilə müşayiət olunub. İstintaq dövründə olduğu kimi, məhkəmə araşdırması zamanı da jurnalistə qarşı irəli sürülmüş hədə-qorxu ilə tələb etmə, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə və rüşvət alma ittihamlarını əsaslandıran şübhə yeri qoymayan sübutlar təqdim edilməyib. Müdafiə tərəfi E.İsmayillinin dövlət məmurundan 600 dollar rüşvət almaqda ittiham olunan həbsində heç bir əsas olmadığı halda Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin iştirakını bu həbsin arxasında aşkar siyasi motivin olmasını təsdiq edən ciddi sübut kimi irəli sürüb. Həmçinin jurnalist həmin cinayəti törətsə idi belə, ona təyin olunan cəza həddən artıq sərt olmaqla, həbsin siyasi motivliliyi ilə bağlı şübhələri gücləndirir.

E.İsmayılı Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (hakim Rəşid Hüseynovun sədrliyi ilə) 18 sentyabr 2017-ci il tarixli hökmü ilə CM-in 182, 308 və 311-ci maddələri ilə təqsirli bilinərək 9 il azadlıqdan məhrum edilib. Dövlət ittihamçısı E.İsmayılıya 10 il həbs istəyib. Şəki Apellyasiya Məhkəməsi 05 dekabr 2017-ci il tarixdə birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb. Ali Məhkəmə (sədrlik edən İmran Hacıqayıbov) 20 noyabr 2018-ci il tarixli qərarı ilə E.İsmayılının ittiham olunduğu üç maddədən ikisinə – Cinayət Məcəlləsinin 308 və 311-ci maddələri ilə ittihamlara xitam verərək jurnalistin cəzanı 7 ilə endirib⁵.

3. Ziya Əlirza oğlu ƏSƏDLİ

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 5 sentyabr 2017-ci il (məhkəmə zalında həbs olunub)

İttiham: CM-in 221.3-cü (xuliqanlıq, silahdan və ya silah qismində istifadə edilən əşyaları tətbiq etməklə törədildikdə) maddəsi

Cəzasının müddəti: 3 il

Saxlandığı yer: 5 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: Z.Əsədli Azərbaycanda müxalif mövqeyi ilə fərqlənən “Azadlıq” qəzetinin bölgə müxbiri olub, Azərbaycan hakimiyyətini və onun apardığı siyasəti sərt tənqid edən, peyk üzərindən xaricdən yayımlanan “Azərbaycan Saati” onlayn televiziyası ilə əməkdaşlıq edib. Rayonla bağlı tənqidi materiallar, videolar hazırlayaraq “Azərbaycan Saati”na göndərib.

Jurnalist yaşadığı Biləsuvar rayonunda çayxanada guya xuliqanlıq etdiyinə görə haqqında cinayət işi qaldırılıb. Elan edilmiş ittihamda Z.Əsədli 19 aprel 2017-ci ildə Biləsuvar şəhəri M.İbrahimov küçəsində Aslan Həsənov adlı şəxsin işlətdiyi çayxanada onu təhqir etməkdə, istintaqın soyuq silah saydığı “Samsung” telefonu ilə ona xəsarət yetirməkdə ittiham olunub.

Cinayət işi 26 aprel 2017-ci ildə fakta görə CM-in 221.1-ci maddəsilə başlansa da, sonradan – 27 may 2017-ci ildə 221.3-cü maddəyə (xuliqanlıq, silahdan və ya silah qismində istifadə edilən əşyaları tətbiq etməklə törədildikdə) tövsif olunub.

27 may 2017-ci il tarixdə Z.Əsədli təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə ona CM-in 221.3-cü maddəsilə ittiham elan olunub və barəsində polisin nəzarəti altına vermə qətimkan tədbiri seçilib.

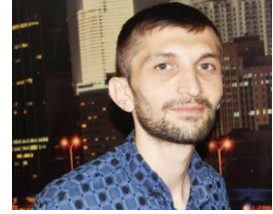
Z.Əsədli Biləsuvar Rayon Məhkəməsinin (hakim Ramiz Nurullayev) 5 sentyabr 2017-ci il tarixli hökmü ilə CM-in 221.3-cü maddəsi ilə nəzərdə tutulan cinayəti törətməkdə təqsirli bilinib və 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. 9 yanvar 2018-ci ildə Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Rafiq Cəfərov), 12 iyun 2018-ci ildə isə

⁵ İşlə bağlı Avropa Məhkəməsinə şikayət verilib.

Ali Məhkəmə (sədrlik edən Fərhad Kərimov) həmin hökmdən verilən şikayətləri rədd edib.

4. Polad İsrail oğlu ASLANOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 12 iyun 2019-cu il

İttiham: CM-in 134 (öldürməklə və ya sağlamlığa ağır zərər vurmaqla hədələmə, hədənin icra ediləcəyi üçün real əsaslar olduqda) və 274-cü (Dövlətə xəyanət, yəni Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi toxunulmazlığı, dövlət təhlükəsizliyi və ya müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən qəsdən törədilən əməl: düşmən tərəfinə keçmə, casusluq, dövlət sirrini xarici dövlətə vermə, Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda xarici dövlətə, təşkilata və ya onların nümayəndələrinə kömək etmə) maddələri

Saxlandığı yer: Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti

İş üzrə qısa arayış: Polad Aslanov xeberman.com (<http://xeberman.com/>) saytının təsisçisi və baş redaktorudur. O, 12 iyun 2019-cu ildə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən saxlanılıb. DTX-nın açıqlamasına görə, baş redaktor dövlətə xəyanət hesab olunan cinayət əməllərində şübhəli bilindiği üçün saxlanılıb. Jurnalistə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 274-ci (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Cinayət işinin materiallarına görə, jurnalist xarici ölkələrin sifarişi ilə Azərbaycanın dövlət orqanlarının fəaliyyətini gözdən salan məqalələr dərc edib və yayıb.

14 iyun 2019-cü ildə jurnalist barəsində məhkəməyə qədər 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. İttihamlar təsdiq edilsə, onu 10 ildən 15 ilədək müddətə və ya ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir. 5 oktyabr 2019-cu ildə Səbail Rayon Məhkəməsi DTX-nın müraciəti əsasında jurnalist haqqında seçilən həbs qətimkan tədbirini 4 ay uzadıb. 24 dekabr 2019-cu ildə P.Aslanova qarşı CM-in 134-cü maddə ilə yeni ittiham irəli sürülüb. 5 fevral 2020-ci ildə Ağır Cinayətlər Məhkəməsində (sədrlik edən Faiq Qəniyev) jurnalistin məhkəməsi başlayıb.

Siyasi məhbus sayılmanın əsasları

P.Aslanovun anadangəlmə sağlamlığında problemlər var. Həmin problemlərinə görə o, hərbi xidmətə də yararsız hesab edilib. P.Aslanov vaxtaşırı DTX haqqında tənqidi məqalələr yazaraq (bu məqalələrdə əsasən, DTX əməkdaşlarının rüsvətxorluğundan bəhs edilir) həmin məqalələri rəhbəri olduğu saytda yayıb. Ehtimal edilir ki, məhz həmin tənqidi yazılarına görə, o, 29 yaşında (Azərbaycanda hərbi xidmətə 18 yaşında aparılırlar) hərbi xidmətə aparılıb. Jurnalist bir illik hərbi xidmətdən geri qayıtdıqdan sonra jurnalistika fəaliyyətini davam etdirib, dövlət qurumlarının fəaliyyəti ilə bağlı tənqidi yazılarını davam etdirib.

İşçi Qrup (İQ) tərəfindən P.Aslanovun cinayət işi üzrə əldə edilmiş iş materiallarına əsasən, bu ittihamın fabulasını aşağıdakılar təşkil edir:

- İran təhlükəsizlik orqanı olan “SEPAH”ın əməkdaşı ilə görüşmək və onunla aşağıdakı aktları etməyə dair “sövdələşmə əldə etmək”;
- İranın Bakıdakı Mədəniyyət Mərkəzi ilə əlaqələr yaratmaq, rəhbərlik etdiyi saytlarda dini dövlət ideyaların təbliğ etmək;
- “SEPAH”ın müəyyən etdiyi istiqamətlərdə siyasi yazılar dərc etmək, bunları etməklə “radikal dini kontingent formalaşdırmaq”;
- hüquq mühafizə orqanlarının (HMO) fəaliyyətinə kölgə salan və HMO və digər dövlət orqanlarının işgüzar nüfuzuna xələl gətirən “təxribat” xarakterli məlumatların yayılması, həmin məqsədlərlə qəzet və jurnalların dərc edilməsi;
- İsrail Səfirliyinin fəaliyyətinə aid və Milli Məclis deputatlarının fəaliyyətinə dair məlumatlar toplamaq və ictimai-siyasi proseslərin izlənməsi və bu sahədə məlumatların müntəzəm ötürülməsi.

Hazırkı məqamda İQ bu ittihamların faktual əsaslarının olub-olmamasını yoxlamaq iqtidarında deyil. Buna görə də, İQ həmin məsələlərə dair hər hansı münasibət bildirmir. Bununla birlikdə İQ hesab edir ki, hazırkı ittihamın faktual əsaslarının müəyyən edilməsi P.Aslanovun işinin qiymətləndirilməsi üçün əhəmiyyət kəsb etmir. Hətta P.Aslanova istinad edilmiş əməllərin reallıqda baş verdiyini zənn etsək belə, bunlarda cinayət məsuliyyəti yarada biləcək hər hansı qanun pozuntusu yoxdur.

İttihamın fabulasını təşkil edən əməlləri ayrı-ayrılıqda nəzərdən keçirək. İranın Bakıdakı Mədəniyyət Mərkəzi ilə əlaqələr yaratmaq xalis olaraq birləşmə azadlığına aiddir. Belə ki, hər bir şəxs Azərbaycanda fəaliyyət göstərən istənilən özəl təşkilatla könüllü şəkildə əlaqə saxlaya bilər, ona üzv ola bilər və onunla əməkdaşlıq edə bilər. Mövcud məlumatlara görə İran Mədəniyyət Mərkəzinin hər hansı zorakı fəaliyyətləri mövcud deyil. Bundan əlavə, dini dövlət yaratmaq ideyasının təbliği, əgər belə təbliğat zorla, təhdidlə yaxud zorakılığa çağırışla müşayiət edilmirsə, özlüyündə şəxslərin ifadə azadlığına aiddir. HMO və digər dövlət orqanlarının nüfuzuna xələl gətirən çıxışlar ifadə azadlığının təsiri altına düşür. İnsanları “radikal dini kontingent” çərçivəsində toplamaq da. Bundan əlavə, MM deputatlarının, İsrail Səfirliyinin, eləcə də ölkədə baş verən ictimai-siyasi hadisələrin izlənməsi və bu barədə məlumatların toplanması, yayılması da sivil cəmiyyətlərdə yol verilən fəaliyyət formalarından biridir .

Zorakılıq və ya zorakılığa çağırış yoxdursa, həmin əməlləri törətməyə görə şəxsin həbsi və cəzalandırılması ifadə azadlığına müdaxilədir.

Qeyd olunanları nəzərə alıb İQ P.Aslanovu siyasi məhbus kimi tanıyıb.

B. SİYASİ VƏ İCTİMAİ FƏALLAR

5. Fuad Zəfər oğlu ƏHMƏDLİ

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 18 avqust 2016-cı il

İttiham: CM-in 302.2 (əməliyyat-axtarış fəaliyyətini həyata keçirmək səlahiyyətinə malik olmayan şəxslər tərəfindən belə tədbirlərin keçirilməsi, habelə əməliyyat-axtarış fəaliyyətini həyata keçirmək səlahiyyətinə malik olan şəxslər tərəfindən həmin tədbirlərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş əsaslar olmadan keçirilməsi şəxsin hüquq və qanunla qorunan mənafeələrinin əhəmiyyətli pozulmasına səbəb olduqda, gizli qaydada informasiya əldə etmək üçün nəzərdə tutulmuş texniki vasitələrdən istifadə edilməklə törədildikdə) və 308.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, yəni vəzifəli şəxsin xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar özü və ya üçüncü şəxslər üçün qanunsuz üstünlük əldə etmək məqsədilə öz qulluq səlahiyyətlərindən qulluq mənafeyinə qəsdən zidd olaraq istifadə etməsi və ya qulluq mənafeyi tələb etdiyi halda istifadə etməməsi fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanuni mənafeələrinə, yaxud cəmiyyətin və ya dövlətin qanunla qorunan mənafeələrinə mühiim zərər vurduqda) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il

Saxlandığı yer: 16 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: AXCP Xətai Rayon Şöbəsi Gənclər Komitəsinin Sədri olan F.Əhmədli Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin (DTX) əməkdaşları saxlayıb, evində axtarış aparılıb. Axtarış zamanı Fətullah Gülənin çıxışları, “Gülən camaatı” adlandırılan qrupun üzvləri və “Hizmət imam”ları adlandırılan şəxslər və onların qarşılıqlı əlaqələri barədə sənədlər, “fətullahçılığın” təbliğini nəzərdə tutan dini məzmunlu müxtəlif ədəbiyyat, elektron informasiya daşıyıcılarının aşkar edildiyi bildirilsə də, gənc fəalın valideynləri bunu təkzib ediblər.

Gənc fəal həbs edilərkən onun yaxınlarına heç bir məlumat verilməyib, həbsindən 10 gün keçməsinə baxmayaraq, bir dəfə də olsun evlərinə zəng olunmayıb, vəkili isə onunla görüşə bilməyib. F.Əhmədli saxlayan DTX-dan vəkilə bildirilib ki, o buradan aparılıb, çünki işin istintaqını Baş Prokurorluq aparır. Ancaq həbsindən yalnız 10 gün sonra onun elə DTX-nın istintaq təcridxanasında olduğu məlum olub və vəkili onunla görüşə bilib. Sonradan gənc fəal Bakı İstintaq Təcridxanasına köçürülüb.

F.Əhmədli sosial şəbəkələrdə və etiraz aksiyalarında fəal iştirakçılardan olub, 2015-ci il ərzində etiraz aksiyaları ərəfəsində və sonra iki dəfə inzibati qaydada (uyğun olaraq 25 və 10 gün) həbsə atılıb.

F.Əhmədli Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Fikrət Qəribov) 16 iyun 2017-ci il tarixli hökmü ilə 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum

edilib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Rizvan Səfərov) 16 avqust 2017-ci il, Ali Məhkəmə (sədrlik edən İmran Hacıqayıbov) 06 mart 2018-ci il tarixlərində bu hökmü dəyişdirmədən qüvvədə saxlayıblar.⁶

19 iyul 2018-ci ildə Suraxanı Rayon Məhkəməsi (hakim Elçin Ağayev) 16 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsində keçirilən səyyar iclasında F.Əhmədlinin cəzasının 1/3 hissəsindən daha artığını çəkməsi və bu əsasla vaxtından əvvəl azadlığa buraxılması ilə bağlı müraciətinə baxıb. Cəzaçəkmə müəssisəsinin məhkəməyə təqdim etdiyi rəyə əsasən, F.Əhmədli müəssisənin ictimai həyatında aktiv iştirak etmədiyi, özünə qapandığı, digərləri ilə az ünsiyyətdə olduğu üçün onun şərti azadlığa buraxılması məqbul sayılmır. Məhkəmə həmin rəyi əsas tutaraq müraciəti təmin etməyib. 4 oktyabr 2018-ci ildə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Sahibxan Mirzəyev) siyasi fəalın birinci instansiya məhkəməsinin qərarından verdiyi şikayəti rədd edib.

01 may 2019-cü ildə Suraxanı Rayon Məhkəməsi 16 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsində keçirilən səyyar iclasında F.Əhmədlinin cəzasının 2/3 hissəsindən daha artığını çəkməsi və bu əsasla vaxtından əvvəl azadlığa buraxılması ilə bağlı müraciətinə baxıb. Məhkəmə cəzaçəkmə müəssisəsi rəhbərliyinin gənc fəalın özünü təqsirli bilmədiyini və bu səbəbdən onun vaxtında əvvəl azadlığa buraxılmasının məqsədəuyğun olmadığı barədə rəyini əsas tutaraq şikayəti rədd edib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Habil Məmmədov) 05 iyul 2019-cü il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb.

6. Orxan Rafiq oğlu BAXIŞLI

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 07 may 2018-ci il

İttiham: CM-in 234.1 (*satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 3 il

Saxlandığı yer: 16 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: Gənc fəal 2011-ci ildən AXCP Gənclər Komitəsinin üzvüdür, partiyanın gənclər komitəsinin fəaliyyətində, tədbirlərin və mitinqlərin təşkilində ən fəal iştirak edən gənclərdən biri olub. Bu səbəblərə görə o, dəfələrlə polisə çağırılıb, xəbərdarlıq edilib, cərimələnib və inzibati həbslə cəzalandırılıb. 12 oktyabr 2013-cü ildə Milli Şuranın seçki kampaniyası çərçivəsində Bakının “Məhsul” stadionunda keçirilən mitinqdən iki gün sonra O.Baxışlı polis idarəsinə çağırılıb, 50 manat cərimələnib.

⁶ Bu işlə bağlı Avropa Məhkəməsinə verilən şikayət üzrə kommunikasiya bitib və qərar verilmə mərhələsindədir.

<http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-198319>

Gənc fəal 2016-cı ildən etibarən Milli Şuranın təşkil etdiyi bütün mitinqlərdə polis idarələrinə aparılıb, bəzilərinə mitinqə çağırış vərəqəsi payladığı üçün polis tərəfindən xəbərdarlıq edilərək sərbəst buraxılıb. Hətta Milli Şuranın 23 sentyabr 2017-ci il mitinqi öncəsi – 18 sentyabrda gəncin atası Cəlilabad Rayon Polis Şöbəsinə çağırılıb, oğlu ilə bağlı xəbərdarlıq edilib.

O.Baxışlı Milli Şuranın 31 martda keçirdiyi mitinqdən öncə də saxlanılıb. O, 27 mart tarixdə mitinqə çağırış vərəqələrini küçələrə yapışdırmaq üçün saat 16.00 radələrində evdən çıxıb və geri qayıtmayıb, ailəsinin və partiya yoldaşlarının axtarışlarına baxmayaraq martın 29-na qədər harada olduğu bilinməyib. DİN-in qaynar xətti 102 və Ombudsman Aparatının qaynar xəttinə zənglər olursa da fayda verməyib, harada olduğunu deyən olmayıb. Martın 29-da səhər yaşadığı ərazidə yerləşən 36-cı Polis Bölməsindən məlumat verilib ki, O.Baxışlıya Xətai Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə İXM-in 535.1-ci maddəsi ilə (polis qanunu tələbinə tabe olmamaq) inzibati qaydada 30 sutka həbs cəzası verilib.

İnzibati həbsdən çıxandan bir neçə gün sonra – mayın 3-də gənc fəal Beynəlxalq Söz Azadlığını Müdafiə günündə qətlə yetirilmiş jurnalist Elmar Hüseynovun məzarı başında aşağıdakı məzmununda çıxış edib:

“...Əliyev (İlham Əliyevi nəzərdə tutur – *red.*) bir şeyi unutmasın ki, Elmar Hüseynovu və digər dostlarımızı qətlə yetirib susdurmağı düşünsə də, amma bugün onun yolunu davam etdirən Seymur Həzi var, onun yolunu şərəflə davam etdirən Mehman Hüseynov var. M.Hüseynov keçən il bu vaxtı [Elmar Hüseynovun] məzarı önündəydi, ondan bir neçə gün sonra M.Hüseynov həbs olundu və Elmarın məzarında o, gözəl bir çıxış eləmişdi. Həmin o gözəl çıxışdan sonra Mehman Hüseynovu Əliyev həbs etdirməklə istədi ki, bu yolu gedə bilməyək. Amma fəxr edirəm ki, bu yolu zindanlarda olsa belə şərəflə davam etirən İlkin Rüstəzadə var, bu gün həmin yolu davam etdirən Mehman Hüseynov var, bu günləri o yolu gedən Seymur Həzi var, Fuad Əhmədli var... Qiyas var, Bayram var. Bununla fəxr etmək lazımdır...”⁷

Bu çıxışdan 3 gün sonra o, 06 may 2018-ci il axşam radələrində Elmlər Akademiyasının qarşısındakı bağda mülki geyimli şəxslər tərəfindən saxlanılıb, bir gün onun hara aparıldığı və harada saxlandığı barədə məlumat əldə etmək mümkün olmayıb.⁸ Daha sonra bəlli olub ki, gənc fəal Yasamal Rayon Polis İdarəsinə aparılıb. Mayın 8-də ona qarşı CM-in 234.4.3-cü maddəsi (satış məqsədilə külli miqdarda narkotik) ilə ittiham irəli sürülüb və Yasamal Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Mayın 16-da Bakı Apelyasiya Məhkəməsi O.Baxışlı barəsində seçilmiş 4 aylıq həbs qətimkan tədbirindən verilmiş şikayətə baxıb. Məhkəmədə o, bildirib ki, nəinki narkotik maddə görməyib, o, heç siqaret çəkməyib, narkotik maddənin onun cibinə polislərin yerləşdirdiyini ehtimal edib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi şikayəti rədd edib.

14 Avqust 2018-ci ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində (sədrlik edən Mahmud Ağalarov) O.Baxışlının məhkəməsi başlayıb. Məhkəmənin qapalı keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul edilməsə də, hazırlıq iclası faktiki olaraq qapalı keçirilib. O.Baxışlının

⁷ <https://bit.ly/2O1J5uy>

⁸ <https://bit.ly/2O1J5uy>

valideynləri də daxil olmaqla, prosesi izləmək üçün gələnlərin heç biri məhkəmə zalına buraxılmayıb. 25 avqust 2018-ci ildə davam edən məhkəmə prosesi isə yarıqapalı keçirilib. O.Baxışlının valideynləri və Qərb ölkələri səfirliklərinin nümayəndələrindən başqa heç kəs məhkəmə zalına buraxılmayıb.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Mahmud Ağayev) 18 sentyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə O.Baxışlı 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Həsən Əhmədov) 10 dekabr 2018-ci il tarixdə bu hökmü dəyişdirmədən qüvvədə saxlayıb. Ali Məhkəmə (sədrlik edən İmran Hacıqayıbov) 04 iyun 2019-cu il tarixli qərarı ilə O.Baxışlıya qarşı irəli sürülən ittihamı 234.4.3-cü maddədən 234.1-ci maddəyə tövsif edərək gənc fəalın cəzasını 3 ilə endirib.

2019-cu ilin oktyabrında siyasi fəal məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməsi üçün Qaradağ Rayon Məhkəməsinə müraciət edib; məhkəmə 14 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinin siyasi fəal haqqında verdiyi mənfi rəyə əsaslanaraq onun müraciətini rədd edib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Mirzəli Abbasov) 26 dekabr 2019-cu il tarixdə eyni əsasla şikayəti rədd edib.

7. Paşa Balamirzə oğlu UMUDOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 15 oktyabr 2019-cu il

İttiham: CM-in 234.2-ci (Satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma) maddəsi

Cəzasının müddəti: İş istintaq mərhələsindədir

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: P.Umudov Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) Nizami rayon şöbəsinin sədri, eyni zamanda partiya sədrinin sürücüsüdür. O, 15 oktyabrda yoxa çıxıb və partiya üzvləri onun harada olduğunu öyrənə bilməyiblər. Həmin günlərdə müxalif Demokratik Qüvvələrin Milli Şurasının (Milli Şura) 19 oktyabra təyin etdiyi mitinqlə əlaqədar çoxlu sayda partiya fəali həbs edildiyi üçün P.Umudovun da polis tərəfindən saxlanıldığı ehtimal edilib. Bu səbəbdən partiya fəalları Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) 102 xidməti ilə əlaqə saxlasa da, siyasi fəalın yerini öyrənmək mümkün olmayıb. Yalnız 3 gün sonra vəkili onun DİN-in Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində (BMCMİ) saxlandığını öyrənə bilib. Bəlli olub ki, siyasi fəal haqqında CM-in 234.2-ci maddəsi əsasında cinayət işi açılıb və Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 16 oktyabr 2019-cu il tarixli qərarı ilə barəsində 3 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. Siyasi fəalın vəkili onunla görüşüb baş verənlər haqqında məlumat almaq istəsə də, bu mümkün olmayıb. Vəkil 21 oktyabrda görüş üçün Bakı İstintaq Təcridxanasına müraciət edib, fəalın orada olmadığı cavabını

aldıqdan sonra yenidən BMCMI-yə müraciət etsə də, hər hansı məlumat ala bilməyib. DİN-in 102 xidmətinə və Ombudsman Aparatına müraciətlər də fayda verməyib.

24 oktyabr 2019-cu ildə sosial şəbəkələrdə P.Umudovun BMCMI-də saxlanılarkən çəkilmiş video açıqlaması yayılıb. Açıqlamada o, 2013-cü ildən AXCP üzvü, 2014-cü ildən partiyanın Nizami Rayon Şöbəsinin sədri və həmin ilin sonlarından AXCP sədri Əli Kərimlinin sürücü işlədiyini və 5 ildir, marixuana istifadəçisi olduğunu bildirir. O, 15 oktyabrda saxlandığını və vəkilin iştirakı ilə axtarış zamanı cibindən 3 büküm marixuana çıxdığını əlavə edir.⁹

P.Umudov vəkili ilə 25 oktyabr 2019-cu ildə Nərimanov Rayon Məhkəməsinin həbs qətimkən tədbiri ilə bağlı qərarından verilən şikayətə baxılarkən Bakı Apelyasiya Məhkəməsində (sədrlik edən Həsən Əhmədov) proses zamanı görüşə bilib. Məhkəmədə P.Umudov özünü təqsirli bilmədiyini, şərləndiyini, həbs edilərkən təzyiqə məruz qaldığını, sosial şəbəkələrdə yayılan etiraf videosunun BMCMI-nin əməkdaşlarının təzyiqi altında çəkildiyini bildirib. Məhkəmə onun dediklərini araşdırmadan və uyğun qiymət vermədən həbs qərarını qüvvədə saxlayıb. 05 mart 2020-ci ildə Nərimanov Rayon Məhkəməsində fəalın məhkəməsi başlayıb.

İşçi Qrup aşağıdakı səbəblərə görə P.Umudovu siyasi məhbus hesab edir.

Siyasi fəalları mitinq öncəsi müxtəlif bəhanələrlə kütləvi həbsi Azərbaycanda geniş yayılmış praktikadır. P.Umudov 19 oktyabr mitinqindən öncə həbs edilən 32 AXCP fəalından biridir. Digərləri barəsində inzibati həbs cəzası tətbiq edilsə də, P.Umudov haqqında cinayət işi açılıb. Siyasi fəallara ittihamlar əsasən iki maddə ilə irəli sürülür: CM-in 234-cü (narkotik) və İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 535-ci (polisə müqavimət) maddələri. 2006-cı ildən bu günə qədər siyasi məhbus kimi tanınan 44 nəfər məhz CM-in 234-cü maddəsi ilə azadlıqdan məhrum edilib. Son iki ildə 200 nəfərdən artıq ictimai fəal isə İXM-nin 535-ci maddəsi ilə inzibati məsuliyyətə cəlb edilib.

19 oktyabr mitinqi öncəsi həbs olunanlar da əsasən bu iki maddə ilə təqsirləndiriləblər. İttihamlar toplantı azadlığı ilə bağlı olmasa da, DİN-in açıqlaması əslində, həbslərin planlanan aksiyaların qarşısını almaq məqsədi ilə həyata keçirildiyini təsdiqləyir.¹⁰ Həmçinin P.Umudovun BMCMI-də saxlanılarkən çəkilmiş video açıqlamasında da işin hallarından çox, AXCP-dəki fəaliyyətindən danışmağa məcbur edilməsi həbsin siyasi motivli olduğunu təsdiqləyən daha bir ciddi sübutdur.

Praktikada geniş yayılmış başqa bir hal isə mitinqlər öncəsi toplantı təşkilatçısı olan müxalifət partiyası rəhbərinin sürücü və mühafizəsinin həbs edilməsidir. Müxalifətin son 10 ildə keçirdiyi və daha uğurlu hesab etdiyi 3 mitinqin - 2011 aprel, 2016 sentyabr və 2019 oktyabr mitinqlərinin hər üçündə AXCP sədrinin sürücüləri həbs edilib. P.Umudov özü də Milli Şuranın 6 aprel 2019-cu il tarixə təyin etdiyi aksiyadan öncə həbs edilən 4 nəfərdən biri olub və eynilə polisə müqavimət ittihamı ilə 15 sutka inzibati həbslə cəzalandırılıb.¹¹

P.Umudovun həbsi həm də bir çox prosessual pozuntularla müşayiət olunub. Belə ki:

⁹ <https://bit.ly/2pmUUoc>

¹⁰ <https://bit.ly/2Qm5Duh>

¹¹ <https://bit.ly/33zpV7n>

- siyasi fəal həbs edilərkən üzərinə dərhal baxış keçirilmədən BMCMI-yə aparılıb. Orada hal şahidlərinin və dövlət tərəfindən təyin edilən vəkilin iştirakı ilə həyata keçirilən şəxsi axtarış zamanı cibindən 3 büküm narotik tapıldığı iddia olunub. Axtarışın dərhal deyil, BMCMI-də aparılmasına nə polis qurumu aydınlıq gətirib, nə də məhkəmə bu pozuntunu araşdırıb.

- P.Umudov oktyabrın 15-də həbs edilsə də 3 gün yerini öyrənmək mümkün olmayıb. Hətta oktyabrın 18-də yeri müəyyən olunsa da, oktyabrın 25-nə qədər ona öz vəkili ilə görüşməsinə icazə verilməyib. Beləcə, siyasi fəal faktiki olaraq 10 gün müdafiə hüququndan məhrum olunub.

- Oktyabrın 24-də yayılan video açıqlamada o, narotik istifadəçisi olduğunu etiraf etsə də, apelyasiya məhkəməsi zamanı açıqlamanı BMCMI əməkdaşlarının təzyiği altında verdiyini, nə narotik istifadəçisi olduğunu, nə də satışı ilə məşğul olduğunu bildirib. Həbs edildiyi gündən yaxınları ilə əlaqə saxlamağa icazə verilməməsi, saxlandığı yer haqqında məlumatın 3 gün gizlədilməsi, 10 gün müddətində vəkili ilə görüşə icazə verilməməsi açıqlamanın təzyiği altında verildiyi ehtimalını artırır.

Bu arqumentlər siyasi fəalın vəkili tərəfindən apellyasiya məhkəməsində səsləndirilsə də, məhkəmə onları araşdırmaqdan imtina edib və polislərin ifadələrini əsas tutmaqla həbs qərarını qüvvədə saxlayıb.

Qeyd edilənləri nəzərə alaraq, İQ P.Umudovun həbsini siyasi motivli sayır.

---

8. Tofiq Rəşid oğlu YAQUBLU

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 22 mart 2020-ci il

İttiham: CM-nin 221.3-cü (*Xuliqanlıq, yəni ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, şəxslər üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə, habelə özgənin əmlakının məhv edilməsi, yaxud zədələnməsi ilə müşayiət edilən qərəzli hərəkətlər silahdan və ya silah qismində istifadə olunan əşyalardan istifadə edilməklə törədilməsi zərər çəkmiş şəxsə zor tətbiq olunması ilə, yaxud özgənin əmlakının məhv edilməsi və ya zədələnməsi ilə müşayiət olunduqda*) maddəsi

Cəzasının müddəti: İş istintaq mərhələsindədir.

Saxlandığı yer: 3 saylı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: T.Yaqublu Müsavat Partiyasının və Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvüdür. O, müsahibə və çıxışlarında hakimiyyətə yönəlik sərt tənqidi çıxışları ilə tanınır.¹²

---

¹² T.Yaqublu bundan öncə - 2013-cü ilin fevralında saxta ittihamlarla həbs edilərək 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Həmin həbsi ilə bağlı da yerli və beynəlxalq təşkilatlar onu siyasi məhbus kimi tanıyırdılar. 2016-cı ilin martında dövlət başçısının əfv sərəncamı ilə azadlığa çıxmışdı.

T.Yaqublu Avropa Konvensiyası ilə təminat altına alınan hüquqlarının pozulması iddiası ilə dəfələrlə Avropa Məhkəməsinə müraciət edib. AİHM 5 noyabr 2015-ci il tarixli qərarı ilə siyasi fəalın azadlıq hüququnun¹³, 13 aprel 2017-ci il tarixli qərarı ilə seçki hüququnun¹⁴, 30 yanvar 2020-ci il tarixli qərarı ilə işgəncəyə məruz qalmamaq, azadlıq, ədalətli məhkəmə araşdırması və sərbəst toplaşmaq azadlığı hüquqlarının pozulduğu qənaətinə gələrək Avropa Konvensiyasının müvafiq maddələrinin pozuntusunu tanıyıb¹⁵.

T.Yaqublu 2019-cu ilin oktyabrında müxalifətin təşkil etdiyi etiraz aksiyasında iştirakına görə saxlanılaraq, polis idarəsində ağır işgəncələrə məruz qalıb, ardından məhkəmə qərarı ilə 30 sutka inzibati həbslə cəzalandırılıb.

Ölkə başçısı İlham Əliyev Novruz Bayramı ilə bağlı 19 mart 2020-ci il tarixli xalqa müraciətində ölkə müxalifətini “5-ci kolon”, “içimizdə oturan düşmənlər”, “xaricdən pul alan satqınlar” adlandıraraq, onların Azərbaycan xalqının düşməni olduğunu və əsas məqsədlərinin ölkəni məhv etmək olduğunu bildirib. Dövlət başçısının çıxışı kononavirus pandemiyasının global təhlükəyə çevrildiyi, bir çox ölkələrdə qabaqlayıcı tədbir kimi məhdudlaşdırıcı addımların atıldığı dövrə təsadüf edir. İlham Əliyev də öz çıxışında bu xəstəlik dövründə tamamilə yeni qaydaların mövcud olacağını, “beşinci kolon”un və “milli satqınlar”ın bu vəziyyətdən istifadə edib hansısa təxribat törədəcəyinə imkan verilməyəcəyini, bu səbəbdən fəvqəladə vəziyyət elan olunacağı halda müxalifətin təcrid ediləcəyinin tarixi zərurət olacağını bildirib.¹⁶

21 mart 2020-ci ildə mətbuata müsahibəsində T.Yaqublu dövlət başçısının siyasi opponentləri əleyhinə ittihamları ilə bağlı bildirib:

“Bir ailənin varlanmaq ehtirası, kresloda qalmaq ehtirası, ömürlük hakimiyyətdə qalmaq ehtirası millətin gələcəyinin üstündən xətt çəkib. İ.Əliyevin başqa heç bir hədəfi yoxdur. İ.Əliyevi ancaq hakimiyyətini qorumaq qayğılandırır... İ.Əliyev bu illər ərzində məqsədyönlü şəkildə Azərbaycan iqtisadiyyatını öldürüb. Azərbaycan iqtisadiyyatını öldürmək, onun inkişafına mane olmaq əslində düşməne xidmətdir... Mümkündür ki, İ.Əliyevi ən çox zəhləsi getdiyi, ən çox ehtiyatlandığı müxalifətçiləri, müxalifət liderlərini bilərəkdən, xüsusi qaydada yoluxdura bilər bu virusa və onların məhvinə nail ola bilər.”¹⁷

Həmin müsahibədən bir gün sonra siyasətçi - 22 mart 2020-ci ildə axşam saat 16:00 civarında Facebook-da paylaşım edərək ciddi təxribatla üzləşdiyini, Bakının “8-ci kilometr bazarı” yaxınlığında park halındakı olan avtomobilinin nümayişkaranə şəkildə başqa avtomobil tərəfindən vurulduğunu və qəzanı törədən şəxslərin ona hücum etdiyini bildirib. O, hadisə yerinə gələn polis tərəfindən saxlanılaraq Nizami Rayon Polis İdarəsinə aparılıb və gecəni orada keçirməli olub. Həmin gün DİN-in Mətbuat Xidməti açıqlama verərək siyasi fəalın təqsiri üzündən yol nəqliyyat hadisəsinin baş verdiyi, T.Yaqublunun əsaslı səbəb olmadan mübahisə edərək, digər avtomobilin sürücüsünə və onun həyat yoldaşına yumruqla və vintaçanla xəsarət

¹³ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-158506>

¹⁴ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-172662>

¹⁵ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-200441>

¹⁶ <https://bit.ly/2V91Wdv>

¹⁷ <https://bit.ly/2RwPxxX>

yetirdiyi, faktla bağlı Nizami RPİ-də Cinayət Məcəlləsinin 221.3-cü maddəsi ilə cinayət işi açıldığını bildirib.¹⁸

Nizami RPİ-də gətirildikdən sonra müstəntiq T.Yaqubludan ifadə almaq istəsə də, T.Yaqublu yalnız öz vəkilinin iştirakı ilə ifadə verəcəyini bildirib. Vəkil həmin gün axşam Polis İdarəsinə getsə də, orada ona müstəntiqin artıq getdiyi bildirilərək görüşünə icazə verilməyib.

Vəkil 23 mart 2020-ci ildə səhər saatlarında yenidən görüş üçün Nizami RPİ-nə getsə də, istintaq rəisinin və müstəntiqin otaqlarında olmadığını bildirilib və yenə də görüşə icazə verilməyib. DİN-in Mətbuat Xidmətinə və Ombudsman Aparatına müraciətləri də nəticə verməyib. T.Yaqublu günorta saatlarında Nizami Rayon Prokurorluğuna gətirilib. Burada təkidli tələbi və Ombudsman Aparatının müdaxiləsindən sonra onun vəkili ilə görüşü gerçəkləşib. Prokurorluqdan Nizami Rayon Məhkəməsinə aparılan siyasətçi haqqında 3 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib.

T.Yaqublunun bildirdiyinə görə, Nizami Rayon Polis İdarəsinə gətirilərkən mobil telefonunu həyat yoldaşına versə də, polis əməkdaşları telefonu həyat yoldaşından zorla alıblar.

Amnesty International¹⁹ və Human Rights Watch²⁰ beynəlxalq insan hüquqları təşkilatları T.Yaqublunun həbsi ilə bağlı açıqlama verərək Azərbaycan hökumətini siyasi fəali azad etməyə çağırıb.

İQ aşağıdakı səbəblərdən T.Yaqublunun siyasi motivlə həbs edildiyi qənaətinədir:

- T.Yaqublunun həbsi bir sıra prosessual pozuntularla müşahidə olunub. Belə ki, o, həbs edildiyi andan vəkili ilə görüş tələb etməsinə və vəkilin də buna cəhd etməsinə baxmayaraq görüşə icazə verilməyib.
- Prokurorluq, ardınca da məhkəmələr hadisənin baş verdiyi ərazidə yerləşən müşahidə kameralarını izləmədən, hadisənin çoxlu sayda şahidi olduğu halda kimsəni dindirmədən, yalnız polis əməkdaşlarının mülahizələrinə əsaslanaraq həbs qətimkan tədbiri seçib. İstər prokurorluq, istər məhkəmə qərarlarında onun barəsində qətimkan tədbirinin ən ağır formasının seçilməsinin ağılabatan izahatı verilməyib.
- T.Yaqublu telefonu ilə hadisənin ətraflı şəkildə video qeydini apardığını, ancaq telefonun polis tərəfindən götürüldüyünü bildirsə də, bu iddialar araşdırılmayıb; halbuki telefon çəkilişləri hadisənin realda necə baş verməsi barədə dolğun təsəvvür yaradardı.
- T.Yaqublu hökumətə və ölkə başçısına qarşı sərt tənqidləri ilə tanınır. Siyasətçinin bildirdiyinə görə, o, 19 oktyabr 2019-cu ildə həbsi zamanı işgəncəyə məruz qalarkən, ondan siyasi fəaliyyətini dayandırmaq tələb edilib, lakin o imtina edib. İlham Əliyevin müxalifətin fəvqəladə vəziyyət olarsa, təcrid ediləcəyi ilə bağlı 19 mart tarixli çıxışından üç gün sonra T.Yaqublu yerli mətbuata müsahibəsində²¹ Prezidentin açıqlamalarına sərt cavab verib; həmin müsahibənin yayımlanmasından bir neçə saat

¹⁸ <https://www.azadliq.org/a/tofiq-yaqublu-polis-bolmesindedir/30502733.html>

¹⁹ <https://www.amnesty.org/en/documents/EUR55/2029/2020/en/>

²⁰ <https://www.hrw.org/news/2020/03/25/azerbaijan-opposition-leader-arrested>

²¹ <https://bit.ly/2RwPxxX>

sonra xuliqanlıq ittihamı ilə həbs edilib. Ölkə başçısının açıqlamasından sonra daha iki siyasi fəal haqqında cinayət işi açılıb, 40-a yaxın ictimai siyasi fəal isə inzibati şəkildə həbs edilib.

Mediaya basqılar şəraitində sosial şəbəkələr, xüsusilə Facebook və YouTube Azərbaycanda ictimai və siyasi fəalları əsas tribunasına çevrilib. Hakimiyyət nümayəndələrinin və parlament üzvlərinin sosial medianın sərt tənzimlənməsi ilə bağlı çağırışlarını tez-tez eşitmək olar. Dövlət başçısı yerli mediaya müsahibəsində müxalif liderlərin sosial şəbəkələr üzərindən fəaliyyətlərinə toxunaraq onların çıxışlarına baxış sayının saxta yollarla şişirdildiyini bildirib.²² T.Yaqublu da aktiv sosial media istifadəçisidir. T.Yaqublunun həbsindən sonra da istintaq orqanının atdığı ilk addımlardan biri onun götürülmüş telefonu vasitəsilə Facebook profilindəki tənqidi statuslarının silinməsi olub.

Yuxarıda qeyd edilənləri nəzərə alaraq, İQ hesab edir ki, T.Yaqublunun həbsi siyasi motivli olub, siyasi fəaliyyətinə görə cəzalandırılması məqsədi daşıyıb.

İQ hazırki işlə bağlı provokasiya ehtimalının mövcudluğunu istisna etmir, lakin zərəçəkmiş kimi təqdim olunan şəxslərin hüquq və mənafelərini nəzərə alaraq, yalnız məhkəmə prosesinin müşahidəsindən sonra bununla bağlı qəti mövqə bildirəcəyini bildirir.

9. Zamin Oktay oğlu SALAYEV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 20 aprel 2020-ci il

İttiham: CM-in 147.2 (*Böhtan, yəni yalan olduğunu bilə-bilə hər hansı şəxsin şərəf və ləyaqətini ləkələyən və ya onu nüfuzdan salan məlumatları kütləvi çıxışlarda, kütləvi nümayiş etdirilən əsərdə, kütləvi informasiya vasitəsində və ya kütləvi nümayiş etdirildiyi halda internet informasiya ehtiyatında yayma, ağır və ya xüsusilə ağır cinayətdə ittiham etməklə böhtan atma*) və 148-ci (*Təhqir, yəni kütləvi çıxışlarda, kütləvi nümayiş etdirilən əsərdə, kütləvi informasiya vasitəsində və ya kütləvi nümayiş etdirildiyi halda internet informasiya ehtiyatında şəxsiyyətin şərəf və ləyaqətini nalayiq formada qəsdən alçaltma*) maddələri

Cəzasının müddəti: 2 il 3 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: Zamin Salayev Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının üzvü, partiyanın Salyon rayon şöbəsinin fəalıdır,

2019-cu ilin sentyabrında mətbuatda Salyon rayon sakini 21 yaşlı A.A. adlı qızın Salyon Rayon Polis Şöbəsinin təhqiqat bölməsinin rəisi, polis kapitanı Həmzə

²² https://www.youtube.com/watch?v=eWTTQ_rJgw

Əzizova xəsarət yetirdiyi ilə bağlı məlumat yayılıb. Xəbərdə H.Əzizovun A.A-ya cinsi təcavüz etdiyi üçün ikincinin qayçı ilə ona xəsarət yetirdiyi bildirilib. H.Əzizov 23 sentyabr 2019-cu ildə “criminal.az” saytına açıqlamasında xəsarət aldığını təsdiqləsə də, onun ciddi olmadığını bildirib.²³ Hadisədən sonra A.A. həbs edilib. Bu hadisə sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə səbəb olub və bir çox sosial media istifadəçiləri DİN və Salyan RPS-nə açıq müraciət ünvanlayaraq H.Əzizovun Salyan RPS-dən uzaqlaşdırılmasını tələb ediblər.

10 yanvar 2020-ci ildə Youtube-da Z.Salayevin H.Əzizovla mübahisə etdiyi görüntüləri əks etdirən video paylaşılıb; orada Z.Salayevlə H.Əzizov bir-birini sərt tənqid etməklə yanaşı, bir-birilərinin ünvanına ittihamlar səsləndirirlər. Z.Salayev qarşı tərəfi A.A-nı zorlamaqda ittiham edir, H.Əzizov isə ittihamı təkzib etmir, əvəzində A.A.-nın qohumlarının ondan şikayətçi olmadıqları halda siyasi fəalın belə sorğulama haqqının olmadığını ona irad tutur: “Qızın nəslində kişi yoxdur ki, sən bu məsələyə qarışsan?” Z.Salayev cavabında yaşadığı rayonda baş verənlərdən kənar qala bilməyəcəyini bildirir. H.Əzizov Z.Salayevin təmsil etdiyi müxalifəti Ermənistanın Baş Naziri N.Paşinyandan maliyyələşməkdə ittiham edir. Mübahisə rayondakı kafelərin birində və H.Əzizovun xidmət başında olmadığı zaman baş versə də, o, irəli sürülən ittihamların sırayı şəxsə deyil, bir polis zabitinə qarşı irəli sürüldüyü və buna görə cəzalandırılmalı biləcəyi mesajını verir.

Video paylaşıldıqdan 3 gün sonra, yəni 13 yanvar 2020-ci ildə Z.Salayev Bakıda kafelərin birində iki dostu ilə birlikdə özünü Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin əməkdaşları kimi təqdim edən şəxslər tərəfindən saxlanılaraq Səbail Rayon Polis Şöbəsinin 8-ci Polis Bölməsinə aparılıb. Elə həmin gün Səbail Rayon Məhkəməsi onu İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 510-cu maddəsi (xırda xuliqanlıq) ilə təqsirli bilərək 30 sutka inzibati edib; fəal kafenin qarşısında ünvansız söyüş söyməkdə ittiham olunub. Digər iki şəxs isə eyni ittihamla məhkəmənin qərarı ilə 50 manat cərimə edilib.

Həbsdən sonra uzun müddət onunla əlaqə saxlamaq mümkün olmayıb, ailə üzvləri ilə görüşə icazə verilməyib. 22 yanvar 2020-ci ildə saxlandığı Binəqədi Müvəqqəti Saxlanma Təcridxanasından göndərdiyi məktubunda²⁴ yanvarın 13-də haqqında 30 sutka inzibati həbs qərarı çıxarılmasından sonra yenidən Səbail Rayon Polis İdarəsinin 8-ci Polis Bölməsinə aparıldığını bildirib. Burada Bölmənin tualetinə aparılaraq rəisin üç müavini və əməliyyat qrupunun üzvləri tərəfindən paltarının soyundurulduğunu, tualeti təmizləməyə məcbur edildiyini, imtina etdikdə əlinin arxadan qandalla bağlanaraq döyüldüyünü, nəticədə qarnında yırtığın yarandığını və başının partladığını qeyd edib. Qarnındakı yırtıq partladığına görə durumu ağırlaşdıran üçün polisler onu xəstəxanaya aparmağa məcbur olublar.

Z.Salayev 22 fevral 2020-ci ildə, öz dediyinə görə işgəncə nəticəsində aldığı xəsarətə görə tibbi əməliyyat üçün, İstanbula gedərkən Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) tərəfindən ölkədən çıxışına qadağa qoyulduğu məlum olub. Məlum olub ki, H.Əzizovun şikayəti əsasında ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 147.2 və 148-ci maddələri ilə xüsusi ittiham qaydasında cinayət işi açılıb. Siyasi fəal tibbi əməliyyatı ölkədə keçirməyə məcbur olub.

²³ <https://bit.ly/2Z0lBhM>

²⁴ <https://bit.ly/36Sezh8>

*Z.Salayev Salyan Rayon Məhkəməsinin 20 aprel 2020-ci il tarixli qərarı ilə ittiham olunduğu maddələr üzrə təqsirli bilinərək **2 il 3 ay müddətinə** azadlıqdan məhrum edilib.*

İQ aşağıdakı səbəblərdən Z.Salayevi siyasi məhbus hesab edir.

Müxalifət partiyasının üzvü olan Z.Salayev siyasi proseslərdə fəal iştirak etməklə yanaşı, yaşadığı rayonun ictimai problemlərinə biganə qalmayıb; müntəzəm olaraq sosial şəbəkələrdə yerli hakimiyyət orqanlarının qanunsuz əməllərini işıqlandırır. Bu səbəbdən həmin qurumlar üçün arzu olunmayan şəxs olub və davamlı təqiblərə məruz qalıb. Təkcə 2019-2020-ci illər ərzində polisə müqavimət ittihamı ilə 7 dəfə 15 sutkadan 30 sutkayadək müddətə inzibati həbs cəzası alıb. Cinayət təqibinin də arxasında bu amilin dayanması ehtimalı az deyil.

İQ-nin Z.Salayevin polis H.Əzizova qarşı irəli sürdüyü ittihamın doğruluğunu təsdiqləmək üçün sərəncamında yetərincə sübutları olmasa da, onun gənc bir xanıma təcavüz məsələsi olduqca ciddi bir məsələ olduğu, əvvəlcə rayon, daha sonra isə ölkə səviyyəsində ciddi müzakirələrə və etirazlara səbəb olduğu halda, bu fakt üzrə ciddi araşdırma aparılmayıb.

Sosial şəbəkələrdə hadisə ilə bağlı adı hallanan polis işçisinin, o cümlədən bu hadisəyə qanunun tələbləri çərçivəsində reaksiya verməyən yerli hakimiyyət qurumlarının və hüquq-mühafizə orqanlarının ünvanına çox sərt tənqidlər (və hətta təhqirlər) səsləndirən yüzlərlə şərh olub; onların arasında çox sayda rayon sakinləri də olub. Lakin onlardan heç biri məsuliyyətə cəlb edilməyib. Həmçinin bir çox saytlar, media qurumları hadisə ilə bağlı sərt tənqidi səpkili məlumatlar yayıblar.

Siyasi-ictimai fəalın inzibati həbs zamanı ağır formada işgəncələrə məruz qalması, bu səbəbdən səhhətində ciddi problemlər yarandığı barədə iddiaları ilə bağlı səlahiyyətli qurumlar heç bir araşdırma aparmadan onların həqiqətə uyğun olmadığını bəyan ediblər. Həmçinin tutulduğu zaman ona öz vəkili ilə əlaqə saxlamaq (ona uzun müddət vəkil yardımından istifadə imkanı yaradılmayıb) və digər prosessual hüquqlarından yararlanmaq imkanı verilməyib.

İQ Z.Salayevin davranışlarının bəzən etik hədlərin aşıldığını vurğulamaqla yanaşı, ona qarşı cinayət təqibinin başlanmasına əsas olmuş polis işçisi H.Əzizovun da youtube-da yayılan videodan fəali təhqir etdiyini, Daxili İşlər Nazirliyinin bu faktla bağlı hər hansı araşdırma aparmadığını qeyd edir.

Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin Salyan Şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə nümayəndəliyinin məhkəməyə təqdim etdiyi xasiyyətnamədə Z.Salayevin mitinq və aksiyalarda iştirakına görə bir neçə dəfə inzibati həbsinin mənfi hal kimi xarakterizə edilməsi və məhkəmənin onu mötəbər sübut kimi nəzərə alması da siyasi motivin mövcudluğuna daha bir sübutdur. Halbuki həmin toplantıları istər yerli, istər beynəlxalq qurumlar (eləcə, Avropa Şurasının müvafiq qurumları) dinc aksiya kimi qiymətləndirib, hökumətin güc tətbiq etməklə onlara müdaxiləsi pislənilib.²⁵

Z.Salayeva verilən cəza da adekvat olmayıb. Belə ki, hətta polis əməkdaşına həqiqətən böhtan atması faktı ilə razılaşsaq belə, onun 2 il 3 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsi həmin əmələ adekvat olmayan çox ağır cəzadır.

²⁵ <https://bit.ly/3cF6KNW>

Qeyd edək ki, böhtan və təhqirə görə cinayət cəzasının ləğvi Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısında götürdüyü öhdəliklərdən doğur. Avropa Məhkəməsi ifadə azadlığı ilə bağlı Azərbaycana qarşı bir neçə qərarında ifadə azadlığına qarşı böhtan və təhqirə görə cinayət cəzasının tətbiqinin demokratik cəmiyyətdə zəruriliyini şübhə altına alıb.

İQ deyilənləri, həmçinin rayonlarda ictimai-siyasi proseslərdə fəallığı ilə seçilən şəxslərin (Taleh Xasməmmədov, Elçin İsmayıl, Əlikram Xurşudov) öncələr də şərlənərək həbs olunması təcrübəsinin mövcudluğunu da nəzərə alaraq Z.Salayevin həbsinin siyasi motivli olması, cinayət təqibinin siyasi-ictimai fəaliyyətinə görə cəzalandırmaq məqsədi daşdığı qənaətinədir.

10. Qorxmaz Vahab oğlu ƏLİYEV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 18 oktyabr 2019-ci il

İttiham: CM-in 186.1 (*Özgənin əmlakını qəsdən məhv etmə və ya zədələmə zərərçəkmiş şəxsə xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə*) və 322.1-ci (*Özbaşınalıq, yəni qanunla və ya digər normativ hüquqi aktla müəyyən edilmiş davranış qaydasına zidd olaraq qanuniliyi vətəndaş və ya təşkilat tərəfindən təkzib edilən hər hansı hərəkətin özbaşına törədilməsi mühüm ziyan vurduqda*) maddələri

Cəzasının müddəti: 8 ay

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: AXCP üzvü olan Q.Əliyev sosial şəbəkələrdə müntəzəm olaraq siyasi məzmunlu tənqidi paylaşımlar edərək partiyanın təbliğatı ilə məşğul olub, xüsusilə partiyanın təyin etdiyi mitinqlərin davamlı təbliğatını aparıb. Bundan başqa o, Xırdalan Bələdiyyəsinin Xırdalan Rayon İcra Hakimiyyəti ilə işbirliyinə girərək Xırdalan şəhər məzarlığındakı yerləri qanunsuz olaraq ayrı-ayrı şəxslərə satdığını, bu məqsədlə məzarlıqda yerləşən Qarabağ döyüşləri zamanı həlak olan əfqanların məzarlarını sökdürdüklerini, eləcə də məzarlıqdakı yolların hərəkətli hissələrinin dəfn üçün ayrı-ayrı şəxslərə satıldığı ilə bağlı iddialar irəli sürüb. O, bununla bağlı məzarlıqda video çəkilişlər edərək sosial şəbəkələrdə paylaşılıb. Paylaşımlarında eyni zamanda, məzarlığın baxımsız olduğunu, hasarların qəzalı vəziyyətdə olduğunu bildirərək, təmir işlərinin aparılması üçün Xırdalan Bələdiyyəsinə və Xırdalan Rayon İcra Hakimiyyətinə müraciət etdiyini, lakin mənfi cavab aldığını bildirib.

Q.Əliyev 25 iyul 2019-cu ildə media vasitəsilə video müraciətdə İlham Əliyevə müraciət edərək bir qrup şəhər sakininin baş verən qanunsuzluqlarla bağlı Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinə, Abşeron Rayon Polis Şöbəsinə, Abşeron Rayon Prokurorluğuna və Xırdalan Bələdiyyəsinə şikayət etdiyini, müraciətdən sonra Abşeron Rayon İcra hakimiyyətinin Xırdalan şəhər üzrə nümayəndəsi tərəfindən qəbul edilsə də, nümayəndə və onun köməkçisi tərəfindən döyüldüyünü bildirib və ÇIXIŞI zamanı bədənindəki xəsarət izlərini göstərib.

Q.Əliyev 10 oktyabr 2019-cu ildə Facebookda daha bir video paylaşım edərək, artıq qəsəbə sakinlərindən və xeyirxah insanlardan pul toplandığını və toplanan vəsaitlə, özü də fəhlə işləməklə məzarlığın təmirinə başlandığını bildirib. O, ardıcıl paylaşdığı videoçəkilişlərdə məzarlığın girişindən başlayaraq təmir işlərinin artıq başlandığı, məzarlıqda toplanan tullantıların yük maşınları ilə toplanıb daşındığı, yolların bərpa edildiyi, məzarlığa su çəkildiyi görünür. O, 15 oktyabrda əfqanların məzarlarından daha bir video çəkiliş paylaşaraq, məsələn ictimailədməsindən sonra, Əfqanıstan səfirliyinin xəbər tutduğunu, məzarlığa gəlib baxış keçirdiyini, bundan sonra Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin əfqanların məzarlarını bərpa etməyə başladığını bildirir. Siyasi fəal paralel olaraq AXCP-nin 19 oktyabr 2019-cu ilə təyin etdiyi razılaşdırılmamış etiraz aksiyası ilə bağlı çoxsaylı paylaşım edərək, vətəndaşları toplantıda iştiraka çağırıb.

18 oktyabr 2019-cu ildə Q.Əliyevi Abşeron Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları saxlayaraq polis şöbəsinə gətiriblər. Bir gün sonra ona Cinayət Məcəlləsinin 186.1 və 322-ci maddələri ilə ittiham irəli sürülüb, Abşeron Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 2 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. O, bələdiyyə mülkiyyətində olan əmlakı məhv etməklə Xırdalan Şəhər Bələdiyyəsinə toplam 5658 AZN maddi zərər vurmaqda ittiham olunub.

Q.Əliyev Abşeron Rayon Məhkəməsinin 08 may 2020-ci il tarixli hökmü ilə 8 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

İQ aşağıdakı səbəblərdən Q.Əliyevi siyasi məhbus hesab edir.

- Siyasi fəalın ittiham olunduğu maddələr böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlərə aiddir və 2 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutur. Cinayət Prosesual Məcəlləsinə görə, həbs qətimkan tədbiri 2 ildən artıq müddətə azadlıqdan məhrum etmə növündə cəza təyin edilə bilən cinayətin törədilməsində ittiham olunan şəxsə tətbiq edilir və nadir hallarda daha az cəza təyin edilə bilən cinayətin törədilməsində ittiham olunanlara da tətbiq edilə bilər. Eləcə də, Ali Məhkəmənin Plenumunun 9 noyabr 2009-cu il tarixli qərarında və Prezidentin 10 fevral 2017-ci il tarixli Sərəncamında həbs qətimkan tədbirinin böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlərin törədilməsində təqsirləndirilən şəxslər barəsində yalnız müstəsna hallarda tətbiq edilməsinin vacibliyi vurğulanıb; belə hallarda həbsin seçilməsi ağılabatan şəkildə əsaslandırılmalıdır. Lakin Abşeron Rayon Məhkəməsi ciddi əsaslandırma gətirmədən, formal olaraq qanuvericiliyin müddəalarını təkarlamaqla əsassız qərar çıxarıb.

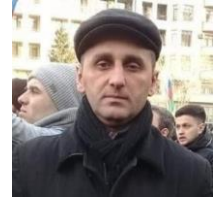
- Siyasi fəalın ittiham olunduğu CM-in 186.1-ci maddə iqtisadi sahədə cinayətlər kateqoriyasına daxildir. CM-in 73-1-ci maddəsinə görə, CM-in 186.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əməli törətmiş şəxs zərərçəkmiş şəxslə barışıqda və ona dəymiş ziyanı tamamilə ödədikdə cinayət məsuliyyətindən azad edilir. Həmçinin məzarlığın ərazisindəki hasarın uçurulması ilə onun mülkiyyətçisinə - Xırdalan Şəhər Bələdiyyəsinə maddi zərər vurulmayıb, çünki hasar həqiqətən də qəzalı olub. Siyasi fəalın məzarlıqdakı baxımsızlıq və qanunsuzluqlarla bağlı paylaşımından sonra mətbuat açıqlama verən Xırdalan Şəhər Bələdiyyəsi məzarlığın baxımsız olduğunu etiraf edib. Digər tərəfdən, yayılan videogörüntülərdən görünür ki, Q.Əliyev topladığı vəsait hesabına məzarlıqda abadlıq işləri ilə məşğul olub, hasarı uçurduğu vaxtdan həbs olunduğu günə qədər məzarlıqda təmir işləri aparıb, sökülən hasarın yerində

yenisinin tikilməsinə başlanılıb və təmir işlərinin gedişi ilə bağlı gündəlik Facebook-da video materiallar paylaşılıb. Heç bir ekspert dəyərləndirməsi olmadan bələdiyyəyə onun 5658 AZN zərər vurduğu da çox mübahisəlidir.

- Q.Əliyevin Xırdalan məzarlığında apardığı videoçəkilişlər sosial mediada geniş müzakirələrə səbəb olub. Onun bildirdiyinə görə, hətta Əfqanıstan Səfirliyi də məlumatın yayılmasından sonra məzarlığı ziyarət edib, vəziyyətlə tanış olub. Bir çox mətbuat orqanları baş verənlərlə bağlı Xırdalan Şəhər Bələdiyyəsinə müraciət edərək məsələ ilə bağlı məlumat alıblar. Bələdiyyə sədri açıqlamasında artıq məzarların bərpa edildiyini bildirib.

Yuxarıda qeyd edilənləri diqqətə alaraq İQ hesab edir ki, siyasi fəalın həbsində onun Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti və Xırdalan Şəhər Bələdiyyəsinin fəaliyyəti ilə bağlı tənqidi açıqlamaları, eləcə də AXCP üzvü kimi hökumət əleyhinə tənqidi paylaşmaları və partiyanın mitinqlərlə bağlı sosial şəbəkələrdə apardığı təbliğat kampaniyalarında fəal iştirakı həlledici amil olub. Nəzərə alsaq ki, məzarlıqla bağlı siyasi fəalın paylaşmaları sosial şəbəkələrdə artıq yayılmışdı, medianın da diqqətini cəlb etmişdi və qeyd edilən qurumlar haqqında neqativ fikir formalaşmasına səbəb olmuşdu, onun məhz bu fəaliyyətinə görə həbsi problem yaradardı. Böyük ehtimalla Q.Əliyevin üzvü olduğu AXCP-nin 19 oktyabr 2019-cu ilə hakimiyyət orqanları ilə razılaşdırılmamış etiraz aksiyası təyin etməsi onun həbsi ilə bağlı qəti qərar verilməsinə səbəb olub. Çünki etiraz aksiyası öncəsi partiya fəallarının hökumət səviyyəsində kütləvi təqibə məruz qalması, saxta ittihamlarla inzibati şəkildə və ya cinayət işi əsasında həbs edilməsi Azərbaycanda geniş yayılmış təcrübədir. Təsadüfi deyil ki, 19 oktyabr mitinqindən öncə 33 AXCP fəalı həbs edilib ki, onlardan 31 nəfəri inzibati həbslə cəzalandırılıb, iki partiya üzvü haqqında cinayət işi açılıb (İQ-nin artıq siyasi məhbus kimi tanıdığı Paşa Umudov və Q.Əliyev).

11. Aqil Valeh oğlu HÜMBƏTOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 02 aprel 2020-ci il

Saxlandığı yer: AR Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Psixiatriya Xəstəxanası

İş üzrə qısa arayış: A.Hübətov AXCP üzvüdür, partiyanın təşkil etdiyi tədbirlərin, xüsusilə dinc mitinq və aksiyalarının davamlı təbliğatçısı və iştirakçısıdır. Zira Bələdiyyəsində fəhlə işləyir, biri xəstə olmaqla, üç övladı var.

A.Hübətov tez-tez Facebook-da video paylaşım edərək hökumətin sosial siyasətini tənqid edir, ölkə başçısı İlham Əliyevin ünvanına ağır tənqidlər səsləndirir. 29 mart 2020-ci ildə Facebook-da daha bir video paylaşım edərək ölkə başçısına açıq müraciət edib. Müraciətində maddi imkan olmadığı üçün övladını müalicə etdirə bilmədiyinə, dövlətin uşaqlı ailələrə sosial müavinət vermədiyinə görə ölkə başçısının məsuliyyət daşdığını bildirərək, onun ünvanına sərt tənqidlər işlədib. O, ölkədə

müxalifətə qarşı həbslərin başladığını, bu çıxışından sonra özünün də həbs ediləcəyinə əmin olduğunu qeyd edib.

A.Hümbətov 30 mart 2020-ci ildə gündüz saat 12 civarında işə getdikdən sonra onunla hər hansı əlaqə qurmaq mümkün olmayıb. Ailəsinə verilən məlumata görə siyasi fəal iş yerindən mülki geyimli şəxslər tərəfindən aparılıb. Həmin gün axşam bəlli olub ki, siyasi fəal Xəzər Rayon Polis İdarəsinin 1-ci Polis Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Psixiatriya Xəstəxanasına yerləşdirilib. Bundan sonra Xəstəxananın baş həkimi Ağahəsən Rəsulov dərhal Sabunçu Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək onun psixiatriya xəstəxanasına məcburi yerləşdirilməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş edib. Ərizəyə Xəstəxananın Həkim Məsləhət Komissiyasının rəyi əlavə edilib. Həmin sənəddə A.Hümbətovun 2017-ci ilin mayından Facebook profili açaraq uşaq pulunun verilməməsi, ağır sosial vəziyyət və bahalaşma ilə bağlı çıxışlar etməsi, hətta bir ay öncə 102 xidmətinə zəng vuraraq “İlham Əliyevə müraciət haqqında danışacam. Gəlin məni aparın” deməsi qeyd edilib. Rəydə siyasi fəalın “düşüncəsinin kobud pozulmadığı”, “bələdliliyini qoruduğu”, “ünsiyyətə həvəslə qoşulduğu, çoxsözlü olduğu”, ancaq “zahirən gərgin olduğu” qeyd edilsə də, ona “şəxsiyyətin paranoyal tip pozuntusu” diaqnozu qoyularaq məcburi psixiatriya xəstəxanasında yerləşdirilməsinin zəruri olduğu bildirilib. Məhkəmə prosesində Xəstəxananın nümayəndəsi (həkim Fəxrəddin İbrahimov) çıxışında siyasi fəalın dövlət başçısı haqqında tənqidi çıxışlarını, bundan başqa 2019-cu ilin martın 14-də polisə müqavimət ittihihamı ilə 30 sutka inzibati həbs cəzası aldığını xüsusi xatırladıb.

Xəzər RPİ 1-ci PB isə məhkəməyə göndərdiyi məktubda bildirib ki, A.Hümbətov qonşulara qarşı əxlaqsız hərəkətlər etdiyi üçün sonuncuların şikayəti əsasında müalicə üçün psixiatriya xəstəxanasına yerləşdirilib.

Sabunçu Rayon Məhkəməsi (hakim Samir Talıbov) A.Hümbətovun ağır psixi pozuntusunun olması, hərəkətlərinin özü və ətrafdakılar üçün təhlükə törətməsi, həyati tələbatını müstəqil təmin etmək qabiliyyətinin olmaması və rəydə göstərilən digər halların məhkəmədə əsaslandırılmadığı və mötəbər sübutlarla təsdiq edilmədiyi qənaətinə gələrək Psixiatriya Xəstəxanasının baş həkiminin ərizəsinin təmin edilməməsi ilə bağlı qərar qəbul edib. Məhkəmənin qərarından sonra A.Hümbətov azadlığa buraxılıb.

Siyasi fəal 01 aprel 2020-ci ildə azad edildiyi gün axşam yenidən Facebook'da canlı yayıma çıxaraq 1:34 dəqiqəlik videoda özünün başına gələnlərlə yanaşı, iki gün saxlandığı Psixiatriya Xəstəxanasında müalicə olunan xəstələrlə qeyri-insani davranıldığını, fiziki əməyə cəlb edildiyini, xəstələrin anti-sanitariya şəraitində saxlanıldığını bildirib. O, yenə də ölkə başçısının ünvanına tənqidlər səsləndirib, baş verənlərdə onun məsul olduğunu vurğulayıb.

02 aprel 2020-ci ildə yenidən polis tərəfindən saxlanılan A.Hümbətov növbəti gün Psixiatriya Xəstəxanasının baş həkiminin apelyasiya şikayəti əsasında məhkəmə önünə çıxarılıb. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi 03 aprel 2020-ci il tarixli qərarı ilə əlavə araşdırma aparmadan birinci instansiya məhkəməsinin qərarını ləğv edərək A.Hümbətovun məcburi psixiatriya xəstəxanasında yerləşdirilməsi ilə bağlı qətnamə qəbul edib.

01 aprel 2020-ci ildə A.Hümbətovun xeyrinə qərar çıxarıb azadlığa buraxılmasını təmin edən Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakimi Samir Talibovun səlahiyyətlərinə qısa müddət sonra Məhkəmə-Hüquq Şurasının qərarı ilə xitam verilib.²⁶

İQ aşağıdakı səbəblərdən A.Hümbətovu siyasi məhbus hesab edir.

- Psixiatriya Xəstəxanasının birinci instansiya məhkəməsinə göndərdiyi məktubda A.Hümbətovun məcburi psixiatriya xəstəxanasına yerləşdirilməsi üçün qərar verilməsi xahiş edilsə də, ərizəyə əlavə edilmiş həkim rəyindən aydın olur ki, siyasi fəalın sağlamlıq vəziyyəti psixiatriya xəstəxanasına yerləşdirilməsinə əsas vermir. Psixiatriya Xəstəxanasının həkimi məhkəmədə Həkim Məsləhət Komissiyasının rəyini müdafiə edərkən siyasi fəalın 2017-ci ilin mayından Facebook profili açaraq uşaq pulunun verilməməsi, ölkədəki ağır sosial şərait haqqında açıqlamalarını, ölkə başçısı İ.Əliyev haqqında tənqidi çıxışlarını, eləcə də onun 14 mart 2019-cu ildə 30 sutka inzibati həbslə cəzalandırılmasını xüsusi olaraq məhkəmənin diqqətinə çatdırıb. Rəydə tibbi əsaslandırmadan daha çox, siyasi fəalın ölkə başçısını hədəf alan siyasi fəaliyyətinin vurğulanması, onu sağlam sayan hakimlərin səlahiyyətlərinə xitam verilməsi A.Hümbətovun psixiatriya xəstəxanasına yerləşdirilməsinin arxasında siyasi motivlər dayandığı barədə düşünməyə ciddi əsaslar verir.

Apellyasiya Məhkəməsi əlavə araşdırma aparmadan, polisə A.Hümbətovun qonşularına qarşı əxlaqsız hərəkətlər etməsi ilə bağlı iddialarını, şikayətçi kimi təqdim edilən şəxsləri çağıraraq dindirmədən mötəbər sübut kimi qəbul edib.

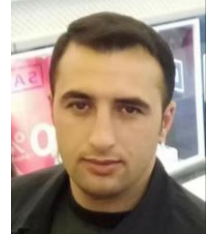
- A.Hümbətovun polis tərəfindən saxlanması halları bir qayda olaraq onun İ.Əliyev əleyhinə tənqidi çıxışından dərhal sonraya təsadüf edib. İQ-də azı üç belə halı qeydə alıb. Hər üç halda A.Hümbətov sosial vəziyyətinin dözülməz olmasından şikayətlənərək ölkə başçısını sərt şəkildə tənqid edib, ardından həbs edilib. Birinci hal 14 mart 2019-cu ildə, ikincisi 30 mart 2020-ci ildə, üçüncüsü isə 02 aprel 2020-ci ildə baş verib.

- Avropa Məhkəməsinin kriteriyalarına uyğun olaraq siyasi fəalın Psixiatriya Xəstəxanasına yerləşdirilməsinin onun hərəkət etmək azadlığını məhdudlaşdırdığı, yoxsa onu azadlıqdan məhrum etdiyini müəyyən etmək üçün ilk növbədə təbiq edilən məcburiyyət tədbirlərinin dərəcəsi, müddəti, bunun şəxs üzərindəki mental və fiziki təsiri və digər faktorlar nəzərə alınmalıdır. Hazırkı işdə siyasi fəala yerləşdirildiyi xəstəxananı tərk etməyə, şəxsi mobil telefonundan istifadə etməyə icazə verilmir, yaxınları və vəkili ilə görüşə məhdudiyətlər tətbiq edilib, yalnız müəyyən zaman aralığı ilə ailəsi ilə telefon əlaqəsi saxlamağa icazə verilir. Hətta ailəsi bir dəfə, vəkili isə iki dəfə görüşmək üçün xəstəxanaya getsə də, görüşə icazə verilməyib. İQ bundan öncə barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri tətbiq edilən Mirfeyzulla Seyidovun işinə yuxarıdakı standartları tətbiq edərək onu siyasi məhbus kimi tanıyıb. İQ bildirir ki, şəxs cəmiyyətdən təcrid edilirsə, digər şəxslərlə ünsiyyət hüququ məhdudlaşdırılırsa, saxlandığı yeri tərk etmək imkanı əlindən alınarsa, tətbiq edilən məcburiyyət tədbirinin necə adlandırılmasından asılı olmayaraq, bu, azadlıqdan məhrum etməyə bərabər sayılır.

²⁶ <https://bit.ly/2LPRpOH>

İQ yuxarıda qeyd edilənləri nəzərə alaraq belə nəticəyə gəlir ki, A.Hümbətovun qeyri-könüllü olaraq psixiatriya xəstəxanasında yerləşdirilməsi siyasi motivli olub onu siyasi fəaliyyətinə, xüsusilə dövlət başçısına qarşı açıq tənqidi çıxışlarına görə cəzalandırmaq məqsədi daşıyıb.

12. Niyaməddin Arif oğlu ƏHMƏDOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 15 may 2020-ci il

İttiham: CM-in 214-1-ci (*Terrorçuluğu maliyyələşdirmə - Əldə olunma mənbəyindən asılı olmayaraq, pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın tamamilə və yaxud qismən, bilavasitə və ya dolayısı ilə bu Məcəllənin 102, 214, 214-2, 214-3, 215, 219, 219-1, 219-2, 226, 227, 227-1, 270-1, 277, 278, 279, 280, 282 və 283-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş əməllərin şəxs və ya qrup (dəstə, təşkilat) tərəfindən hazırlanmasının, təşkil olunmasının və ya törədilməsinin, yaxud terrorçunun və ya terrorçu qrupun (dəstənin, təşkilatın) maliyyələşdirilməsi üçün istifadə olunacağı bilərək pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın qəsdən toplanılması və ya verilməsi*) maddəsi

Cəzasının müddəti: İş istintaq mərhələsindədir

Saxlandığı yer: 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: N.Əhmədov AXCP üzvüdür, partiya sədrinin mühafizəçisidir.

N.Əhmədov 15 aprel 2020-ci ildə axşam saat 9-10 arası karantin rejimi ilə əlaqədar SMS-lə icazə alaraq evdən çıxıb. Zibil atıb geri qayıdarkən mülki geyimli şəxslər tərəfindən saxlanılaraq Xətai Rayon Polis Şöbəsinin 34-cü Polis Bölməsinə aparılıb. O, avtomobildə aparılarkən mobil telefonunun polis tərəfindən alındığını bildirib. Gənc fəalın bildirdiyinə görə, o, bir gün 34-cü PB-də saxlanıldıqdan sonra gənc fəal bölmə rəisinin otağına aparılıb. Bölmə rəisi ondan telefonuna daxil olmaq üçün şifrəni istəyib. O, öncə imtina etdiyini, ancaq rəisin hədəsi və psixoloji təzyiqi altında şifrəni verməyə məcbur olduğunu bildirib. Gənc fəal həmin gün Xətai Rayon Məhkəməsinə gətirilərək İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 211 və 535.1-ci maddələri ilə təqsirli bilinərək 30 sutka müddətinə inzibati qaydada həbs edilib.

N.Əhmədov 29 aprel 2020-ci ildə İnzibati Həbs Olunanların Saxlanma Məntəqəsində (bundan sonra Saxlanma Məntəqəsi) vəkili ilə görüşərkən bildirib ki, bir gün öncə gündüz saat 11-də mülki geyimli şəxslər onu Saxlanma Məntəqəsindən tanımadığı bir idarəyə apararaq orada sorğu sual ediblər. N.Əhmədov qeyd edib ki, həmin mülki geyimli şəxslər onun verdiyi cavablardan razı qalmadıqları üçün onu döyüb, ağır işgəncələr veriblər - başına, böyrəklərinə, ayaqlarının altına və digər orqanlarına dəyənəklə dəfələrlə vurublar. Gənc fəalın vəkili onun işgəncəyə məruz qalması faktının araşdırılması üçün Baş Prokurorluğa şikayət edib.

AZƏRBAYCANDA SİYASİ MƏHBUSLARIN VAHİD SİYAHISI / HESABAT

Sənəd 10 iyun 2020-ci ilə qədər olan dövrü əhatə edir

N.Əhmədov 29 aprel 2020-ci ildə DTX-nın Saxlanma Təcridxanasına transfer edilərək 09 may 2020-ci ilədək orada saxlanılıb. 04 may 2020-ci ildə DTX məhkəmə qərarı olmadan N.Əhmədovun kirayə yaşadığı mənzildə özünün və vəkilinin iştirakı ilə axtarış-götürmə istintaq hərəkəti aparıb; vəkilə N.Əhmədovun Almaniyada yaşayan Qabil Məmmədov adlı şəxsə qarşı başlanmış cinayət işi üzrə şahid qismində cəlb edildiyi bildirilib. 15 may 2020-ci il N.Əhmədovun inzibati həbsinin müddəti başa çatsa da, o, azad olunmayıb. Saxlanma Məntəqəsi ilə əlaqə saxlayan vəkilə onun 21:50-də azadlığa buraxıldığı bildirilib. 16 may 2020-ci ildə gənc fəalın vəkili və atası Ombudsman Aparatına və DİN 102 Xidmətinə zəng edərək onun itkin düşməsi barədə məlumat verib. Bundan başqa, vəkil DTX-ya zəng edərək gənc fəalın orada saxlanıb-saxlanmadığını soruşub. DTX-dan oraya belə bir şəxsin gətirilmədiyini bildirilib. Həmin gün Binəqədi RPİ 4-cü PB-dən vəkilə müdafiə etdiyi şəxsin buradan birbaşa DTX-ya aparıldığı bildirildikdən sonra vəkilin DTX-ya təkrar zənginə eyni cavab verilib.

18 may 2020-ci ildə N.Əhmədovun ailəsi sosial şəbəkə üzərindən canlı yayım edərək övladlarının itkin düşdüyünü bildiriblər. Həmin gün gənc fəalın ailəsi ilə əlaqə saxlayan bir nəfər özünü N.Əhmədovun dövlət hesabına təyin edilən vəkili olduğunu, övladları barəsində 16 may 2020-ci il tarixində 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçildiyini bildirib.

Gənc fəalın müqavilə üzrə vəkilinin orderi işin içində olduğu halda, 15 may 2020-ci ildə Baş Prokurorluq onun iştirakı olmadan N.Əhmədov barəsində tutma haqqında protokol tərtib edib (həmin vəkil N.Əhmədovun evində aparılan axtarışda iştirak edib və uyğun protokollara imza atıb). N.Əhmədovun tələbinə baxmayaraq, vəkilinin iştirakı olmadan şübhəli şəxs kimi dindirilərək ona ittiham elan olunub və Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 16 may 2020-ci il tarixli qərarı ilə barəsində 4 aylığa həbs olunub.

19 may 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Mətbuat Xidməti N.Əhmədovun həbsi ilə bağlı açıqlama verib. Açıqlamada Almaniyada yaşayan Q.Məmmədovun sosial şəbəkələr vasitəsilə həmfikirlərinə müraciət edərək terrorçuluğun törədilməsinə yönələn açıq çağırışlar etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyi bildirilib. Açıqlamada, həmçinin, qeyd edilən cinayət əməlinin dəstəklənməsi üçün etibar etdiyi şəxslərə, o cümlədən yaxından tanıdığı həmyerlisi Əhmədov Niyaməddin Arif oğluna müxtəlif üsullarla göndərdiyi pul vəsaitləri göndərdiyi, sonuncunun isə öz növbəsində terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində istifadə olunacağını bilib həmin pul vəsaitlərini qəbul edərək uydurma ünvanlar adı altında qəsdən toplamaqla terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi cinayətini törətməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyi bildirilir.

İq aşağıdakı səbəblərdən N.Əhmədovu siyasi məhbus hesab edir:

- Baş Prokurorluğunun Ağır Cinayətlərə dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinin məhkəməyə təqdimatında N.Əhmədovun Almaniyada yaşayan Q.Məmmədov adlı şəxsdən 2019-cu ilin əvvəllərindən 2020-ci ilin aprelinədək göndərdiyi toplam 10.000 AZN pulu alaraq ikincinin planlaşdırdığı terrorun maliyyələşdirilməsində iştirak etdiyi iddia olunur. Təqdimatda yazılanlara əsasən: Q.Məmmədov özü birbaşa N.Əhmədova hər hansı məbləğ göndərməyib; pullar onun həyat yoldaşı və digər iki şəxs tərəfindən göndərilib; N.Əhmədov məbləğləri qəbul edərək S.C. adlı AXCP funksionerinə verib;

Q.Məmmədovun planlaşdırdığı terror aktı müraciət etdiyi auditoriyanın hərəkətə keçməməsi səbəbindən reallaşmayıb.

Təqdimatda Q.Məmmədovun çağırışlarının arxasında real təhlükənin olduğunu, qeyd olunan məbləğin terrorun maliyyələşdirilməsi üçün göndərildiyini, N.Əhmədovun məbləği həmin məqsədlər üçün istifadə və ya buna cəhd etdiyini göstərən hər hansı ciddi sübutlar yer almayıb. Məhkəmənin ilkin sübutların etibarlığını yoxlamadan, N.Əhmədovun qanunsuz olaraq DTX-da saxlandığını və işgəncə nəticəsində öz əleyhinə ifadə verməsi barədə iddiaların; qanunun tələbinə uyğun araşdırıb qiymətləndirmədən həbs qərarı seçməsi bu qərarın qanuniliyini ciddi şübhə altına alır.

- N.Əhmədov barədə həbs qərarının dövlət təyinatlı vəkilin iştirakı ilə seçildiyi də diqqətdən yayınmamalıdır. Azərbaycanda həbs olunan ictimai-siyasi fəallara dövlət hesabına müdafiəçi təyin edilməsi institutunun formal xarakteri Avropa Məhkəməsinin bir çox qərarlarında təsbit edilib²⁷. N.Əhmədov istər istintaq orqanı qarşısında, istərsə də həbs qətimkan tədbiri seçilən zaman məhkəmə qarşısında faktiki olaraq müdafiəsiz qalıb.

- N.Əhmədov barəsində 15 may 2020-ci ildə inzibati cəza müddətini bitirdiyi gün azadlığa buraxılmadan haqqında tutulma qərarı çıxarılıb, bir gün sonra isə həbs qətimkan tədbiri seçilib. Onun Saxlanma Təcridxanasından DTX-ya aparılaraq öz əleyhinə və AXCP sədri Əli Kərimli əleyhinə ifadə vermək üçün ağır işgəncələrə məruz qaldığı barədə deyilənlər ictimai-siyasi fəalların cinayət təqibindən öncə inzibati həbsi, bu zaman onlardan təzyiq yolu ilə öz əleyhinə ifadələrin alınması kimi geniş yayılmış praktikanın kontekstində qiymətləndirilməlidir.

- N.Əhmədovun AXCP sədrinin digər iki mühaficəsi ilə eyni vaxtda cinayət təqibinə məruz qalması (həmçinin müxalifət partiyasının üzvlərinin çoxsaylı inzibati həbsləri) kontekstində bu həbsin siyasi motivli olmamasına ciddi şübhələr var (bax: Paşa Umudovun işi, Siyahıda 7-ci şəxs).

İq yuxarıdakıları diqqətə alaraq bu qənaətə gəlir ki, N.Əhmədovun həbsi siyasi motivli olub onun siyasi fəaliyyəti ilə əlaqədardır.

13. Səid Bəhram oğlu MƏMMƏDZADƏ

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 16 may 2020-ci il

İttiham: CM-in 221.3-cü (*Xuliqanlıq, yəni ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, şəxslər üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə, habelə özgənini əmlakının məhv edilməsi, yaxud zədələnməsi ilə müşayiət edilən qərəzli hərəkətlər silahdan və ya silah qismində istifadə olunan əşyalardan istifadə edilməklə törədilməsi zərər çəkmiş şəxsə zor tətbiq*

²⁷ Hüseyinli və başqaları Azərbaycana qarşı (67360/11, §132)
<http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-160429>

olunması ilə, yaxud özgənin əmlakının məhv edilməsi və ya zədələnməsi ilə müşayiət olunduqda) maddəsi

Cəzasının müddəti: İş istintaq mərhələsindədir

Saxlandığı yer: 1 saylı Bakı İstintaq Təcrdixanası

İş üzrə qısa arayış: Səid Məmmədzadə AXCP üzvüdür, partiya sədrinin mühafizəçisidir. O, eyni zamanda peşəkar atletdir.

S.Məmmədzadə 16 may 2020-ci il gündüz saat 12:00 civarında övladını həkimə apararkən Elmlər Akademiyası metro stansiyasının yaxınlığında mülki geyimli şəxslər tərəfindən saxlanılaraq naməlum istiqamətə aparılıb. 3 gün siyasi fəalın saxlandığı yer haqqında məlumat əldə etmək müümkün olmayıb. 19 may 2020-ci ildə məlum olub ki, S.Məmmədzadə qarşı CM-nin 221.3-cü maddəsi ilə ittiham elan olunub və 18 may 2020-ci ildə siyasi fəal barəsində Xətai Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

İQ aşağıdakı səbəblərdən S.Məmmədzadəni siyasi məhbus hesab edir.

- İstintaq orqanının məhkəməyə təqdim etdiyi təqdimatda S.Məmmədzadənin 15 may 2020-ci il 22:30 radələrində Xətai rayonu ərazisində yerləşən nəzarətçi işlədiyi bir avtoyuma məntəqəsində avtomobilinin təmiz yuyulmamasına etiraz edən Məcidov RUFƏT adlı şəxsi ətrafdakı insanların gözü qarşısında dəfələrlə təhqir edərək hədələdiyi, daha sonra silah qismində istifadə etdiyi bıçaqla ona xəsarət yetirdiyi, avtomobilini yumruq və təpik zərbələri ilə vuraraq zədələdiyi göstərilir. Bu iddiaların əsası kimi iki sübut təqdim edib: bıçaq və ekspert rəyi. Qeyd olunan sübutların özlüyündə hər hansı əməlin baş verdiyini, harada və kim tərəfindən törədildiyini sübut etmək potensialı yoxdur. Sosial şəbəkələrdə yayılan, hadisənin ərazidə yerləşən müşahidə kameraları tərəfindən qeydə alınan videogörüntülərdən hər iki şəxsin adı mübahisə etdiyi və gərginlik artmadan bir-birindən uzaqlaşdığı görünür. Bu görüntülər siyasi fəalın ona irəli sürülən ittihamdakı əməlləri törətmədiyini aşkar göstərir. Xətai Rayon Məhkəməsi qeyd edilən faktların heç birini diqqətə almadan istintaq orqanının qərarını təkrarlamaqla kifayətlənib.

- Həbs olunduğu gündən 3 gün ərzində siyasi fəalın saxlandığı yer haqqında heç bir məlumat əldə etmək mümkün olmayıb. Sonradan məlum olub ki, dövlət təyinatlı vəkilin iştirakı ilə barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib. Öncəki işlərdə ictimai-siyasi fəalları dövlət tərəfindən təyin edilmiş vəkil tərəfindən müdafiəsinin formal xarakterli olması ətraflı şərh olunub. Bu səbəblərdən siyasi fəal istintaq orqanı və həbs qətimkan tədbiri seçilən zaman məhkəmə qarşısında müdafiəsiz qalıb.

- Pandemiya ilə əlaqədar ölkədə tətbiq edilən karantin rejimi müddətində müxalif ictimai-siyasi fəallara qarşı yeni həbs dalğası başlayıb ki, bunun nəticəsində 4-ü cinayət işi əsasında olmaqla, 40-a yaxın AXCP üzvü və tərəfdarı həbs edilib. İQ bundan öncəki işlərdə müxalif qruplara qarşı başlayan həbs dalğaları zamanı həbs edilmə ehtimalı daha yüksək olan şəxslərin əsasən siyasi liderlərin mühafizəçiləri və sürücüləri olduğunu vurğulayıb (*bax: Paşa Umudovun işi, Siyahıda 7-ci şəxs*). Son həbs dalğasında S.Məmmədzadə ilə yanaşı AXCP Sədrinin digər iki mühafizəçisi də həbs edilib.

İQ yuxarıdakıları diqqətə alaraq, S.Məmmədzadənin həbsinin siyasi motivli olduğu qənaətinə gəlib.

Müxalifətin maliyyələşdirilməsi işi ilə bağlı həbs edilənlər

8 may 2018-ci ildə 1992-1993-cü illərdə Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı olmuş, 1997-ci ildən Rusiyada kiçik bizneslə məşğul olan və rus vətəndaşlığını qəbul etmiş Saleh Rüstəmov Şəmkir rayonunda həbs edilərək Bakıya gətirilib.²⁸ Ona CM-in 234.4.3-cü maddəsi ilə (qanunsuz olaraq narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və ya onların prekursorlarını hazırlama, saxlama, daşıma, göndərmə və ya satma-külli miqdarda törədildikdə) ittiham elan edilib. Mayın 9-da vəkilin iştirakı olmadan Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə onun barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. Mayın 10-da S.Rüstəmovun qardaşı oğlu Vidadi Rüstəmli də Bakının Nərimanov rayonu ərazisində saxlanılıb və vəkilin iştirakı olmadan barəsində Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə eyni ittihamla 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib.²⁹

Mayın 25-də AXCP-nin rəhbər funksionerlərindən üç nəfər – AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü Aqil Məhərrəmov, AXCP Gənclər Komitəsi Məclisinin sədri Ruslan Nəsirov və Nərimanov şöbəsinin sədri Babək Həsənov həbs ediləblər. Mayın 26-da dövlət tərəfindən təyin olunan vəkillərin iştirakı ilə hər biri barəsində 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

26 mayda Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi birgə açıqlama yayıb.³⁰ Açıqlamada bildirilir:

“Prokurorluq və daxili işlər orqanları tərəfindən ölkənin iqtisadi maraqlarına qarşı yönəlməklə sahibkarlıq fəaliyyətinin qanunla müəyyən edilmiş qaydalarına qəsd edən cinayətlərin aşkarlanaraq qarşısının alınması istiqamətində həyata keçirilən istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçməyən Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası (AXCP) adlı qurumun funksionerlərindən Əli Kərimli, Qənimət Zayidov, Saleh Rüstəmov, Vidadi Rüstəmli, Aqil Məhərrəmov, Ruslan Nəsirov, Babək Həsənov və digərlərinin Bakı şəhər sakinləri Ceyhun Hüseynov, Rauf İsgəndərov, Heydər Əhmədov, Tural Mehdiyev və qeyrilərinin üzv olduqları qurumun respublikamızda və xaricdə dövlətimizə, dövlətçiliyimizə və milli maraqlarımıza zidd olaraq keçirilən tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi üçün qanunsuz sahibkarlıq fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş külli miqdarda çirkli pul vəsaitlərinin leqallaşdırılması əməllərini törətmələrinə dair kifayət qədər sübutlar toplanıb.

Rusiya Federasiyasında yaşayan Saleh Rüstəmov çirkli pul vəsaitlərinin əldə edilməsinin mənbəyini gizlətmək məqsədilə Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Qanunun, Vergi Məcəlləsi və digər normativ-hüquqi aktların tələblərini pozaraq qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alınmadan, vergi ödəyicisi kimi uçotda durmadan, həmçinin xüsusi razılıq (lisenziya) olmadan banklar və digər kredit təşkilatlarının müstəsna funksiyalarına aid faktiki bank fəaliyyətini həyata keçirmək məqsədi ilə AXCP-nin fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi üçün Rusiyada təbliğat aparıb. S.Rüstəmov daha sonra biznes strukturlarında çalışan və əvvəllər tanıdığı ayrı-ayrı Azərbaycan vətəndaşlarından

²⁸ <https://bit.ly/2mYHgms>

²⁹ <https://bit.ly/2ApF5SE>

³⁰ <https://bit.ly/2LNaAdE>

hər ay toplayaraq Moskva şəhərində kommersiya bankında açdığı hesabına keçirdiyi 30 min ABŞ dollarını 2016-cı ilin mart ayından etibarən, Bakı şəhərində valyuta əməliyyatlarının qanunsuz köçürülməsi ilə məşğul olan Ceyhun Hüseynov, Rauf İsgəndərov, Heydər Əhmədov və Tural Mehdixanov vasitəsilə V.Rüstəmliyə çatdırılmasını təmin edib. V.Rüstəmliyin həmin vəsaitləri qəbul edib A.Məhərrəmov, R.Nəsirov və B.Həsənova, onların isə AXCP-nin funksionerlərinə vermələri ilə, ümumilikdə 412 min ABŞ dollarını AXCP-nin tədbirlərinin maliyyələşdirilməsinə, dəstə üzvlərinin iqtisadi maraqlarının təmin olunmasına və digər maliyyə əməliyyatlarının həyata keçirilməsinə, beləliklə də cinayət yolu ilə əldə edilmiş külli miqdarda pul vəsaitlərinin leqallaşdırılması əməllərini törətmələrinə əsaslı şübhələr müəyyənəlib. İş üzrə dindirilmiş B.Həsənov, R.Nəsirov, A.Məhərrəmov qeyd olunan qanunsuz əməlləri etiraf edərək, təmsil etdikləri qurumun fəaliyyət və tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi üçün S.Rüstəmovun Moskva şəhərindən göndərdiyi pul vəsaitlərini V.Rüstəmliyə qəbul edib Ə.Kərimli və digər şəxslərə verdiklərini bildiriblər. Onların yaşadıkları ünvanlarda aparılmış axtarışlar zamanı qanunsuz pul dövriyyəsinə, çirkli pulların leqallaşdırılmasını təsdiqləyən bank kartları və başqa sənədlər aşkar edilərək maddi sübut kimi götürülüb...”

Bəyanatda S.Rüstəmov və qardaşı oğlu V.Rüstəmliyə qarşı irəli sürülən və 16-18 gün öncə onların barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilməsinə səbəb olan narkotik ittihamı barədə heç nə deyilməyib.

Beş nəfərin həbsi ilə nəticələnən cinayət işinin əsasını qanunsuz sahibkarlıq və çirkli pulların yuyulması təşkil edir. Hüquqşünasların fikrincə, bu işdə qanunsuz sahibkarlıq və çirkli pulların yuyulmasının əlamətləri yoxdur; belə ki, S.Rüstəmov Rusiya vətəndaşı olaraq sahibkar kimi qonşu ölkədə fəaliyyət göstərdiyi üçün, ona münasibətdə CM-in 192-ci maddəsinin tərkibi yarana bilməz. Digər tərəfdən, Rusiyada çox sayda azərbaycanlı sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olur və ailələri onların göndərdiyi pullar hesabına dolanır. Eyni məntiqlə həmin şəxslərin hər biri CM-in 193-cü maddəsi ilə çirkli pulları yumaqda ittiham oluna bilər. Başqa bir məqam, AXCP Sədrinin və fəallarının mütəşəkkil dəstə kimi təqdim olunmasıdır. DİN və Baş Prokurorluğun məlumatından belə aydın olur ki, hansısa şəxslər hər hansı partiyaya ianə verirsə, bu, CM-in 193-cü maddəsinin tərkibini yarada bilər.³¹

S.Rüstəmov və V.Rüstəmli həbs edildikləri gündən mayın 25-nə qədər, yəni 15-17 gün onların haqqında heç bir məlumat əldə etmək mümkün olmayıb.³² Nə qohumları, nə də vəkilləri ilə görüşə icazə verilməməsi onların işgəncəyə məruz qalması barədə şübhələri artırır. S.Rüstəmov Rusiya vətəndaşı olduğu üçün onun həyat yoldaşı Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinə və Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyinə müraciət edib və bildirib ki, S.Rüstəmovu işgəncə verilib, bu səbəbdən də üzə çıxarılmır, məhkəməyə gətirilmir. Onunla üç dəfə görüşməyə cəhd ediblər, lakin görüşə bilməyiblər. Nəhayət, 24 mayda S.Rüstəmovun işgəncələrdən öldüyü barədə xəbər yayılıb. Yalnız bu xəbərdən bir gün sonra DİN-in sözcüsü Ehsan Zahidov açıqlama verərək S.Rüstəmovun sağ olduğunu bildirib. Bundan sonra ona yalnız qardaşı ilə görüşə icazə verilib. Vəkilinin bildirdiyinə görə, görüş üçün o da qardaşı ilə birlikdə getsə də, ona görüş üçün icazə verilməyib.³³

Cinayət-prosessual qanunvericiliyə görə, məhkəmə qərarına əsasən həbs olunmuş şəxs müvəqqəti saxlanma yerində 24 saatdan artıq saxlanıla bilməz və bu müddət

³¹ <https://bit.ly/2Oz5vnN>

³² <https://bit.ly/2v2de5w>

³³ <https://bit.ly/2AqQuRU>

bitənədək o, istintaq təcridxanasına keçirilməlidir. Lakin S.Rüstəmov barəsində həbs qətimkan tədbiri seçildikdən 19 gün sonra,³⁴ V.Rüstəmli 26 gün sonra, digərləri isə qətimkan tədbirindən 4 gün sonra – mayın 30-da Bakı İstintaq Təcridxanasına köçürülüblər.

Həbs edilənlərin Bandotdel deyilən qurumda saxlanıldıqları dövrdə işgəncəyə məruz qaldıqları iddia olunur. Lakin bir neçə vəkilin müştərilərinin işgəncəyə məruz qalmaları barədə məlumatları ictimailəşdirməsindən sonra Vəkillər Kollegiyasından çıxarılmasından³⁵ və Vəkillərin davranış qaydaları haqqında Əsasnaməyə edilən dəyişikliklərdən sonra vəkillər bu barədə iddiaları ictimailəşdirməkdən çəkinirlər.

3 iyun 2018-ci ildə S.Rüstəmovun hələ 15 mayda BMCMI-də saxlanılarkən Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi nümayəndələri ilə görüşü zamanı onların vasitəsilə ötürdüyü məktub ailəsi tərəfindən yayılıb. Məktubda o, 8 may 2018-ci ildə Gədəbəydən Bakıya gələrkən Şəmkir postunda saxlandığını və Şəmkir Polis İdarəsinə gətirildiyini bildirib. O, qeyd edib ki, onu qardaşı və həyat yoldaşını həbs edəcəkləri ilə hədələyiblər, təhqir ediblər və bir sıra sənədlərə imza atmağa məcbur ediblər, vəkillə təmin etməyiblər, daha sonra “Bandotdel” kimi tanınan DİN-in Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə gətiriblər. Daha sonra S.Rüstəmov bildirib:

“Burada hədələrin təsiri altında ifadələr aldılar. Qardaşım oğlu Vidadini həbs edib bura gətirdilər. Ona işgəncə verirdilər, səsini eşidirdim. Ona görə də qorxub nə dedilsə, onu da etdim. Vəkil tutmağa imkan vermədilər. Bugünədək vəkillə konfidensial ünsiyyət hüququ təmin edilmir. Hələ də BMCMI-də saxlanılıram. Mənə təzyiq altında işgəncə verilir. Hədələrlə imza etdirdilər. Özümü təqsirli bilməyim barədə ifadələrə imza atdırdılar. Təyinatla verilən vəkil heç mənimlə görüşməyib də. Qardaşım, yəni qohumlarım tərəfindən tutulan vəkillə ünsiyyət hüququ təmin edilməyib. İnsan hüquqlarım pozulur. Kömək edin”.³⁶

Sonuncu olaraq, V.Rüstəmli barəsində həbs qətimkan tədbiri seçildəndən 26 gün sonra – 07 iyun 2018-ci ildə Bakı İstintaq Təcridxanasına köçürülüb.

Ailə üzvləri və vəkilləri həbs edilənlərlə bir neçə aydır ki, telefonla danışa və görüşə bilmədiklərini, müxtəlif dövlət orqanlarına çoxsaylı şikayət etdiklərini deyirlər. Penitensiar Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən mətbuata bildirilib ki, təcridxana rəhbərliyinin məhdudlaşdırma ilə bağlı hər hansı bir qərarı yoxdur. İstintaq orqanı baş verənlərlə bağlı hər hansı açıqlama verməyib.

B.Həsənov Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinin qanunsuz hərəkətindən verdiyi şikayətə 16 avqust 2018-ci ildə Nəsimi Rayon Məhkəməsində baxılarkən, həmin qurumun nümayəndəsi S.Rüstəmovun, V.Rüstəmliyin, A.Məhərrəmovun, B.Həsənovun və R.Nəsirovun bəzi hüquqlarının məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərarını məhkəməyə təqdim edib. Bəlli olub ki, İstintaq İdarəsinin məhdudlaşdırma qərarı elə məhkəmə günü qəbul edilib. Qərara əsasən, 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılan bu şəxslərin ailə üzvləri ilə görüşmək, telefonla danışmaq hüququ məhdudlaşdırılıb. B.Həsənovun vəkili İstintaq İdarəsinin həmin qərarının ləğvi ilə bağlı Nəsimi Rayon Məhkəməsinə müraciət edib.

³⁴ <https://bit.ly/2KfzKg2>

³⁵ <https://bit.ly/2v5zVGi>

³⁶ <https://bit.ly/2AqR3eu>

Nəsimi Rayon Məhkəməsi (hakim Babək Pənahov) 31 avqust 2018-ci ildə V.Rüstəmlinin, 3 sentyabr 2018-ci ildə S.Rüstəmovun barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirinin müddətinin uzadılması barədə İstintaq İdarəsinin vəsatətini təmin edib: V.Rüstəmlinin həbs müddəti 9 dekabr 2018-ci il tarixinə qədər, S. Rüstəmovun həbs müddəti 18 dekabr 2018-ci ilə qədər uzadılıb.

Nəsimi Rayon Məhkəməsi (hakim Elman İsayev) 18 sentyabr 2018-ci ildə A.Məhərrəmov, B.Həsənov və R.Nəsirovun həbs qətimkan tədbirinin 3 ay müddətinə uzadılması barədə İstintaq İdarəsinin təqdimatını təmin edib: partiya funksionerlərinin həbs müddəti 9 dekabr 2018-ci ilə qədər uzadılıb.

25 sentyabr 2018-ci ildə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Elman İsayev) B.Həsənovun həbs müddətinin artırılması ilə bağlı Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarından verdiyi şikayəti rədd edib.

Nəsimi Rayon Məhkəməsi (hakim Şəlalə Həsənova) 13 noyabr 2018-ci ildə A.Məhərrəmov, B.Həsənov və R.Nəsirovun həbs qətimkan tədbirinin uzadılması barədə İstintaq İdarəsinin daha bir təqdimatı əsasında siyasilərin həbs müddətini 07 mart 2019-cu ilə qədər uzadıb.

A.Məhərrəmov, B.Həsənov və R.Nəsirov həbs olunduqdan sonra Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində işgəncələrə məruz qaldıqlarını bildirib, bununla əlaqədar prokurorluğa, məhkəməyə şikayətlər göndəriliblər. Yerli məhkəmələr şikayətləri təmin etmədiyindən onlar Avropa Məhkəməsinə müraciət ediblər.

7 yanvar 2019-cü ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində iş üzrə məhkəmə prosesi başlayıb. Məhkəmənin keçirildiyi binanın qarşısında polislər müxtəlif bəhanələrlə 7-30 yanvar tarixlərdə müxtəlif vaxtlarda 30-a yaxın yaxın adamı saxlayıblar; həmin şəxslərdən 7 nəfər məhkəmə qərarları ilə müxtəlif müddətlərə inzibati şəkildə həbs cəzasına məhkum edilib, 5 nəfər cərimələnib, digərləri isə xəbərdarlıq edərək sərbəst buraxılıblar.³⁷

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Eldar İsmayılov) 27 fevral 2019-cu il tarixli hökmü ilə S. Rüstəmov 7 il 3 ay, A.Məhərrəmov 4 il, B.Həsənov 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. R.Nəsirov və V.Rüstəmli 6 il 8 ay şərti cəza ilə azadlığa buraxılıb. Hökmə əsasən S.Rüstəmovun ailə üzvləri və yaxın qohumlarına məxsus Bakıda və Gədəbəydə yerləşən çox sayda daşınmaz əmlak obyektlərinin də müsadirə olunmasına qərar verilib. S.Rüstəmovun ata evi də müsadirə olunmalı olan əmlaklar siyahısına salınıb. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Namiq Məmmədov) 08 may 2019-cu il tarixli hökmü ilə birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb. Ali Məhkəmə (sədrlik edən Əli Seyfəliyev) 24 sentyabr 2019-cu il tarixli qərarı ilə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin hökmünün yalnız Saleh Rüstəmovla bağlı hissəsini qismən dəyişərək ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 234.3-cü maddəsi ilə irəli sürülən ittihamı 234.1-ci maddəyə tövsif edib və cəzasını 7 il 3 aydan 7 il 1 aya endirib.

---

³⁷ <https://bit.ly/2tFD5G>
<https://bit.ly/2BptBMX>,
<https://bit.ly/2TİV39>
<https://bit.ly/2E5Es0m>

14. Saleh Məhərrəm oğlu RÜSTƏMOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 08 may 2018-ci il

İttiham: CM-in 192.3.2 (*xüsusilə külli miqdarda gəlir əldə etməklə qanunsuz sahibkarlıq*), 193-1.3.1 və 193-1.3.2 (*mütəşəkkil dəstə tərəfindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş külli miqdarda pul vəsaitlərini və ya digər əmlakı leqallaşdırma*) və 234.1-ci (*satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama*) maddələri

Cəzasının müddəti: 7 il 1 ay

Saxlandığı yer: 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

15. Aqil Əli oğlu MƏHƏRRƏMOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 25 may 2018-ci il

İttiham: CM-in 192.3.2 (*xüsusilə külli miqdarda gəlir əldə etməklə qanunsuz sahibkarlıq*), 193-1.3.1 və 193-1.3.2-ci (*mütəşəkkil dəstə tərəfindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş külli miqdarda pul vəsaitlərini və ya digər əmlakı leqallaşdırma*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

16. Babək Qəzənfər oğlu HƏSƏNOV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 25 may 2018-ci il

İttiham: CM-in 192.3.2 (*xüsusilə külli miqdarda gəlir əldə etməklə qanunsuz sahibkarlıq*), 193-1.3.1 və 193-1.3.2-ci (*mütəşəkkil dəstə tərəfindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş külli miqdarda pul vəsaitlərini və ya digər əmlakı leqallaşdırma*) maddələri

Cəzasının müddəti: 3 il

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

C. İNANCLI FƏALLAR

(1) Müsəlman Birliyi Hərəkatının üzvləri və Nardaran qəsəbəsində həbs edilənlər

a. Taleh Bağırzadə və Müsəlman Birliyi Hərəkatı haqqında məlumat

1984-cü ildə doğulan tanınmış ilahiyyatçı Taleh Bağırzadə (Hacı Taleh) Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetini bitirdikdən sonra İranda dini təhsil alıb. Təhsilini başa vurduqdan sonra Azərbaycana qayıdıb. Məktəblərdə hicaba qadağa qoyulması ilə bağlı qərara etiraz olaraq Təhsil Nazirliyinin qarşısında keçirilən 6 may 2011-ci il tarixli etiraz aksiyasında dinc şəkildə fəal iştirak edib. Bu aksiyanın başqa əksər iştirakçıları kimi T.Bağırzadə də həbs edilib və ona qarşı cinayət işi açılıb. O, əsassız olaraq 1 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilib və cəza müddəti tam başa çatdığı üçün 2012-ci ilin noyabrında azadlığa buraxılıb.

Azadlığa çıxdıqdan 4 ay sonra, həm hicab qadağası ilə bağlı tənqidlərini davam etdirib, həm də Bakıda və regionlarda oxuduğu moizələrdə ölkədə aparılan siyasəti və hakimiyyəti tənqid etdiyi üçün fəallara qarşı geniş şəkildə istifadə edilən narkotik maddə saxlama ittihamı ilə 31 mart 2013-cü ildə yenidən həbs olunub. Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 1 noyabr 2013-cü il tarixli qərarı ilə T.Bağırzadə 2 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.³⁸

Tənqidlə dolu moizələrindən birini T.Bağırzadə həbsindən bir neçə gün əvvəl, martın 25-də özünün Youtube səhifəsində yerləşdirib.³⁹ Həmin çıxışında vurğulayır ki, onu həbslə yolundan döndərmək mümkün deyil, Allaha sığınan həqiqi mömin diktatorların zülmündən qorxmamalıdır. T.Bağırzadənin çıxışında hakimiyyəti tənqid edən hissə bu cür olub:

“Görün biz nə haldayıq ki, indiyə qədər danışmamışıq. İndi də bu söhbət olur ki, bu məscidə gəlmə. İndiyədək susmuşuq. Nə qədər Azərbaycanda torpaqlarımızı işğal ediblər. Haram pullarla, xalqın puluyla nə qədər yerlər alıblar. Hələ onların haqq-hesabını biz danışmırıq. Bu qədər xalqın torpağını əlindən almısan, neftini yeməsen, malını yeməsen, oturursan orada, sənə söz deyən yoxdur, gör nə qədər həddini aşmısan. Gəlib indi məscidin içində hökmranlıq etmək istəyirsən? Bu, həddi aşmaq deyil, nədir? Bu yer Allahın yeridir. Hansı boynuyğun məmur olsun, kim olursa-olsun, məscidin içinə hökm edə bilməz... Hə, qorxurlar da, o yığılıqları mallar, mülklər əllərindən çıxa bilər”.

T.Bağırzadə həbsdə olarkən 2015-ci il yanvarın 13-də Müsəlman Birliyi Hərəkatının yaradılması ilə bağlı təqdimat mərasimi keçirilib. Azərbaycanın dövlət himni ilə başlayan tədbiri Hərəkatın sədr əvəzi Elçin Qasımov aparıb və təşkilatın sədrinin

³⁸ T.Bağırzadə həbsdə olduğu dövrdə ona qarşı həbsdə qanunsuz əşya (mobil telefon) saxlamaqla bağlı əlavə ittiham irəli sürülüb və onun cəzası 4 ay müddətinə artırılıb, bu səbəbdən də o, martın 31-də deyil, iyulun 31-də azadlığa buraxılıb. Müdafiə tərəfi bildirir ki, cəzaçəkmə şəraitini ağırlaşdırmaq və T.Bağırzadənin həbsdə olduğu zaman etirazlarının qarşısını almaq üçün o, Qobustan Qapalı Həbsxanasına göndərilib və oradan azadlığa buraxılıb.

³⁹ <http://bit.ly/2cE0tGt>

T.Bağırzadə olduğunu bildirib. Hərəkəti İdarə Heyətinin idarə etdiyi bildirilib və İdarə Heyətinin bir neçə üzvü bu tədbirdə çıxış edib. Yaradılan Hərəkətlə bağlı T.Bağırzadənin müraciəti tədbir zamanı oxunub.

Müsəlman Birliyi Hərəkəti dövlət qeydiyyatına alınmaq üçün üç dəfə Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edib və hər dəfə müəyyən bəhanələr gətirilərək qeydiyyatdan imtina olunub. Birliyin Nizamnaməsinə əsasən onun məqsədi ölkədə suverenliyin, sülhün, tolerantlığın, demokratik idarəetmənin, dini və irqi birliyin inkişafı və qorunması yolunda gənclərin maarifləndirilməsidir. Nizamnamədə həmçinin qeyd edilir ki, Hərəkət fəaliyyətini Azərbaycan qanunlarına uyğun olaraq həyata keçirir.

b. Müsəlman Birliyi Hərəkəti və onun sədri Taleh Bağırzadənin fəaliyyəti

Hərəkətin sədri Taleh Bağırzadə 31 iyul 2015-ci ildə azadlığa çıxdıqdan sonra təşkilatın fəaliyyətində müəyyən canlanma yaranıb. T.Bağırzadə azadlığa buraxıldığı gün mətbuata açıqlamasında hakimiyyəti və onun apardığı siyasəti kəskin tənqid edib.⁴⁰ O, “kiçik zindan”dan çıxıb “böyük zindan”a girdiyini, ölkədə durumun acınacaqlı olduğunu, siyasi məhbusların azad edilməsi uğrunda zalımların qarşısında mübarizə aparacaqlarını bildirib. Həbsdən çıxdıqdan sonra mətbuata verdiyi diqqət çəkən müsahibələrində T.Bağırzadə bəzi məktəblərdə hicab probleminin hələ də həll olunmadığını deyib. Pasport almaq üçün hicablı xanımların hicabla fotolar təqdim etməsinə iczə verilmədiyini, dindarlara təzyiqlər göstərmək əvəzinə hakimiyyətin bu problemləri həll etməli olduğunu bildirib. İslahatlar həyata keçirmək əvəzinə hüquq və azadlıqları pozduğu üçün hakimiyyəti qeyri-legitim adlandırır.⁴¹ Başqa bir müsahibəsində Azərbaycanda islam dövlətinin yaranması üçün heç bir zəmin və perspektiv olmadığını deyib.⁴²

T.Bağırzadə və Hərəkətin üzvləri bölgələrə səfərlər etməyə, insanlarla görüşlər keçirməyə, ilhaiyyətçi kimi dini söhbətlər, çıxışlar etməyə başlayıb. T.Bağırzadə həbsdə olan Azərbaycan İslam Partiyasının sədri Mövsüm Səmədovun sentyabrın 4-də 50 illik yubileyinə həsr edilmiş tədbirdə çıxış edərək Azərbaycanda azad cəmiyyətin olmadığını, azad söz dediyinə görə çoxsaylı şəxsin həbsdə olduğunu və Ermənistanda azərbaycanlı əsirə göstərilən pis münasibətin həbsxanalarda onlara göstərildiyini vurğulayıb.⁴³ O bu çıxışında dini vəhdətin əhəmiyyətindən, Azərbaycan xalqının təhlükəsizliyindən, əmin-amanlıqdan və dini zəmində münaqişənin təhlükəli olduğundan söhbət açıb.

Sentyabrın 27-də müxalifət partiyası olaraq hakimiyyətin mövqeyini sərt tənqid edən AXCP-nin qurultayında Hərəkətin sədr müavini Elçin Qasımov çıxış edib.⁴⁴ Çıxışında hakimiyyəti dindarları repressiyaya məruz qoymağa ittiham edib, dindarları müdafiə etdiyi üçün AXCP-yə təşəkkürünü bildirib.

01 noyabr 2015-ci ildə Azərbaycanda keçirilmiş parlament seçkiləri ilə bağlı Müsəlman Birliyi Hərəkətinin mövqeyi bir sıra müxalifət partiyalarının mövqeyi ilə

---

⁴⁰ <http://bit.ly/2cNZSQA>

⁴¹ <http://bit.ly/2cW80AC>

⁴² <http://bit.ly/2cFTyPb>

⁴³ <http://bit.ly/2cr5nFU>

⁴⁴ <http://bit.ly/2cNerWI>

üst-üstə düşüb, onlar azad və ədalətli seçkilər üçün mühitin olmaması səbəbilə seçkiləri boykot etmək qərarı veriblər.

T.Bağırzadə Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin ləğvinə və bir sıra yüksək rütbəli zabitlərin həbsinə münasibət bildirib, dövlətə və Vətənə, əslində, bu şəxslərin xəyanət etdiyini vurğulayıb. Eyni zamanda, Nardaran qəsəbəsinə qaz verilmədiyi halda, Gürcüstanda erməni kilsəsinə pulsuz qaz verilməsi ilə bağlı Dövlət Neft Şirkətinin mövqeyini tənqid edib. Azərbaycanda hüquqların pozulması ilə müşayiət olunan vəziyyətə görə hakimiyyəti sərt şəkildə tənqid edib.⁴⁵

c. Taleh Bağırzadəyə və Müsəlman Birliyi Hərəkatının başqa üzvlərinə qarşı təzyiqlər

Müsəlman Birliyi Hərəkatının qeydiyyatı alınmasından imtina edilməsi onların fəaliyyətinə şəraitin yaradılmaması üçün atılan addım olub.

T.Bağırzadə həbsdən azad edildiyi gecə verdiyi müsahibəyə görə iki gün ard-arda Yasamal Rayon Polis İdarəsinə çağırılıb və onunla söhbət aparılıb. Ona bildirilib ki, çıxışlarında “kiçik zindandan çıxıb böyük zindana daxil oldum” kimi ifadələr işlətməməli, Leyla Yunus kimi adamları müdafiə etməməlidir və s. Bu hadisədən az sonra T.Bağırzadə xüsusi vasitə ilə təhdid mesajı aldığını və onun həbsinə hazırlıq görüldüyü barədə məlumat yayıb. O, həmçinin məlumat verib ki, Bakıda bütün məscidlərə xüsusi göstəriş verilib ki, Hacı Talehi xütbə oxumaq üçün məscidlərə buraxmayın. T.Bağırzadə ancaq Bakının Nardaran və Maştağa kəndlərində olan məscidlərdə xütbə oxuduğunu da mətbuata bildirib.⁴⁶

Sentyabrın 22-də T.Bağırzadə keçmiş MTN-ə çağırılaraq onunla növbəti dəfə profilaktik söhbət edilib. Onunla ölkədəki ictimai-siyasi və dini vəziyyət haqda söhbət aparılıb, Nardarandakı məscidlərdəki çıxışları zamanı bəzi fikirlərinin dövlət əleyhinə olduğunu bildiriblər. O, yaranmış gərginliyə görə hakimiyyəti tənqid edib və problemlərin həllinə çağırıb.⁴⁷

Bu hadisədən 3 gün sonra, sentyabrın 25-də qohumlarının xeyir işinə qatılmaq üçün Yevlax rayonuna gedən T.Bağırzadə və bir neçə tərəfdarı saxlanılaraq polis bölməsinə aparılıb. Polisdə ona bildirilib ki, onlara çatan xəbərə görə, Yevlax məscidində dövlət əleyhinə çıxış olacaq və onlar da bu məqsədlə məscidi mühasirəyə alıblar. T.Bağırzadə isə heç bir çıxışının nəzərdə tutulmadığını, cümə namazı qılmaq üçün məscidə gəldiyini bildirdikdən sonra onu və tərəfdarlarını sərbəst buraxıblar. Sərbəst buraxıldıqdan sonra verdiyi müsahibəsində o, növbəti dəfə heç kimdən, məscidi mühasirəyə almış avtomatlı polisləri nəzərdə tutaraq, avtomatlardan qorxmadığını açıqlayıb.⁴⁸

T.Bağırzadə 1 noyabr 2015-ci il parlament seçkilərindən 2 gün sonra, yəni noyabrın 3-də Yasamal Rayon Polis İdarəsinə dəvət edilib. İdarənin rəisi İsfəndiyar Mehbalıyev ilahiyatçı ilə sərt və kobud şəkildə danışmağa başlayıb, onu Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimov üçün anım günü tədbiri təşkil etməkdə, insanları ora

⁴⁵ <http://bit.ly/2dgtlpc>

⁴⁶ <http://bit.ly/2crsCQj>

⁴⁷ <http://bit.ly/2dgxzNA>

⁴⁸ <http://bit.ly/2crugBx>

çağırmaqda suçlayıb. T.Bağırzadə namazın vaxtı çatdığı üçün ona şəraitin yaradılmasını istəyib, lakin rəis İdarədə namaz qılınmasına etiraz edib. T.Bağırzadə isə buna təkid etdikdə fiziki zorakılığa məruz qalıb, onun çənə nahiyəsinə zərbələr endirilib və namaz qılmasına imkan verilməyib. Rəisin hərəkətlərindən prokurorluğa şikayət etsə də, onun bu şikayəti ciddi şəkildə araşdırılmayıb.

Hərəkətin sədr müavini Elçin Qasimov parlament seçkilərinin şəffaf keçirilməməsi və T.Bağırzadəyə qarşı polis idarəsində edilən zorakılıqlarla bağlı hakimiyyəti həm Facebook sosial şəbəkəsində, həm də bəzi portallarda sərt şəkildə tənqid edib. Bu çıxışlarından 1 gün sonra onu noyabrın 5-də Maştağa kəndində evinə gələrkən polis əməkdaşları saxlayaraq Sabunçu Rayon Polis İdarəsinə aparıblar. Noyabrın 6-da Sabunçu Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə o, fəallara qarşı istifadə edilən polisə tabe olmama ittihamı ilə 30 sutka inzibati həbsə atılıb. Bu müddət ərzində Nardaranda Hərəkətin başqa üzvlərinin həbsi ilə yekunlaşan əməliyyat keçirilib. Bundan sonra E.Qasimova da ağır ittihamlar irəli sürülərək cinayət işi başlanıb və barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Onun hansı səbəbdən həbsini öyrənmək, ona dəstək olmaq və sərbəst buraxılmasına çağırış etmək üçün Müsəlman Hərəkəti Birliyinin fəalları noyabrın 5-də polis idarəsinin qarşısına toplaşdılar. Burada polis zor tətbiq edərək fəalları həbs edib, onlar ilkin olaraq inzibati qaydada həbs olunsalar da, sonradan onlara cinayət işi açılıb və azadlıqdan məhrum ediliblər.

Bu hadisədən 3 həftə sonra, noyabrın 26-da T.Bağırzadənin müvəqqəti olaraq məskunlaşdığı Nardaran qəsəbəsində Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti birgə əməliyyat keçirib, nəticədə 2 polis də daxil olmaqla 7 nəfər öldürülüb. T.Bağırzadə və daha 16 nəfər bu əməliyyat nəticəsində həbs edilib. Bu hadisədən sonra Müsəlman Hərəkəti Birliyi tərəfdarlarının fəalları həm Bakıda (əsasən Nardaranda), həm də regionlarda həbs olunublar.

Noyabrın 5-də baş vermiş hadisədən sonra Hərəkətə, onun sədri T.Bağırzadəyə qarşı mediada ardıcıl və genişmiqyaslı kampaniyaya start verilib. Noyabrın 10-da hakimiyyətə yaxınlığı ilə tanınan politoloq İlqar Altay Baş Prokurora müraciət edərək T.Bağırzadə barədə cinayət işinin açılması və onun fəaliyyətinin araşdırılması ilə bağlı müraciət ünvanlayıb. Müraciətində o, T.Bağırzadənin fəaliyyətini İran-fars rejiminin agenturasının güclənməsi kimi təqdim edib⁴⁹. Bu müraciət də daxil olmaqla, Hərəkəti və onun sədrini qaralayan materiallar yayılmağa başlanıb. Bütün ölkə ərazisində yayılan “Xəzər” telekanalında “Din pərdəsi altında tərribat törədənlər” adlı süjet göstərilib və süjetdə Hərəkət üzvlərinin təqsirsizlik prezumpsiyası hüququ pozularaq onlar cinayətkar adlandırılıb⁵⁰.

Noyabrın 10-da Hərəkətə qarşı başlanılmış bu kampaniya ilə bağlı onun fəalları bəyanatla çıxış edib və onlara qarşı əsassız qarayaxma kampaniyası aparıldığını bildirişlər. Hərəkətin heç bir qanunsuz fəaliyyətlə məşğul olmadığı, Konstitusiya və qanunlarından kənar heç bir tələblərinin olmadığını bildirişlər.⁵¹ T.Bağırzadənin özü onun üçüncü dəfə həbsinə hazırlıq getdiyini və istəilən tərribatla üzleşə biləcəyini mətbuata açıqlayıb. Açıqlamasında vurğulayıb ki, dinc yollarla mübarizə aparırlar və

⁴⁹ <http://bit.ly/2d5HoeT>

⁵⁰ <http://bit.ly/2cLi790>

⁵¹ <http://bit.ly/2cWUyMv>

onlara böhtan atanları məhkəməyə verəcəklər.⁵² Hərəkata qarşı aparılan kampaniyanın tərkib hissəsindən biri onun dini icma kimi qeydiyyatla alınmaması ilə bağlı olub. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Sədri Mübariz Qurbanlı telekanallara və qəzetlərə müsahibəsində bu qurumun dini icma kimi rəsmi qeydiyyatının olmamasını vurğulayıb və bunun yolverilməz olduğunu deyib. Hərəkətdən bu məsələyə münasibət bildirilib ki, Hərəkət dini icma deyil, qeyri-hökumət təşkilatıdır, onun qeydiyyatla alınması üçün Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edilib və sənədlər qeydiyyatdan imtina barədə cavabla birlikdə bir neçə dəfə geri qaytarılıb.

Noyabrın 26-da keçirilən əməliyyatdan sonra da Hərəkata və onun üzvləri əleyhinə ictimai kampaniya davam etdirilib. Müxtəlif icmalar və regionlardan Hərəkətin fəaliyyəti tənqid edilib, onun üzvlərinin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmasını, Prezident İlham Əliyevin siyasətinin dəstəklənməsini özündə əks etdirən müraciətlər dövlət agentliklərində və hakimiyyətə yaxın KİV-lərdə yayılmağa başlayıb,^{53 54 55} Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi əməliyyatın keçirildiyi gün gecə saatlarında siyasi məzmunlu xüsusü bəyanatla çıxış edib⁵⁶.

Göründüyü kimi, T.Bağırzadə azadlığa çıxdıqdan sonra davamlı olaraq hüquq mühafizə orqanlarına çağırılıb və ona xəbərdarlıqlar edilib. Bununla belə o, çağırıldığı bütün dövlət qurumlarına vaxtında gedib. Sədri olduğu təşkilatsa rəsmi dövlət qeydiyyatına alınmaq üçün Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edib, T.Bağırzadə davamlı olaraq mətbuata açıqlama və müsahibələr verib, Konstitusiya və qanunlar əsasında fəaliyyət göstərdiklərini bildirib.

d. Taleh Bağırzadə və Müsəlman Birliyi Hərəkətinin başqa üzvlərinə və tərəfdarlarına qarşı irəli sürülmüş ittihamlar, məhkəmə prosesləri, işgəncə və pis rəftarın digər formaları barədə şikayətlər

Noyabrın 26-da keçirilən əməliyyatdan sonra Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) və Baş Prokurorluq əməliyyatla bağlı birgə məlumat yayıb⁵⁷. Yayılmış məlumatda vurğulanır ki, Taleh Bağırzadə, Elman Ağayev, Zülfüqar Mikayılov və Əbülfəz Bünyadov dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsi, şəriət qanunları ilə idarə edilən dini dövlət quruluşunu məqsədlə Müsəlman Birliyi adlı hərəkət yaradıblar. Adları çəkilən şəxslər Bakı şəhərindən və respublikanın başqa bölgələrindən özlərinə tərəfdarlar toplayıb, onları müxtəlif növ odlu silah, döyüş sursatı, partlayıcı maddə və qurğularla təchiz edərək cinayətkar dəstə yaradıblar. Həmçinin, paytaxtın Nardaran qəsəbəsində qanunsuz yığıncalar keçirərək respublikanın əhalisini hakimiyyətə qarşı qaldırmağın yollarını müzakirə edib, bununla bağlı tərəfdarlarına göstərişlər verib və əhaliyə çağırış vərəqələri paylayıblar. Silahlı cinayətkar dəstənin hər bir üzvünün üzərinə düşən konkret vəzifələr, o sıradan hakimiyyət nümayəndələrinə qarşı terror aktları törədəcək məsul şəxslər müəyyən edilib.

Baş Prokurorluqda cinayət işi başlanılıb, həbs edilmiş şəxslərə qarşı ağır ittihamlar irəli sürülüb. İstintaqı yekunlaşan bir qrup şəxsin (T.Bağırzadə də daxil olmaqla) işi

⁵² <http://bit.ly/2cz1kay>

⁵³ <http://bit.ly/2d6cGQI>

⁵⁴ <http://bit.ly/2cYYZoh>

⁵⁵ <http://bit.ly/2d6d6ql>

⁵⁶ <http://bit.ly/2d6cVeA>

⁵⁷ <http://bit.ly/2cupLYt>

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. DİN və Baş Prokurorluğun əməliyyat günü yaydığı məlumatda adları çəkilən 4 nəfərdən yalnız T.Bağırzadənin istintaqı yekunlaşdırılaraq məhkəməyə göndərilib; halbuki məlumatdan belə anlaşılır ki, bu 4 şəxs eyni cinayət əməlləri törədiblər və onların işinin istintaqı birgə aparılacaq.

Həbs olunan şəxslər onlara ağır işgəncələr verildiyini, bu işgəncələr altında onların öz əleyhlərinə ifadə verməyə məcbur edildikləri ilə bağlı açıqlamalar veriblər. Xüsusən T.Bağırzadə və onunla birgə həbs olunan şəxslər məhkəmə prosesləri zamanı ağır və dəhşətli işgəncələrə məruz qaldıqlarını, təhqir edildiklərini bildiriblər. Dindarlar öz əleyhlərinə ifadə verməyə məcbur edilmək üçün işgəncəyə məruz qaldıqlarını bəyan ediblər, T.Bağırzadə məhkəmədəki etdiyi çıxışında ondan Milli Şura və burada təmsil olunan şəxslərə qarşı da ifadə verməyə məcbur edilmək üçün işgəncəyə məruz qaldığını vurğulayıb. Onların işgəncələrlə bağlı açıqlamalarını məhkəmə araşdırmayıb, hakimlər bu məsələnin üzərindən sükutla keçiblər.

Məhkəmə proseslərinin müşahidəsi göstərir ki, onlara qarşı irəli sürülmüş ittihamları istintaq sübut edə bilmir. İstintaq özü həbs edilən şəxslərin əl izlərinin ekspertizasını aparmayıb, vəkillərin bununla bağlı vəsatəti isə təmin olunmayıb.

İstintaqın zərərçəkmiş kimi tanıdığı polis əməkdaşları məhkəmə zamanı verdiyi ifadələrində, istintaqın iddia etdiyi kimi, polis əməkdaşlarından birinin ölümünə səbəb olan qumbaranı kimin və hansı şəraitdə atdığını izah edə bilməyib. İstintaq əl qumbarasının atılması nəticəsində polis əməkdaşının öldüyünü iddia edib. Ancaq hadisə yerində qumbara atılması nəticəsində açılmalı olan dəliyin olmaması, qumbaradan yalnız bir qəlpənin ayrılaraq polis əməkdaşına dəyməsi və başqa heç bir şəxsin zərər çəkməməsi bu məsələni ciddi şübhə altına almış olur.

Zərərçəkmiş polis əməkdaşları hamısı eyni şəkildə ifadə veriblər ki, onların həbs etdikləri təqsirləndirilən şəxslərin arxa ciblərində qumbara və odlu silahlar olub, əllərində ancaq bıçaqlar olduğundan həmin şəxsləri rahat şəkildə zərərsizləşdirib tuta biliblər. Onlar hansı səbəbdən zərər çəkdiqlərini izah edə bilməyiblər, istintaq da onların mənəvi zərər çəkdiyini bildirib. Ölən polislərin ailə üzvləri isə zərərçəkmiş şəxs kimi məhkəmə proseslərinə qatılmayıb.

Proseslər zamanı işgəncəyə məruz qalmış dindarlar onlara işgəncə vermiş polis əməkdaşlarını tanıdıqca həmin əməkdaşların hansı şəkildə işgəncə verməsini detallı şəkildə izah edən ifadələr veriblər.

Məhkəmə proseslərində istintaqa verdiyi ifadələrdən imtina edib həbs edilmiş dindar fəalları xeyrinə ifadə verən şahidlər də dəhşətli işgəncələrə məruz qaldıqlarını, bu səbəbdən istintaqın tələb etdiyi ifadə verdiklərini bəyan ediblər. Məhkəmədə bu ifadələri verdikdən sonra həmin şahidlərin heç bir əsas olmadan Nardaranda əməliyyatı həyata keçirmiş Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə çağırılaraq təhdidlərə və hədələrə məruz qalmaları barədə məlumatlar yayılıb.

Ümumdünya İnsan Haqları Konvensiyasının 9-cu maddəsi ilə təsbit edilmiş vicdan azadlığının müxtəlif ölkələrdə vəziyyəti ilə bağlı monitorinq apararı və bu vəziyyətlə bağlı materiallar yayan Forum 18 təşkilatı Nardaran hadisəsinə münasibət bildirib. Qurum hadisə zamanı gücü necə və kimin işlətdiyi, əməliyyatdan qabaq Hərəkətin sədrinə və üzvlərinə qarşı kampaniyaların olduğu, Nardaranın faktiki olaraq nəzarətə

alındığı və başqa məsələləri əhatə edən məlumatla çıxış edib.⁵⁸ ABŞ-ın Beynəlxalq Din Azadlığına dair Komissiyasının Mərkəzi Asiya üzrə aparıcı eksperti Ketrin Kozman mətbuata müsahibəsində Hərəkatın zor yolu ilə hakimiyyəti devirməsi iddialarına inanmadığını və həbs edilən şəxslərə qarşı sürülən ittihamların əsaslılığına ciddi şübhələrin olduğunu bildirib⁵⁹.

Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin qarşısında həbs edilənlər

Noyabrın 5-də Hərəkatın sədr müavini Elçin Qasimov həbs edildikdən sonra Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin qarşısına onun hansı səbəbdən həbs olunduğunu öyrənmək və azadlığa buraxılmasına tələb etçək üçün toplaşan bir qrup şəxs saxlanılıb. Bu şəxslər Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hökmü ilə ittiham edildikləri maddələr üzrə yuxarı həddə azadlıqdan məhrum edilənlər və bu hökmdən apellyasiya şikayəti veriblər.

Qeyd edilən tarixdə həbs edilən şəxslərə qarşı xuliqanlıq və polisə müqavimət ittihamı irəli sürülüb, lakin sonradan bu ittihamlar ləğv olunub və onlar polisə müqavimət ittihamı ilə inzibati qaydada həbs edilənlər. Noyabrın 20-də və sonrakı tarixlərdə azadlığa buraxılan şəxsləri sonradan yenidən Nardaran hadisələrinə görə saxlayıblar və yenidən sutkalıq həbs veriblər. İnzibati həbsdə olarkən onlara qarşı hökm edildikləri maddələr üzrə ittihamlar irəli sürüblər.

Bu qrupa daxil olan dindarlardan biri, daha əvvəl də hicaba qoyulan qadağaya etiraz olaraq keçirilmiş aksiyada iştiraka görə tutulub azadlıqdan məhrum edilən Sahil Rzayev verdiyi apellyasiya şikayətində həm özünün, həm də dindar dostlarının polis bölməsində ağır işgəncələrə məruz qaldığını, onların heç bir cinayət törətmədiklərini və dinc şəkildə E.Qasimovun həbsinə etiraz etdiklərini vurğulayıb.

Bu şəxslər haqda çıxarılan hökmdən də görünür ki, onlar ancaq polis əməkdaşlarının ifadələri əsasında azadlıqdan məhrum edilənlər. Polis idarəsinin qarşısında olan təhlükəsizlik kameralarının məhkəməyə təqdim olunan görüntülərində də adları çəkilən şəxslərin polisə müqavimət göstərmələri və ya iğtişaşda iştirak etmələri görünür. Görüntülərdə yalnız bir qrup şəxsin polis idarəsinin qarşısında dayandığı, ərazidə çoxsaylı polis əməkdaşlarının olduğu və dindarlarla bəzi polis zabitləri arasında söhbətin getdiyi, sonradan bu söhbətin polisin zor tətbiqi ilə nəticələnən münaqişəyə çevrildiyi görünür.

Sabunçu Rayon Məhkəməsinin (hakim Süleyman Ağayev) 03 avqust 2016-cı il tarixli hökmü ilə E.Bünyadov 6 il 1 ay 15 gün, L.Əhmədov 5 il 11 ay 20 gün müddətinə, A.Əliyev 5 il 11 ay, S.Rzayev 6 il 5 ay 15 gün, N.Vəliyev 5 il 11 ay 10 gün müddətinə azadlıqdan məhrum edilənlər. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Vüqar Məmmədov) 08 may 2017-ci il, Ali Məhkəmə isə (sədrlik edən Gülzar Rzayeva) 28 noyabr 2017-ci il tarixlərdə bu hökmü qüvvədə saxlayıb.

E.Bünyadov və L.Əhmədov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16 mart 2019-cu il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıblar.

---

⁵⁸ <http://bit.ly/2cKIrPD>

⁵⁹ <http://bit.ly/2d7kbcq>

17. Anar Yusif oğlu ƏLİYEV

Saxlanma müddəti: 05 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 233 (*ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətləri təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*) və 315.2-ci (*xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il 11 ay

Saxlandığı yer: 16 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

18. Sahil Xalid oğlu RZAYEV

© Abzas.net

Saxlanma tarixi: 05 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 233-cü (*ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətləri təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*) və 315.2-ci (*xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 6 il 5 ay 15 gün

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

19. Niftəli Əşrəf oğlu VƏLİYEV

Saxlanma tarixi: 05 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 233 (*ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətləri təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*) və 315.2-ci (*xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il 11 ay 10 gün

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Taleh Bağırzadə və Nardaran qəsəbəsində keçirilən əməliyyat zamanı onunla birgə həbs edilənlər

20. Taleh Kamil oğlu BAĞIRZADƏ

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma tarixi: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 120.2.1 (qəsdən adam öldürmə, yəni digər şəxsi qəsdən həyatdan məhrum etmə, bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müştəşkil dəstə və ya cinayətkar birlik (təşkilat) tərəfindən), 120.2.3 (zərərçəkmiş şəxsin xidməti vəzifəsini və ya ictimai borcunu yerinə yetirməsi ilə əlaqədar onun özünü və ya yaxın qohumlarını öldürmə), 120.2.4 (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə), 120.2.7 (iki və ya daha çox şəxsi öldürmə), 120.2.12 (milli, irqi, dini ədavət və ya düşmənçilik niyyəti ilə adam öldürmə), 29, 120.2.1 (cinayət törətməyə cəhd, qəsdən adam öldürmə, yəni digər şəxsi qəsdən həyatdan məhrum etmə, bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müştəşkil dəstə və ya cinayətkar birlik (təşkilat) tərəfindən), 29, 120.2.3 (cinayət törətməyə cəhd, zərərçəkmiş şəxsin xidməti vəzifəsini və ya ictimai borcunu yerinə yetirməsi ilə əlaqədar onun özünü və ya yaxın qohumlarını öldürmə), 29, 120.2.4 (cinayət törətməyə cəhd, xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə), 29, 120.2.7 (cinayət törətməyə cəhd, iki və ya daha çox şəxsi öldürmə), 29, 120.2.12 (cinayət törətməyə cəhd, milli, irqi, dini ədavət və ya düşmənçilik niyyəti ilə adam öldürmə), 28, 214.2.1 (cinayətə hazırlıq, terrorçuluq, yəni ictimai təhlükəsizliyi pozmaq, əhali arasında vahimə yaratmaq, yaxud dövlət hakimiyyət orqanları və ya beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qərar qəbul edilməsinə təsir göstərmək məqsədilə insanların həlak olması, onların sağlamlığına zərər vurulması, əhəmiyyətli əmlak ziyanının vurulması və ya başqa ictimai təhlükəli nəticələrin baş verməsi təhlükəsi yaradan partlayış, yanğın və ya digər hərəkətlər (terror aktı) törətmə, habelə həmin məqsədlə bu cür hərəkətlərin törədiləcəyi ilə hədələmə, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müştəşkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən törədildikdə) 28, 214.2.3 (cinayətə hazırlıq, odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə törədildikdə), 214-2 (CM-in 102, 214, 214-3, 215, 219, 219-1, 226, 227, 277, 279 və ya 282-ci maddələrində⁶⁰ nəzərdə tutulmuş əməllərin törədilməsinə açıq çağırışlar

⁶⁰ CM-in 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən xarici dövlət nümayəndəsinə və ya beynəlxalq təşkilatın əməkdaşına, habelə həmin şəxslərin xidməti və ya yaşayış sahələrinə, yaxud nəqliyyat vasitələrinə hücum etmə. müharibəyə təhrikçilik və ya beynəlxalq münasibətlərin gərginləşməsi məqsədi ilə törədildikdə), 214 (terrorçuluq, yəni ictimai təhlükəsizliyi pozmaq, əhali arasında vahimə yaratmaq, yaxud dövlət hakimiyyət orqanları və ya beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qərar qəbul edilməsinə təsir göstərmək məqsədilə insanların həlak olması, onların sağlamlığına zərər vurulması, əhəmiyyətli əmlak ziyanının vurulması və ya başqa ictimai təhlükəli nəticələrin baş verməsi təhlükəsi yaradan partlayış, yanğın və ya digər hərəkətlər (terror aktı) törətmə, habelə həmin məqsədlə bu cür hərəkətlərin törədiləcəyi ilə hədələmə), 214-3 (bu Məcəllənin 102, 214, 215, 219, 219-1, 226, 227, 277 və ya 282-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş əməllərin törədilməsi məqsədi ilə həmin əməllərin törədilməsi üsulları, odlu silahdan, partlayıcı maddələrdən və ya qurğulardan, zəhərli maddələrdən, digər ümumi təhlükəli üsullardan və ya texniki vasitələrdən istifadə hazırlığı üzrə təlim alma), 215

etmə, habelə bu cür məzmunlu materiallar yayma), 220.2 (Hakimiyyət nümayəndəsinin qanuni tələblərinə fəal şəkildə tabe olmamağa və kütləvi iğtişaşlara, habelə vətəndaşlara qarşı zorakılıq etməyə çağırışlar etmə), 228.3 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə), 228.4 (qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim ləvazimatı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla), 278 (Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər), 279.1 (Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahla, döyüş sursatı ilə, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə), 281.2 (hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, zorla saxlanılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar etmə, habelə bu cür məzmunlu materialları yayma, təkrar və ya bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə), 283.2.3 (milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətindən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə, o cümlədən kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə, mütəşəkkil dəstə tərəfindən) və 315.2-ci (xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 20 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

(girov götürülən şəxsin azad olunması şərti ilə dövləti, təşkilatı və ya vətəndaşı hər hansı hərəkəti etməyə və ya hər hansı hərəkətdən çəkinməyə vadar etmək məqsədilə şəxsi girov götürmə və ya saxlama), 219 (hava və ya su nəqliyyatı gəmisini, yaxud dəmir yolu qatarını qaçırma), 219-1 (dəniz quldurluğu, yəni özgənin əmlakını ələ keçirmək məqsədi ilə zor tətbiq etməklə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə dəniz və çay gəmisinə edilən basqın), 226 (radioaktiv materiallarla qanunsuz davranma), 227 (radioaktiv materialları talama və ya hədə-qorxu ilə tələb etmə), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin, habelə xarici dövlət nümayəndəsinin xidməti və ya siyasi fəaliyyətinə son qoymaq və ya bu fəaliyyətə görə qisas almaq məqsədi ilə onun həyatına sui-qəsd etmə (terror aktı)), 279 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma) və 282-ci (təxribat, Azərbaycan Respublikasının müdafiə qabiliyyətini və iqtisadi təhlükəsizliyini zəiflətmək məqsədilə müəssisələrin, qurğuların, yolların, əlaqə və rabitə vasitələrinin, əhalinin həyat təminatı obyektlərinin dağıdılmasına, yaxud zədələnməsinə yönəldilən partlayışlar, yanğınlar və sair hərəkətlər törətmə, həmçinin eyni məqsədlə kütləvi surətdə zəhərləmə və ya insanlar və heyvanlar arasında yoluxucu xəstəliklər yayma) maddələri

21. Fərhad Nəsrəddin oğlu BALAYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 11 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

22. Cabbar Əmirxan oğlu CABBAROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 19 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

---

23. İbrahim Məhəmməd oğlu XUDAVERDİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

24. Aqil Azər oğlu İSMAYILOV

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

25. Etibar Rasim oğlu İSMAYILOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

26. Abbas Abdülrəhman oğlu QULİYEV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

27. Əli Həsərət oğlu NURİYEV

© şəxsi Facebook profili

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

28. Abbas Hafiz oğlu TAĞIZADƏ

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

29. Əlibala Cavad oğlu VƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

30. Ramin Məhərrəm oğlu YARIYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 26 noyabr 2015-ci il

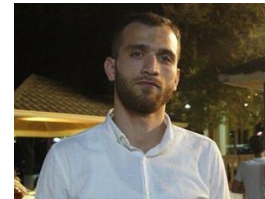
İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 10 il

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

31. Abbas Məmmədbağır oğlu HÜSEYNOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 26 noyabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr və əlavə olaraq CM-in 233-cü (ictimai qaydanı kobud surətdə pozan və ya hakimiyyət nümayəndəsinin qanuni tələblərinə tabe olmamaqla əlaqədar olan, yaxud nəqliyyatın, müəssisə, idarə və təşkilatın normal fəaliyyətinin pozulmasına səbəb olan hərəkətlərin bir qrup şəxs tərəfindən törədilməsini təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə) maddəsi

Cəzasının müddəti: 20 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

İş üzrə yeni məlumatlar: 8 avqust 2018-ci ildə A.Hüseynov Qobustan Qapalı Həbsxanasında vəkili Yalçın İmanovla görüşüb. O, vəkilinə iyulun 22-də Qobustan həbsxanasına köçürüldükdən sonra sistematik işgəncələrə məruz qaldığını bildirib. O, sonuncu dəfə avqustun 5-də dəyənək və yumruq zərbələri ilə döyüldükdən sonra karsa yerləşdirildiyini, orada bir dəmirin üstünə əlləri və ayaqları qandallı şəkildə çarmıxa bağlandığını vəkilinə bildirib. Görüşdən sonra Y.İmanov A.Hüseynovun iddialarını ictimailəşdirib və görüş zamanı A.Hüseynovun bədənində işgəncə əlamətlərini gördüyünü mətbuata bildirib. Vəkil işgəncə iddiaları ilə bağlı Ombudsman aparatını da məlumatlandırıb, eyni zamanda Qaradağ Rayon Məhkəməsinə şikayət verib. Lakin Məhkəmə belə şikayətlərə məhkəmə nəzarəti qaydasında baxılmadığını əsas göstərərək şikayətə baxmaqdan imtina edib. Qərardan verilən apellyasiya şikayəti təmin edilməyib. Vəkil daha sonra işgəncə iddialarının araşdırılması üçün Qaradağ Rayon Prokurorluğuna şikayət verib. Avqustun 10-da Qobustan Qapalı Həbsxanasının rəis müavini Y.İmanovdan Vəkillər Kollegiyasına şikayət verib; şikayəti onunla əsaslandıraraq ki, vəkil A.Hüseynovun işgəncəyə məruz qalması barədə açıqlamalarını ictimailəşdirərək cəmiyyətdə çaşqınlıq yaradıb. Noyabrın 20-də Vəkillər Kollegiyası Y.İmanovun qurumdan xaric olunması üçün məhkəməyə müraciət edilməsi, məhkəmə qərar çıxarana qədər Y.İmanovun vəkillik fəaliyyətinin dayandırılması haqqında qərar qəbul edib.

Qaradağ Rayon Prokurorluğuna verilən şikayət prokurorluq tərəfindən effektiv araşdırılmadığı üçün A.Hüseynov Prokurorluqdan Qaradağ Rayon Məhkəməsinə şikayət verib. Məhkəmədə o, nə vaxt, hansı şəkildə, kimlər tərəfindən işgəncəyə məruz qaldığını ayrıntıları ilə danışdı. Bununla belə, Qaradağ Rayon Məhkəməsi (hakim Rufan Mürsəlov) 31 oktyabr 2018-ci il tarixli qərarı ilə şikayəti təmin etməyib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Kamran Əkbərov) 19 dekabr 2018-ci il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb. Qobustan Qapalı Həbsxanasında cəza çəkən T.Bağırzadə 14 yanvar 2019-cu ildə yaxınları ilə telefonda danışarkən A.Hüseynovun bir gün öncə işgəncələrə məruz qaldığını bildirib. O, yanvarın 13-də A.Hüseynovun amansız döyüldüyünün, daha sonra qanın içində harasa aparıldığının şahidi olduğunu deyib.

T.Bağırzadə özü ilə bağlı onu bildirib ki, həbsxanada başqa bir məhbusu yandırdığına görə əlavə 6 il cəza almış bir məhkumu gətirib onun kamerasına salıblar. O, daha sonra vəkili ilə görüşə aparılıb-gətiriləndə əllərinin kiminsə qanına bulaşmış qandalla bağlandıığını, qandal möhkəm sıxıldığından əlinin yaralandığını bildirib. Bu durumda onun hansısa infeksiyon xəstəliyə yoluxmaq təhlükəsi yaranıb.

---

32. Cahad Bala Hüseyn oğlu BABAKİŞİZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 09 dekabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

İş üzrə yeni məlumatlar: C.Babakişizadənin saxlandığı 12 Saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsinin rəhbərliyi onun həbsxana rejiminə köçürülməsi üçün Qaradağ Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. Müraciətdə əsas kimi onun daxili intizam qaydalarını tez-tez pozduğu, bu səbəbdən 9 dəfə töhmət aldığı və karsla cəzalandırıldığı göstərilib. Qaradağ Rayon Məhkəməsi C.Babakişizadənin cəzasının üç ilini həbsxana rejimində çəkməsi barədə qərar qəbul edib. Qərardan apellyasiya şikayəti verilib. C.Babakişizadə vəkili olmadığı üçün apellyasiya şikayətini özü hazırlayıb. Bakı Apellyasiya Məhkəməsində (sədrlik edən hakim Həsən Əhmədov) C.Babakişizadə cəzaçəkmə rejiminin ağırlaşdırılmasının səbəbinin ona məlum olmadığını bildirib. O, 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsində də bu şəkildə heç bir əsas olmadan müxtəlif bəhanələrlə tez-tez cəzalandırıldığını bildirib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi 1 oktyabr 2018-ci il tarixdə Qaradağ Rayon Məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb. Qərardan bir müddət sonra Qobustan Qapalı Həbsxanasına köçürülüb.

---

33. Bəhrüz Rəhib oğlu ƏSGƏROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 09 dekabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

34. Zakir Tapdıq oğlu MUSTAFAYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 26 dekabr 2015-ci il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

35. Şamil Adil oğlu ABDULƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti: 08 yanvar 2016-cı il

İttiham: Yuxarıdakı işdə göstərilən eyni maddələr

Cəzasının müddəti: 14 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Əlövsət Abbasov) 25 yanvar 2017-ci il tarixli hökmü ilə Taleh Bağırzadə və Abbas Hüseynovun hər biri 20 il, Cabbar Cabbarov 19 il, Rasim Cəbrayilov 17 il, Əlibaba Vəliyev, Abbas Tağızadə, Əli Nuriyev, Zakir Mustafayev, Abbas Quliyev, Etibar İsmayilov, Aqil İsmayilov, İbrahim Xudaverdiyev, Bəhrüz Əskərov, Fərhad Balayev, Şamil Abduləliyev və Cahad Babakişizadənin hər biri 14 il 6 ay, Ramin Yarıyev 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Əmir Bayramov) 20 iyul 2017-ci il, Ali Məhkəmə (sədrlik edən Şahin Yusifov) 01 mart 2018-ci il tarixli qərarları ilə bu hökmü qüvvədə saxlayıb.⁶¹

R.Cəbrayilov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16 mart 2019-cu il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıb.

Elçin Qasimov və onunla birgə həbs edilənlər

Müsəlman Birliyi Hərəkatının əsas simalarından biri olan E.Qasimov axşam saatlarında məsciddən çıxıb evə gedərkən polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq Sabunçu Rayon Polis İdarəsinə aparılıb. Noyabrın 6-da onun barəsində polisə tabe olmama ittihamı ilə Sabunçu Rayon Məhkəməsi tərəfindən 30 sutka inzibati həbs barədə qərar çıxarılıb; bu qərardan verilən şikayəti Bakı Apellyasiya Məhkəməsi təmin etməyib. Noyabrın 26-da Nardaran qəsəbəsindəki əməliyyatdan 1 gün sonra, noyabrın 27-də, inzibati həbsinin 22-ci günündə E.Qasimova qarşı inzibati həbsə səbəb olmuş əməllərə görə cinayət ittihamları irəli sürülüb və o təqsirləndirilən şəxs kimi cinayət tanınaraq barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib (faktiki eyni əmələ görə iki dəfə məsuliyyətə cəlb edilib). Az müddət sonra isə ona qarşı Nardaran qəsəbəsində həbs edilmiş şəxslərin bir qisminə qarşı irəli sürülmüş analoji ittihamlar irəli sürülüb: evində axtarış aparılarkən silah tapıldığı iddia olunub.⁶²

E.Qasimov və onun yaxınları bu cinayət işinə görə həbs edilmiş digər şəxslər kimi onun da işgəncəyə və qeyri-insani rəftara məruz qaldığını bildirib, Ombudsman

---

⁶¹ Həmin işlə bağlı Avropa Məhkəməsinə şikayət verilib, həbs edilənlərin bir çoxunun ərizəsi üzrə kommunikasiya artıq bitib.

<http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-182801>

⁶² E.Qasimov həbs qətimkan tədbirinin qanunsuzluğu ilə bağlı Avropa Məhkəməsinə müraciət edib (ərizə N 30813/16).

Aparatına və digər qurumlara şikayətlər ünvanlayıblar. Lakin bu müraciətlər lazımi şəkildə araşdırılmayıb. E.Qasimov barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin müddəti 20 sentyabr 2016-cı ildə Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 26 dekabr 2016-cı ilə qədər uzadılıb.

Nardaran hadisələrinə görə həbs edilən bir sıra şəxslərin işləri E.Qasimovun işi ilə birlikdə Bakı Ağır Cəzalar Məhkəməsinə göndərilib və bu şəxslərə qarşı analoji maddələr üzrə ittihamlar irəli sürülüb. İş üzrə başlanan cinayət işi aşağıdakı maddələr üzrə aparılıb.

İttiham: CM-in 28, 214.2.1 (*cinayətə hazırlıq, terrorçuluq, yəni ictimai təhlükəsizliyi pozmaq, əhali arasında vahimə yaratmaq, yaxud dövlət hakimiyyət orqanları və ya beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qərar qəbul edilməsinə təsir göstərmək məqsədilə insanların həlak olması, onların sağlamlığına zərər vurulması, əhəmiyyətli əmlak ziyanının vurulması və ya başqa ictimai təhlükəli nəticələrin baş verməsi təhlükəsi yaradan partlayış, yanğın və ya digər hərəkətlər (terror aktı) törətmə, habelə həmin məqsədlə bu cür hərəkətlərin törədiləcəyi ilə hədələmə, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən törədildikdə*), 28, 214.2.3 (*cinayətə hazırlıq, terrorçuluq, yəni ictimai təhlükəsizliyi pozmaq, əhali arasında vahimə yaratmaq, yaxud dövlət hakimiyyət orqanları və ya beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qərar qəbul edilməsinə təsir göstərmək məqsədilə insanların həlak olması, onların sağlamlığına zərər vurulması, əhəmiyyətli əmlak ziyanının vurulması və ya başqa ictimai təhlükəli nəticələrin baş verməsi təhlükəsi yaradan partlayış, yanğın və ya digər hərəkətlər (terror aktı) törətmə, habelə həmin məqsədlə bu cür hərəkətlərin törədiləcəyi ilə hədələmə, odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə törədildikdə*), 214-2 (*terrorçuluğa açıq çağırışlar*), 220.2 (*hakimiyyət nümayəndəsinin qanuni tələblərinə fəal şəkildə tabe olmamağa və kütləvi iğtişaşlara, habelə vətəndaşlara qarşı zorakılıq etməyə çağırışlar etmə*), 228.3 (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə*), 228.4 (*qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim ləvazimatı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla*), 233 (*ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətləri təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*), 278 (*Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər*), 279.3 (*Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahla, döyüş sursatı ilə, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə, adamların həlak olmasına və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda*), 281.2 (*hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, zorla saxlanılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar etmə, habelə bu cür məzmunlu materialları yayma, təkrar və ya bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə*), 283.2.3-cü (*milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətindən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və*

ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə, o cümlədən kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə, müştəşəkil dəstə tərəfindən törədildikdə) maddələri, əlavə olaraq CM-in 221.3 (xuliqanlıq, silahdan və ya silah qismində istifadə edilən əşyaları tətbiq etməklə törədildikdə) və 315.2-ci (xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) 221.2.2 (xuliqanlıq, yəni ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, vətəndaşlar üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə, habelə özgənün əmlakının məhv edilməsi, yaxud zədələnməsi ilə müşayiət edilən qərəzli hərəkətlər, ictimai qaydanın qorunması üzrə vəzifəni yerinə yetirən və ya ictimai qaydanın pozulmasının qarşısını alan hakimiyyət nümayəndəsinə və ya digər şəxsə müqavimət göstərməklə törədildikdə), 315.1-ci (xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə zor tətbiq etmə, zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə və ya onun yaxın qohumlarına qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etmə və ya belə zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə) və 320.2-ci (saxta olduğunu bilə-bilə hüquq verən və ya vəzifədən azad edən vəsiqəni və ya digər rəsmi sənədlərdən istifadə), 234.4.3-cü (satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə) maddələri

*Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Mayıl Bayramov) 28 dekabr 2017-ci il tarixli hökmü ilə Elçin Qasımov və Ağaəli Yəhyayevin hər biri **15 il**, Nahid Qəhrəmanov **13 il**, İsa İbrahimov, Fərhad Muradov, Elgün Axundov, Vüsal Alış və Seyfəddin Şirvanovun hər biri **12 il 6 ay**, Əlibəy Şahbazov, Seymur Aslanov, Ramil Əliyev və Əmirəli Əliyevin hər biri **12 il 3 ay** müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər. Həmin hökm Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin (sədrlik edən Elşad Şamayev) 04 aprel 2018-ci il tarixli qərarı ilə, Ali Məhkəmənin (sədrlik edən İmran Hacıqayıbov) 08 yanvar 2019-cu il tarixli qərarı ilə dəyişdirilmədən saxlanılıb.*

E.Qasımov, S.Aslanov və R.Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16 mart 2019-cu il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıblar.

36. Ağaəli Eldar oğlu YƏHYAYEV

© Ailəsi təqdim edib

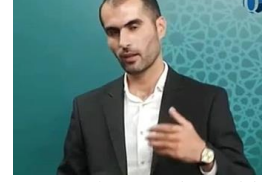
Saxlanma tarixi: 05 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü, 221.3 və 315.2-ci maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 15 il

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

37. Elgün Ənvər oğlu AXUNDOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 01 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 6 ay

Saxlandığı yer: 11 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

38. Vüsal Nadir oğlu ALIŞ

© Aran news

Saxlanma tarixi: 02 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 6 ay

Saxlandığı yer: 11 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

39. Nahid Nəsib oğlu QƏHRƏMANOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 02 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 13 il

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

40. Əlibəy Atabala oğlu ŞAHBAZOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 02 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 3 ay

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

---

41. Əmirəli İsmayıl oğlu ƏLİYEV

Saxlanma tarixi: 03 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 3 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

42. Fərhad Mirzəhəsən oğlu MURADOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi : 07 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

43. Seyfəddin Nurulla oğlu ŞİRVANOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi : 09 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

44. İsa Tofiq oğlu İBRAHİMOV

© maide.az

Saxlanma tarixi: 18 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 6 ay

Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

45. Elxan Sayadulla oğlu İSGƏNDƏROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 15 mart 2017-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 233, 278, 279.3, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 14 il

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İstintaq orqanının Nardaran işi üzrə axtarışda olduğunu iddia etdiyi MHB-nin üzvü Elxan İsgəndərov 15 mart 2017-ci ildə yaşadığı evdə tutulub, ona qarşı eyni ittihamlar irəli sürülüb və Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Ə.Hacıyev) 11 iyul 2018-ci il tarixli hökmü ilə E.İsgəndərov 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Əmir Bayramov) 26 sentyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə, Ali Məhkəmə (sədrlik edən Əli Seyfəliyev) isə 12 iyun 2019-cu il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb.

Nardaran hadisələrinə görə ağır ittihamlarla həbs edilənlər

46. Cabir Sabir oğlu ƏLİYEV

Saxlanma tarixi: 26 noyabr 2016-cı il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3, 234.4.3 maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 14 il

Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

47. Ramil Suliddin oğlu SEYFULLAYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma müddəti : 29 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 13 il

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

48. Mübariz Eyyub oğlu İBRAHİMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 29 noyabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 13 il

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

49. Mehman Əbülfəz oğlu QULİYEV

Saxlanma tarixi: 01 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 3 ay

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

50. Mehman Sudef oğlu MƏMMƏDOV

Saxlanma tarixi: 03 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 12 il 3 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

51. Faiq Arif oğlu ALLAHVERDİYEV

Saxlanma tarixi: 21 yanvar 2016-cı il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1, 28, 214.2.3, 214-2, 220.2, 228.3, 228.4, 278, 279.1, 281.2, 283.2.3-cü maddələri (bax: bölmə üzrə maddələrin təsnifatı ilə bağlı arayışa)

Cəzasının müddəti: 13 il

Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

*Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Zeynal Ağayev) 6 dekabr 2017-ci il tarixli hökmü ilə Zülfüqar Mikayılov **17 il**, Ruzi İsmayılov **15 il**, Cabir Əliyev **14 il**, Elman Ağayev, Faiq Allahverdiyev, Mübariz İbrahimov və Ramil Seyfullayevin hər biri **13 il**, Əli Hüseynov, Mehman Quliyev, Mehman Məmmədov, Eldar Bünyadov və Elxan Həsənovun hər biri **12 il 3 ay** müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Sahibxan Mirzəyev) 17 aprel 2018-ci il tarixli hökmü ilə, Ali Məhkəmə (sədrlik edən Tahir Kazımov) isə 16 noyabr 2018-ci il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb.*

Z.Mikayılov, R.İsmayılov, E.Ağayev, Ə.Hüseynov və E.Həsənov Prezidentin 16 mart 2019-cu il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıblar.

---

52. Məhəmmədəli Ruhulla oğlu AXUNDZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 22 dekabr 2015-ci il

İttiham: CM-in 234.4.3-cü maddəsi (*satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə*)

Cəzasının müddəti: 5 il 6 ay

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: M.Axundzadə İslam Partiyasının Astara rayon təşkilatının həbsdə olan sədri, siyasi məhbus Ruhulla Axundzadənin oğludur. O, 22 dekabr 2015-ci ildə həbsdə olan atası ilə görüşüb Bakıdan Astaraya qayıdarkən ailə üzvlərinin yanında həbs olunub.

M.Axundzadə Məşhəd şəhərində Dini Mədrəsədə təhsil alıb. O, ilahiyyat təhsili almaqla yanaşı bəzi məqalə və tənqidi yazıları, o cümlədən tənqidi sosial şəbəkə statusları ilə diqqəti çəkib.

M.Axundzadə ailə üzvləri ilə Bakıda olduğu halda, istintaq orqanı zorla onun boynuna qoymaq istəyib ki, həmin vaxt Astara şəhərində Nərimanov küçəsində üzərindən narkotik “tapılıb”. Onu DİN-in Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa qarşı Mübarizə İdarəsinə gətirib Taleh Bağırzadənin olduğu kamerada 3 gün orada saxlayıb, narkotikanı boynuna götürməyi tələb ediblər; əks halda, onu da “Nardaran işi”nə qoşacaqları ilə şantaj ediblər.

M.Axundzadə 2015-ci il noyabrın 26-da Nardaranda baş verən hadisələr zamanı təhsili ilə bağlı ölkədən kənarında olub. Dekabrın ortalarında Azərbaycana gəlib, Nardaran hadisələrinin başvermə səbəblərini öyrənib və “Nardaranda nə baş verir?” adlı video-rolik hazırlayıb youtube.com-da yerləşdirib.⁶³ Həmin video-rolikdə o, hakimiyyətin Nardaran əməliyyatı ilə bağlı hakimiyyəti kəskin tənqid edib.

M.Axundzadə polisdə psixoloji və fiziki işgəncələrə məruz qaldığını iddia edib. Bu şikayətlər istintaq orqanı və məhkəmələr tərəfindən ciddi araşdırılmayıb.

Cinayət işi ilə bağlı məhkəmə araşdırması zamanı müdafiə tərəfi M.Axundzadənin təqsirsizliyi ilə bağlı ciddi sübutlar ortaya qoyub. Narkotikanın onun cibinə polislər tərəfindən qoyula bilməsi ehtimalı ilə bağlı müdafiə tərəfinin əsaslı şübhələrinin aradan qaldırılması üçün istintaq orqanı kimi məhkəmə də qanunla üzrlərinə qoyulan vəzifəni yerinə yetirməyib.

Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Oruc Cəlilov) hökmü ilə Məhəmmədəli Axundzadə 20 iyun 2016-cı ildə 5 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Həmin hökm Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin (sədrlik edən İsmayıl Əhmədov) 30 avqust 2016-cı il tarixli qərarı ilə dəyişdirilmədən saxlanılıb.

53. Əhsən Müzəffər oğlu NURUZADƏ

© Meydan.tv

Saxlanma tarixi: 6 oktyabr 2017-ci il

İttiham: CM-in 234.4.3-cü maddəsi *(satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal*

⁶³ <https://bit.ly/2wms9HM>

etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə)

Cəzasının müddəti: 7 il

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: Qeydiyyatda alınmamamış Müsəlman Birliyi Hərəkatının üzvü, dini və ictimai fəaldır. Bu hərəkatın rəhbəri Taleh Bağırzadə və daha 17 nəfərin cinayət işi ilə bağlı Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçirilən məhkəmə dinləmələrinin daimi iştirakçısı olub və mütəmadi olaraq ittihamların saxtılığı barədə qeydlər paylaşılıb, yerli KİV-ə müsahibəsində DİN-in Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsini (BMCMİ) “bədheybət qurum və işgəncə yuvası” adlandırılıb.

1-ci oğurlanma və həbs

24 yanvar 2017-ci ildə, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində T.Bağırzadə və daha 17 nəfərə hökm oxunmasından bir gün əvvəl Ə.Nuruzadə yaşadığı mənzildən çıxaraq, metronun “Nərimanov” stansiyasına doğru hərəkət edərkən, məhəllənin yaxınlığında mülki geyimli iki nəfər tərəfindən oğurlanıb, mobil telefonu əlindən alınır və dərhal da qara rəngli “Mercedes” markalı avtomobilə otuzdurularaq BMCMİ-yə aparılıb. İdarədə o, təxminən 1 saata yaxın saxlandıqdan sonra barəsində guya polis qanuni tələblərinə qəsdən tabe olmaması haqda saxta protokol tərtib edilərək, təzyiqlə ona həmin protokola qol çəkdirilib. Həmin gün Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 24 yanvar 2017-ci il tarixli qərarı ilə 10 gün müddətinə inzibati qaydada həbs edilib (İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 535.1-ci maddəsi). Ə.Nuruzadə qərarda göstərilən inzibati həbs olunanların saxlanılma yerinə deyil, BMCMİ-yə qaytarılıb və 30 yanvar 2017-ci il gündüz saat 11:30 radələrinə qədər orada saxlanılıb. Bu müddətdə onun ailə üzvlərinə və vəkilinə Ə.Nuruzadənin harada saxlanılması ilə bağlı hər hansı bir məlumat verilməyib.

Ailə üzvləri və vəkili paytaxtın polis idarələri, Nərimanov Rayon Məhkəməsi, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 18-ci Polis Bölməsi, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin Müvəqqəti Saxlanma Yeri, Binəqədi rayonunda yerləşən İnzibati həbs olunanların saxlanılma yeri, Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi, BMCMİ ilə dəfələrlə əlaqə saxlayıb, ancaq adları şəkilən qurumlardan Nuruzadənin orada saxlanmadığı, yaxud da barəsində hər hansı məhkəmə qərarı qəbul edilmədiyini bildirilib; dəfələrlə Daxili İşlər Nazirliyinin 102 sayılı “Qaynar Xətti”nə, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Azərbaycandakı Nümayəndəliyinə, Ombudsman Aparatına müraciətlər edilib, ancaq onu tapmaq mümkün olmayıb. 27 yanvar 2017-ci ildə onun itkin düşən şəxs kimi qeydiyyatda alınması ilə bağlı Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 22-ci Polis Bölməsinə rəsmi müraciət olunub. 28 yanvar 2017-ci ildə Ə.Nuruzadənin vəkili media vasitəsilə müdafiə etdiyi şəxsin tapılması xahişi ilə Daxili İşlər Nazirinə müraciət ünvanlayıb. 30 yanvar 2017-ci il tarixdə səhər saat 09:30 radələrində BMCMİ-dən Nuruzadənin vəkilinə zəng edilərək, onun sözügedən idarədə saxlanıldığı və vəkilin onunla görüşə biləcəyi bildirilib, ancaq vəkil İdarəyə getsə də, oradan az əvvəl Ə.Nuruzadənin Binəqədi rayonunda yerləşən İnzibati həbs olunanların müvəqqəti saxlanılma yerinə aparıldığı və inzibati həbs olunduğu bildirilib.

Ə.Nuruzadə BMCMİ-də saxlanıldığı 24-30 yanvar 2017-ci il tarixlərdə hər gün T.Bağırzadə, Milli Şura və Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası, Müsəlman Birliyi Hərəkatının qərb təşkilatları və İran İslam Respublikası ilə əlaqələri, hüquq

müdafiəçiləri və media ilə münasibətləri, Müsəlman Birliyi Hərəkatının maliyyə mənbələri barədə dindirilib, lakin bu dindirmələr rəsmiləşdirilməyib, dindirmə protokolu tərtib edilməyib. Burada o, mənəvi və psixoloji təzyiqlərə məruz qalıb. Onunla qaba və sərt davranılıb, ondan T.Bağırzadəni müdafiə etməmək, Milli Şura ilə əlaqələri kəsmək, hüquq müdafiəçiləri və jurnalistlərlə ünsiyyət yaratmamaq tələb edilib, onların Azərbaycan dövlətçiliyinə xəyanət etdiyi deyilib, eyni zamanda ona qeyri-rəsmi əməkdaşlıq təklif edilib, yenidən bu idarəyə gətiriləcəyi halda onun üçün daha pis olacağı bildirilib, ancaq o, bütün bunların hamısından imtina edib.

İkinci oğurlanma və həbs

Ə.Nuruzadə 19 sentyabr 2017-ci ildə saat təxminən 14:00 radələrində yenə mənzilindən idman şalvarı və çəkələkdə çıxıb, yaxınlıqdakı mağazadan siqaret almağa gedərkən məhəllənin yaxınlığında mülki geyimli 2 nəfər tərəfindən oğurlanıb və zorla “JEEP” markalı avtomobilə mindirilərək BMCMI-yə gətirilib. İdarədə onu iki nəfər sorğu-sual edib. Əsas suallar MBH-nın maliyyə mənbəyi, fəalları, Milli Şura, AXCP ilə əlaqələr, Milli Şuranın sentyabrın 23-də keçirilən mitinqi ilə bağlı olub. Ailə üzvləri, həyat yoldaşının qohumlarının ünvanları, telefonları ondan istənilib, vermədikdə, mülki geyimlilərdən biri (Fərid adlı) onun sinəsindən 2-3 dəfə yumruqla zərbə endirib. Həyat yoldaşının qohumlarını əleyhinə yönəltməklə hədələyiblər. Sentyabrın 22-də isə onu BMCMI-də saxlandığı zirzəmidən çıxarıb guya İdarənin qarşısından keçərkən mobil telefonla danışarkən həmin İdarənin ünvanına söyüş söydüyü, yaxınlıqda olan polis əməkdaşlarının onu sakitliyə dəvət etdiyi, o isə tabe olmayaraq söyüşləri davam etdirdiyi və qaçmaq istədiyi vaxt, polislər tərəfindən saxlandığı və bu səbəbdən də barəsində inzibati xəta haqqında protokol tərtib edildiyini bildiriblər. O isə bütün bunların yalan olduğunu, heç bir inzibati xətəyə yol vermədiyini, sentyabrın 19-da idarənin 2 nəfər mülki geyimli əməkdaşı tərəfindən oğurlanaraq BMCMI-yə gətirildiyini bildirib, izahat yazmaqdan və protokola imza atmaqdan imtina edib. Sentyabrın 22-i axşam saat 7-yə işləmiş o, Nərimanov Rayon Məhkəməsinə aparılıb və həmin məhkəmənin 22 sentyabr 2017-ci il tarixli qərarı ilə 10 gün müddətinə inzibati həbslə cəzalandırılıb. Məhkəmənin qərarından sonra onu yenidən BMCMI-yə qaytarıblar, orada isə onu hədələyiblər ki, əgər tutduğu yoldan çəkilməsə, haqqında cinayət işi başlayıb, uzunmüddətli həbsə göndərəcəklər. Sentyabrın 22-i axşam saat təxminən 9 radələrində onu Binəqədi rayonunda yerləşən İnzibati Həbs Olunanların Saxlanma Məntəqəsinə aparıblar.

19-22 sentyabr 2017-ci ildə Ə.Nuruzadənin ailə üzvlərinə və vəkilinə onun harada saxlanılması ilə bağlı hər hansı bir məlumat verilməyib.

Ailə üzvləri və vəkili paytaxtın polis idarələrinə, Nərimanov Rayon Məhkəməsinə, Binəqədi rayonunda yerləşən inzibati həbs olunanların saxlanılma yerinə, DİN-in 102 sayılı “Qaynar Xətti”nə, Qırmızı Xaç Komitəsinin Bakı Nümayəndəliyinə, Ombudsman Aparatının Milli Preventiv Qrupuna onun oğurlanması ilə bağlı məlumat verib, o cümlədən BMCMI ilə dəfələrlə əlaqə saxlayıb, ancaq adı çəkilən qurumdan Nuruzadənin orada saxlanmadığı, yaxud da barəsində hər hansı qərar qəbul edilmədiyini bildirilib.

Yalnız sentyabrın 22-i axşam saatlarında Ə.Nuruzadənin ailəsinə bir nəfər zəng edərək, özünü ona dövlət hesabına təyin edilmiş vəkil kimi təqdim edib. Bildirib ki, sentyabrın 22-də Nərimanov Rayon Məhkəməsində Ə.Nuruzadə haqqında 10 gün müddətinə inzibati həbs qərarı çıxarılıb. Ə.Nuruzadə BMCMI-də saxlanıldığı 19-22

sentyabr 2017-ci il tarixlərdə yenə T.Bağırzadə, Milli Şura və AXCP, MBH-nin maliyyə mənbələri ilə bağlı dəfələrlə dindirilib, lakin bu dindirmələr rəsmiləşdirilməyib, protokol tərtib edilməyib. Ə.Nuruzadə BMCMI-də saxlanılarkən mənəvi və psixoloji təzyiqlərə məruz qalıb, bir sıra hallarda onunla qaba və sərt davranılıb, bir dəfə sinəsindən bir neçə dəfə yumruqla vurulub, ondan T.Bağırzadəni müdafiə etməmək, Milli Şura ilə əlaqələri kəsmək tələb edilib, eyni zamanda, ona qeyri-rəsmi əməkdaşlıq təklif edilib, MBH-ni ləğv etmək üçün birgə fəaliyyət tələb edilib.

2 oktyabr 2017-ci ildə inzibati həbsin müddəti başa çatdığından azadlığa buraxılıb. Həm birinci, həm də ikinci inzibati həbsdən verdiyi apellyasiya şikayətləri rədd edilib.

Hər iki inzibati həbsin rəsmi hissəsi eynidir: küçədə gedərkən BMCMI-nin ünvanına mobil telefonla təhqiramiz fikirlər işlədib, yüksək səsle danışıb, onu intizama dəvət edən polis əməkdaşlarının qanuni tələbinə tabe olmayıb və s.

Üçüncü oğurlanma və cinayət təqibi qaydasında həbs

Ə.Nuruzadə 6 oktyabr 2017-ci il günorta saat 1-ə işləmiş yenə yaşadığı mənzildən çıxıb Nardaran hadisələri ilə bağlı həsb edilmiş digər şəxslərin Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçirilən məhkəmə prosesinə gedərkən mülki geyimli şəxslər tərəfindən saxlanılıb. Həmin vaxt da o, evin yaxınlığında gözləyən qara “Jeep” markalı avtomobilə mindirilərək naməlum istiqamətdə aparılıb. Yenə də ailə üzvləri və vəkili Ə.Nuruzadənin harada saxlanılması ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına, o cümlədən BMCMI-nə, DİN-in 102 sayılı Qaynar Xəttinə, Ombudsman Aparatına, Qırmızı Xaç Komitəsinin Bakı Nümayəndəliyinə, İnzibati Həbs Olunanların Saxlanılma Məntəqəsinə müraciət etsə də, onu tapa bilməyiblər. Yalnız oktyabrın 10-u axşam saatlarında Nuruzadənin vəkili Bakı İstintaq Təcridxanası ilə əlaqə saxladıqda, onun 1 gün əvvəl axşam saatlarında təcridxanaya gətirildiyi, barəsində Cinayət Məcəlləsinin 234.4.3-cü maddəsi ilə cinayət işi açıldığı, istintaqın BMCMI tərəfindən aparıldığı bildirilib.

Ə.Nuruzadə haqda istintaq dövründə 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib. Həbsdən verilmiş apellyasiya şikayəti təmin edilməyib.

18 yanvar 2018-ci ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində (sədrlik edən Səbuhi Hüseynov) Ə.Nuruzadənin ittiham olunduğu cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başlayıb, 6 mart 2018-ci il Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 7 il azadlıqdan məhrum edilib. 08 avqust 2018-ci il tarixli qərarı ilə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Mirpaşa Hüseynov) Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb. Ali Məhkəmənin 30 yanvar 2019-cu il tarixli (sədrlik edən Tahir Kazımov) qərarı ilə kassasiya şikayəti təmin edilməyib, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin qərarı dəyişdirilmədən saxlanılıb.

---

(2) Azərbaycan İslam Partiyasının Sədri və onunla birlikdə həbs edilənlər

1991-ci ildə Bakıda təsis edilən Azərbaycan İslam Partiyası 1992-ci ildə dövlət qeydiyyatına alınıb. 1995-ci ildə Ali Məhkəmə qurumun qeydiyyatını ləğv etsə də, partiya faktiki olaraq bu gün də qeydiyyatsız fəaliyyət göstərir. 2007-ci ildə keçirilən

qurultayda Hacı Mövsüm Səmədov partiyanın sədri seçilib və qeydiyyat üçün Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edilib, lakin Nazirlik qurumu qeydiyyata almayıb.

Partiya və M.Səmədov Azərbaycanda islam dininin tələblərinə riayət edilməli olduğunu, Azərbaycan hakimiyyətinin islama qarşı yönələn siyasət apardığını, ABŞ və İsraili işğalçı ölkə kimi tanıdığını bildirib. M.Səmədov 2009-cu ilin dekabrında İran radiosuna müsahibəsində Azərbaycanda bir neçə məscidin sökülməsi ilə bağlı qərara etirazını bildirib və dinlə bağlı bəzi qanunlara edilən dəyişiklikləri pisləyib. 2010-cu ilin aprelində M.Səmədov Prezident İlham Əliyevə müraciət göndərib və ona prezident seçildikdən sonra Konstitusiya ilə yanaşı “Qurani-Kərim”ə də and içdiyini, lakin bəzi əməllərinin həm Konstitusiyaya, həm də “Quran”a zidd olduğunu bildirib. M.Səmədov həmin il Beynəlxalq Qüds Günündə İsrail səfirliyinin qarşısında keçirilən dinc aksiyada iştirak edib və saxlanılıb, sonradan sərbəst buraxılıb. “Alma” qəzetində Məhəmməd Peyğəmbərlə bağlı yazılara etiraz olaraq 2010-cu ilin noyabrında partiya Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ilə birgə Mətbuat Şurasına müraciət edib. Daha bir müraciət telekanallardan açıq-saçıq verilişlərin yığışdırılmasının zəruriliyi ilə bağlı Milli Televiziya və Radio Şurasına edilib. Partiya və M.Səmədov 2010-cu ilin noyabrında keçirilmiş parlament seçkilərində iştirak etsə də, mandat qazana bilməyib. 2010-cu ilin dekabrında Təhsil Nazirliyinin məktəblərdə hicab qadağanı ilə bağlı qərarının əleyhinə keçirilən ilk dinc etiraz aksiyasında partiya fəalları iştirak ediblər.

2011-ci il yanvarın 2-də Partiyanın Baş Məclisində M.Səmədov çıxış edərək hicaba qadağa ilə bağlı təhsil naziri Misir Mərdanovu, ölkədəki ictimai və sosial vəziyyətə görə isə prezident İlham Əliyevi sərt tənqid edib.⁶⁴ Çıxışı zamanı M.Səmədov Dubayda prezident İlham Əliyevə və oğluna məxsus olan villalar barədə bir müddət əvvəl “Washington Post” və “New York Times” qəzetlərində dərc edilən məqalələrə istinadla Azərbaycan xalqının və dövlətinin sərvətlərinin oğurlandığını, bu qədər sərvətlərin olmasına baxmayaraq, Azərbaycan gənci üçün iş yerinin olmadığını, ölkədə ədalətsizlik və rüşvətin tüğyan etdiyini, keçmiş Prezident Heydər Əliyevin doğum günü keçirilən Gül Bayramına xərclənən pulların xalqdan oğurlandığını və Heydər Əliyevə sitayiş etməklə ölkədə bütpərəstliyin təbliğ edildiyini deyib. M.Səmədov çıxışında bildirib ki, Azərbaycan xalqı bu məsələdə ayıq olmalı və ayağa qalxmalı, hakimiyyəti dəyişməli və bu zülmün qarşısında durmalıdır. M.Səmədovun bu çıxışı sosial şəbəkələrdə, xüsusən Youtube portalında geniş yayılıb və müzakirələrə səbəb olub.

M.Səmədov bu çıxışından cəmi 5 gün sonra, yanvarın 7-də müavini Vəqif Abdullayev, partiya üzvü Elçin Həsənov və sürücüsü Mirhüseyn Kazımovla birgə həbs edilib. Adları çəkilən şəxslərin olduğu maşını Dövlət Yol Polisi əməkdaşları saxlayıb. Polis sürücüdən sürücülük vəsiqəsini aldıqdan sonra yol polisi avtomobilinin qarşısındakı qara rəngli maşından düşən bir neçə mülki geyimli şəxs M.Səmədovu və onunla birgə olanları polisə müqavimət göstərməkdə ittiham edərək saxlayıb. Nərimanov rayonu 19-cu Polis Bölməsinə gətirilən M.Səmədov və onunla birgə olan şəxslər orada izahat verdikdən sonra Binəqədi Rayon Məhkəməsinə aparılıblar və məhkəmə polisə müqavimət ittihamı ilə onların barəsində 10-15 gün inzibati həbs qərarı verib (M.Səmədov 14 gün inzibati həbs cəzası alıb). M.Səmədovdan başqa saxlanılanlar Binəqədi Müvəqqəti Saxlama Təcridxanasına aparılıblar. M.Səmədovun

⁶⁴ <http://bit.ly/1mb5txL>

harada saxlanması ilə bağlı bir neçə gün ərzində heç bir məlumat verilməyib (sonradan onun Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində saxlandığı məlum olub).

M.Səmədov inzibati qaydada həbs edildiyi gün Daxili İşlər Nazirliyi bu quruma daxil olmuş məlumatlar əsasında Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin Qubada əməliyyat-axtarış tədbirləri keçirdiyi ilə bağlı açıqlama yayıb. Açıqlamada bildirilir ki, M.Səmədov Qubada yaşayan əmisi oğlu Dəyanət Səmədova iğtişaşlar törətmək, ictimai təhlükəsizliyi pozmaq, insanları cihadla təhrik etmək barədə tapşırıqlar verib. D.Səmədovun işlədiyi elektrik malları dükanından 3 ədəd əl qumbarası və yaşadığı evdən 7 avtomat patronu tapılıb, faktla bağlı cinayət işi açılıb. Partiyanın daha bir fəalı Rufulla Axundzadə, o sıradan D.Səmədov və qayını Firdovsi Məmmədrzayev, yanvarın 2-də keçirilmiş Baş Məclisdə iştirak etmiş ruhanilər Fəramiz Abbasov və Zülfüqar Mikayılzadə saxlanılıb, onların evindən silah-sursatın tapıldığı bildirilib. M.Səmədova və onunla birgə həbs edilmiş şəxslərə qarşı partiya sədrinin məhz yanvarın 2-də etdiyi çıxışı zamanı hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə çağırışla bağlı ittiham və başqa ittihamlar irəli sürülüb. İnzibati həbs müddəti bitdikdən sonra M.Səmədovun barəsində, o sıradan həbs olunan başqa şəxslərin barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

*Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 07 oktyabr 2011-ci il tarixli qərarı ilə Mövsüm Səmədov 12 il, Rufulla Axundzadə 11 il 6 ay, Vaqif Abdullayev 11 il, Fəramiz Abbasov 11 il⁶⁵, Firdovsi Məmmədrzayev 10 il, Dəyanət Səmədov 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum ediliblər. Zülfüqar Mikayılzadə isə 5 il **sınaq müddəti tətbiq olunmaqla 11 il şərti azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunub. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi 17 may 2012-ci ildə, Ali Məhkəmə isə 21 fevral 2013-cü ildə bu qərarı olduğu kimi qüvvədə saxlayıb.**⁶⁶*

Məhkəmə proseslərinin müşahidəsi və yekun hökmün tədqiqi zamanı məlum olur ki, M.Səmədov onunla birgə həbs edilən şəxslərlə əvvəlcədən heç bir cinayət əlaqəsinə girməyib, yanvarın 2-də etdiyi çıxışı özü hazırlayıb və keçirilən tədbirdə iştirak edən partiyanın sədr müavini Vaqif Abdullayev, partiyanın Astara rayon şöbəsinin sədri Rufulla Axundzadə, tədbirə tanınmış ruhanilər olaraq qonaq kimi dəvət edilmiş Fəramiz Abbasov və Zülfüqar Mikayılzadə bu çıxışı orada eşidiblər. M.Səmədov çıxışı zamanı istintaqın iddia etdiyi kimi “cihad” sözünü, ümumiyyətlə, işlətmədiyini, xalqı, başqa müxalif siyasətçilər kimi, inandığı dəyərlər uğrunda mübarizəyə çağırıldığını və hakimiyyəti sərt tənqid etdiyini bildirib.

Məhkəmənin istinad etdiyi bütün sübutlar hüquq mühafizə orqanlarından təqdim edilən sənədlərə və ya ifadələrə əsaslanıb. İstintaq zamanı təqsirləndirilən şəxslərin əleyhinə ifadə vermiş şahidlərin əksəriyyəti məhkəmədə bu ifadələrindən imtina edib, istintaqda basqı altında olduqları üçün bu cür ifadələr verdiklərini bildiriblər. Məhkəmə isə hökm çıxarılanda bu şəxslərin ifadələrini dəyişməsinə şahidlərə kənar şəxslərin təsir göstərmələrinin nəticəsi kimi qiymətləndirib.

Silahların tapıldığı iddia edilən D.Səmədovun çalışdığı mağazada axtarış barədə tərtib edilmiş protokolda hal şahidi kimi Rasim Muxtar oğlu Güloğlanov göstərilə də, məhkəmədə bu şəxsin adının əslində Taleh Rasim oğlu Piroğlanov olduğu bilinib. Hal

⁶⁵ F.Abbasov dövlət başçısının koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar imzaladığı 06 aprel 2020-ci il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıb.

⁶⁶ M.Səmədovun həmin işlə bağlı Avropa Məhkəməsinə verdiyi şikayət üzrə kommunikasiya artıq bitib <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-145864>

şahidi Həzrət Əliyev isə axtarış protokolunu axtarış aparılan yerdə deyil, polis bölməsində imzaladığını bildirib, polis şöbəsinə, ümumiyyətlə, niyə getdiyini izah edə bilməyib. F.Məmmədrzayevlə D.Səmədovun Qubadakı məsciddə söhbətlərini eşitdiyi iddia edən şahid İlham Şərafəddinov isə məhkəmə zalında F.Məmmədrzayevi tanımayıb, bu söhbətləri eşitdiyini iddia edən başqa bir şahid Natiq Məmmədov istintaqa ifadə verərkən hərbi biletini təqdim edib, şəxsiyyət vəsiqəsinin isə olmadığını bildirib. Bu, şahidin şəxsiyyəti ilə bağlı sual yaratsa da, məhkəmə buna əhəmiyyət verməyib. Özünü dindar kimi qələmə verən və mütəmadi şəkildə Qubada məscidə getdiyini deyən şahid dinlə bağlı adi suallara, məsələn, namazın neçə rükətdən ibarət olduğunu, Ramazan ayının nə olduğunu bilməyib.

M.Səmədovun və həbs edilən başqa şəxslərin Azərbaycan dövləti, milli maraqları, mənafeyi əleyhinə fəaliyyətini göstərən və İran xüsusi xidmət orqanları və ya başqa qurumlarla cinayətkar əlaqədə olmasını təsdiqləyən hər hansı sübut cinayət işinin materiallarında yoxdur.

Həbs edilən zaman səhhətində ciddi problemləri olan V.Abdullayev saxlanma şəraiti daha ağır olan 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsinə köçürülüb. Özünün və vəkillərinin onun burada qala bilməməsi və səhhətinin daha da ağırlaşması ilə bağlı dəfələrlə müraciət etməsinə baxmayaraq, V.Abdullayev azadlığa buraxılmayıb. Nəticədə, o, 2012-ci ilin iyulunda Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsində ölüb.

Səhhətində ciddi problemləri olan Rıfulla Axundzadə 2013-cü ilin mayında kəskin miokard infarktı keçirib, onun azadlığa buraxılmasının zəruriliyi ilə bağlı dəfələrlə müraciət edilsə də buna əhəmiyyət verilməyib. R.Axundzadə səhhətindəki problemlərə görə dəfələrlə Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsinə köçürülüb.⁶⁷

2014-cü ilin oktyabrında M.Səmədov saxlandığı 11 saylı CM-dən 12 saylı CM-ə köçürülüb, orada karsərə salınıb. Qaradağ Rayon Məhkəməsi M.Səmədovun 2 il müddətinə Qobustan Qapalı Həbsxanasına göndərilərək cəzasını orada çəkməsi barədə 09 oktyabr 2014-cü ildə qərar çıxarıb. O, 28 noyabr 2016-cı ildə yenidən 12 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinə qaytarılıb. Amma orada M.Səmədova bir neçə dəfə kars cəzası veriləndən sonra həbsxana rəisi Rauf Məmmədov onun Qobustan Qapalı Həbsxanasına köçürülməsi ilə bağlı Qaradağ Rayon Məhkəməsinə təqdimat yazıb. Qaradağ Rayon Məhkəməsinin 14 iyun 2017-ci il tarixli qərarı ilə M.Səmədov cəzasının 3 ilini çəkmək üçün yenidən Qobustan Qapalı Həbsxanasına göndərilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi 17 iyul 2017-ci il, Ali Məhkəmə 06 dekabr 2017-ci il tarixlərdə bu qərarı qüvvədə saxlayıb.

---

54. Dəyanət Ələsgər oğlu SƏMƏDOV

Saxlanma tarixi: 08 yanvar 2011-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1 (*qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən cinayətə hazırlıq*), 28, 214.2.3 (*odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə cinayətə hazırlıq*) və 228.3-cü (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla)*),

---

⁶⁷ Avropa Məhkəməsi bu iş üzrə verilmiş şikayəti icraata götürüb.

partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 10 il

Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

55. Firdovsi Teymur oğlu MƏMMƏDRZAYEV

Saxlanma tarixi: 12 yanvar 2011-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1-ci (*qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən cinayətə hazırlıq*), 28, 214.2.3-cü (*odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə cinayətə hazırlıq*) və 228.3-cü (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə) maddələri*

Cəzasının müddəti: 10 il

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

56. Mövsüm Mərdan oğlu SƏMƏDOV

Saxlanma tarixi: 20 yanvar 2011-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1 (*qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən cinayətə hazırlıq*), 28, 214.2.3 (*odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə cinayətə hazırlıq*), 228.3 (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə*) və 278-ci (*Konstitusiyaya zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər*) maddələri

Cəzasının müddəti: 12 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

---

57. Ruhulla Həcətullah oğlu AXUNDZADƏ

Saxlanma tarixi: 21 yanvar 2011-ci il

İttiham: CM-in 28, 214.2.1 (*qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən cinayətə hazırlıq*), 28, 214.2.3 (*odlu silahdan və silah qismində istifadə olunan predmetlərdən istifadə etməklə cinayətə hazırlıq*), 228.3 (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə*), 278 (*Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər*) və 283.1-ci (*milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətindən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə və ya kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 11 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

(3) Digər inanclı fəallar

58. Abgül Neymət oğlu SÜLEYMANOV

Saxlanma tarixi: 12 avqust 2011-ci il

İttiham: CM-in 228.1 (*qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə*), 233 (*ictimai qaydanı kobud surətdə pozan və ya hakimiyyət nümayəndəsinin qanuni tələblərinə tabe olmamaqla əlaqədar olan, yaxud nəqliyyatın, müəssisə, idarə və təşkilatın normal fəaliyyətinin pozulmasına səbəb olan hərəkətlərin bir qrup şəxs tərəfindən törədilməsini təşkil etmə və ya bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak etmə*), 234.1 (*satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama*), 234.4.3 (*satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə*,

daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə) və 283.2.1-ci (zor tətbiq etməklə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətindən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə və ya kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə) maddələri

Cəzasının müddəti: 11 il

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: A.Süleymanov Azərbaycanda inançlı fəal və nüfuzlu ruhani kimi tanınır. 2001-ci ildən səyyar şəkildə “Qurani-kərim” və İslam dini üzrə dərslər deyən ruhani 2005-ci ildə “Milli-mənəvi dəyərlər” İctimai Birliyinin yaranmasında yaxından iştirak edib. Elə həmin il Danimarkada Məhəmməd Peyğəmbərin karikaturasının çəkilməsinə etiraz olaraq Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin qarşısında keçirilən aksiyanın fəallarından olub. 2006-2010-cu illər ərzində Beynəlxalq Qüds günü ilə bağlı İsrail Səfirliyi qarşısında keçirilmiş dinc aksiyalarda iştirak edib, 2009-cu ildə Fatimeyi Zəhra məscidinin sökülməsi ilə bağlı İqtisad Məhkəməsinin çıxardığı qərardan sonra Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin qarşısındakı dinc aksiya A.Süleymanovun təşəbbüsü ilə keçirilib. 2009-2010-cu illərdə başqa məscidlərin də sökülməsi ilə bağlı sərt tənqidi çıxışlar edib. 2010-cu ilin sonlarında Təhsil Nazirliyinin qərarı ilə orta məktəblərdə hicaba qoyulmuş qadağaya etiraz olaraq keçirilmiş hər iki aksiyada iştirak edib, bu qərarın qanunsuz olması ilə bağlı mətbuata açıqlamalar verib. 2011-ci ilin mayında keçirilmiş “Hicaba azadlıq” aksiyasından sonra təqiblərlə üzləşən A.Süleymanov həmin ilin avqustunda həbs olunub.

Avqustun 12-də Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi və Baş Prokurorluq birgə məlumat yayaraq A.Süleymanovun onunla birgə həbs edilən jurnalist Ramin Cahangir oğlu Bayramov və Azərbaycan İslam Partiyasının üzvü Arif Gülsuvar oğlu Qəniyevlə birlikdə Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda, xarici dövlətə və onun nümayəndələrinə kömək etməkdə, eləcə də, ölkədə iğtişaların törədilməsində, ictimai təhlükəsizliyin pozulmasında, insanların itaətsizliyə təhrik edilməsində şübhəli bilindiklərini bildiriblər. Bu məlumatda eyni zamanda bildirilib ki, A.Süleymanov İran İslam Respublikasının Bakıda fəaliyyət göstərən Mədəniyyət Mərkəzinin maliyyə dəstəyi əsasında rəsmi dövlət qeydiyyatı olmayan “Cəfəri” adlı radikal dini qrup yaradaraq ona rəhbərlik edib. Qrupun üzvləri dini radikallığı təşviq edən təbliğatlar aparıb, həmçinin belə ifrat çağırışları, eləcə də dini təfriqəni, məzhəb ayrı-seçkiliyini aşılamanı və rəqəblərin hazırlanmasını və dindarlar arasında paylanmasını təşkil ediblər. “Cəfəri” adlı radikal dini qrupun apardığı təbliğat işinin genişləndirilməsi məqsədilə www.İslam-Azeri.az internet saytı yaradılıb və ona rəhbərlik Ramin Bayramova tapşırılıb.

Hər üç şəxs barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib və hər üç şəxslə bağlı birgə istintaq aparılsa da, onların məhkəmələri avqustun 12-də yayılmış məlumata əksi olaraq ayrı-ayrılıqda keçirilib, rayon məhkəmələrinin qərarları ilə Ramin Bayramov və Arif Qəniyev 1 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib (Amnesty International Təşkilatı Ramin Bayramovu vicdan məhbusu kimi tanıyıb; o və Arif Qəniyev indi azadlıqdadırlar), A.Süleymanovun işinə isə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baxılıb. Məhkəmə prosesi 2012-ci ilin avqustunda başlayıb,

A.Süleymanovun barəsində həbs qətimkan tədbiri ilə bağlı sonuncu qərarı Səbail Rayon Məhkəməsi 06 aprel 2012-ci ildə çıxarıb və bu qərarla A.Süleymanovun həbs müddəti 11 may 2012-ci ilə qədər artırılıb. Bu faktdan aşkar şəkildə görünür ki, A.Süleymanov 3 ay müddətində (2012-ci ilin mayından məhkəmənin başladığı 2012-ci ilin avqust ayına qədər) qanunsuz şəkildə, yəni məhkəmə qərarı olmadan həbsdə saxlanılıb.

*A.Süleymanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 10 avqust 2012-ci il tarixli hökmü ilə **11 il** müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən hakim Mirpaşa Hüseynov) 23 yanvar 2013-cü il qərarı ilə, Ali Məhkəmə isə 20 noyabr 2014-cü il tarixli qərarı ilə bu hökmü qüvvədə saxlayıb.*

Məhkəmə istintaqı zamanı A.Süleymanovun üzərindən və evindən tapıldığı iddia edilən narkotik maddənin ona məxsusluğu, üzərindən tapılan narkotik maddənin satışı məqsədi olmadan, lakin evindən tapılan narkotik maddənin satışı məqsədilə saxlanması ilə bağlı gəlinən nəticənin səbəbləri aşkar olunmayıb. Bundan əlavə, ekspert rəsmi şəkildə A.Süleymanovun narkotik maddə istifadəçisi olmadığı və bundan əziyyət çəkmədiyini ilə bağlı rəy verib. Məhkəmə yalnız Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin əməkdaşlarına, həmçinin ziddiyyətli ifadələr verən və məsələnin mahiyyətindən xəbərsiz olan hal şahidlərinə inanıb, əlavə araşdırmalarda maraqlı olmayıb. A.Süleymanova qarşı irəli sürülmüş ittihamlardan biri həbsindən 8 ay əvvəl, yəni 10 dekabr 2010-cu ildə Təhsil Nazirliyinin qarşısında dinc şəkildə keçirilmiş orta məktəblərdə hicab qadağasına qarşı aksiya ilə bağlıdır. Həmin aksiya nəticəsində polis onlarla inanlı şəxsi həbs etsə də, onların çoxu sonradan sərbəst buraxılıb, bir neçə nəfər isə inzibati qaydada həbs edilib, heç kim cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməyib. Bu aksiyaya görə A.Süleymanovun ittiham edilməsi onun həm məhz fəallığına görə təqib olunduğunu, həm də ona qarşı ittihamın saxtallığını sübut edir. A.Süleymanova qarşı irəli sürülmüş zor tətbiq etməklə və ya zor tətbiq etmək hədəsi ilə milli, sosial, dini nifrət və düşmənçilik salma ittihamı onun həbsindən 9 ay qabaq, yəni 2010-cu ilin noyabrında keçirilmiş dini məclisdəki çıxışı ilə bağlıdır. A.Süleymanov həmin çıxışında məscidlərin sökülməsini və orta məktəblərdə hicab qadağasını sərt tənqid edib, buna qarşı etiraz aksiyalarının keçirilməsinin zəruriliyini vurğulayıb. Bu çıxışı məclisdə iştirak edən şəxslər videoya çəkib və sonradan sosial şəbəkələrdə yayılıb. İstintaq aksiya etməyə çağırışı zor tətbiqinə çağırış kimi qiymətləndirib, dövlət qurumundan verilən ekspert rəyini mötəbər sübut kimi qəbul edib.

MTN və Baş Prokurorluğun 12 avqust 2011-ci il tarixli birgə məlumatında qeyd edilən məsələlər, xüsusən cinayətkar qrupun yaradılması, bu qrupun İrandan təlimatlar alması, R.Bayramovun baş redaktoru olduğu saytın fəaliyyəti və s. kimi məsələlərə nə istintaq zamanı, nə də məhkəmədə toxunulub. Bu fakt da A.Süleymanovun siyasi sifarişlə həbs edildiyini göstərir (bu məlumat hazırda da MTN-nin rəsmi veb-səhifəsində qalıb⁶⁸).

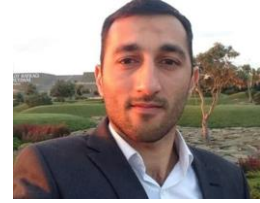
A.Süleymanov ilkin olaraq, 13 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsinə köçürülsə də, o, dərhal karsərə salınıb və Cəzaçəkmə Müəssisəsinin rəhbərliyi A.Süleymanovun burada daxili nizam-intizam qaydalarını pozması ilə bağlı təqdimatlar hazırlayıb. Məhz bu

⁶⁸ <http://bit.ly/1hiq3vA>

təqdimatlar əsasında Qaradağ Rayon Məhkəməsinin hakimi Fuad Həsənov 24 aprel 2013-cü ildə (A.Süleymanov cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürüləndən 1 ay sonra) ruhaninin 6 ay müddətinə ağır saxlanma şəraiti olan Qobustan Qapalı Həbsxanasına köçürülməsi barədə qərar qəbul edib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi qərarı qüvvədə saxlasa da, Ali Məhkəmə Apellyasiya Məhkəməsinin qərarını ləğv edib və şikayətə yenidən baxılması üçün Apellyasiya Məhkəməsinə göndərib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi 10 yanvar 2014-cü il tarixli qərarı ilə şikayəti yenidən təmin etməyib. Amma Qaradağ Rayon Məhkəməsinin A.Süleymanovun Qobustan Qapalı Həbsxanasında cəza çəkmək üçün göstərdiyi müddət bitdiyindən o, Qobustan Qapalı Həbsxanasına deyil, yenidən 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsinə göndərilib. 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsinin rəhbərliyi onun qapalı rejimli cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməsi üçün yenidən Qaradağ Rayon Məhkəməsinə təqdimat yazıb. Qaradağ Rayon Məhkəməsinin 5 dekabr 2014-cü il tarixli qərarı ilə A. Süleymanov ciddi rejimli 8 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsinə köçürülüb. 2018-ci ilin iyulunda o, barəsində seçilmiş ciddi rejimli cəzanın vaxtı bitdiyindən gücləndirilmiş ümumi rejimli 2 saylı Cəza Çəkmə Müəssisəsinə köçürülüb.

---

59. Firudin Etibar oğlu ZEYNALOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 07 oktyabr 2017

İttiham: CM-nin 221.3 (*Xuliqanlıq, yəni ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, şəxslər üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə, habelə özgənin əmlakının məhv edilməsi, yaxud zədələnməsi ilə müşayiət edilən qərəzli hərəkətlər silahdan və ya silah qismində istifadə olunan əşyalardan istifadə edilməklə törədilməsi zərər çəkmiş şəxsə zor tətbiq olunması ilə, yaxud özgən əmlakının məhv edilməsi və ya zədələnməsi ilə müşayiət olunduqda*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 3 il

Saxlandığı yer: 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanası

İş üzrə qısa arayış: 30 sentyabr 2017-ci ildə Gəncədə İmamzadə Ziyarətgahında Aşura Mərasimi keçirilib. Mərasim zamanı ziyarətgaha girişə bir sıra məhdudiyyətlər tətbiq edilib. Yerli sakinlərin verdikləri məlumatlara görə, polis insanları incidərək Ziyarətgaha girmələrinə maneçilik törədib. Bu zaman polislə ziyarətə gələn bir qrup insan arasında insident baş verib və saxlanılanlar olub.

01 oktyabr 2017-ci ildə Gəncə Baş Polis İdarəsinin insidentlə bağlı açıqlamasında bildirilir ki, Aşura mərasimi ilə əlaqədar Gəncə şəhərindəki "İmamzadə" Ziyarətgah Kompleksinə gələcək vətəndaşların təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə bəzi məhdudlaşdırıcı qaydalar nəzərdə tutulsa da, sentyabrın 30-da saat 22 radələrində bir

qrup şəxs nəzərdə tutulmuş girişdən imtina edərək məscidə başqa yerdən daxil olmağa cəhd göstərib. Nəticədə insanların hərəkəti qısa müddətli də olsa çətinləşib, xüsusən qadınlar üçün ayrılmış giriş-çixışlarda çətinlik yaranıb. Polis əməkdaşları bu cəhdin qarşısını alarkən insident yaşanıb və polis tərəfindən saxlanılanlar olub.

Dindar fəal F.Zeynalov da ziyarətgaha gələnlər arasında olub. O, açıqlamasında insident zamanı hər iki tərəfi sakitləşdirməyə çalışdığını, qarşıdurma ortadan qalxdıqdan sonra qaldığını, həmin gün və səhəri gün orada ehsan payladığını bildirib. O, 01 oktyabr 2017-ci ildə Bakıya qayıdıb. Oktyabrın 7-də ailə üzvlərinə baş çəkmək üçün yenidən Gəncəyə gəlib. Həmin gün axşam avtomobili Dövlət Yol Polisinin (DYP) əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Sənədlərinə baxış keçirilən zaman onlara Toyota markalı avtomobil yaxınlaşıb. Avtomobildən düşən mülki geyimli şəxslər onu avtomobilə mindirib Gəncə şəhəri Kəpəz Rayon Polis İdarəsinə aparıblar. F.Zeynalovun bildirdiyinə görə, Polis İdarəsinin rəisi və digər əməkdaşları tərəfindən ona bildirilib ki, ziyarətgahda baş vermiş qarşıdurmanın onun tərəfindən təşkil olunmasını etiraf etməsə, ailə üzvlərinin yaşadığı mənzilə silah qoyub yaxınlarını həbs edəcəklər.

9 oktyabr 2018-ci ildə F.Zeynalov Kəpəz Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 510 və 535.1-ci maddələri ilə 200 AZN məbləğində cərimə edilib, amma azad edilməyib. O, yenidən Kəpəz Rayon Polis İdarəsinə aparılıb, orada 48 saat şübhəli şəxs qismində saxlanılıb. Bundan sonra ona bəlli olub ki, Gəncə Şəhər Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 315.2 (zorakılıq tətbiq etməklə polisə müqavimət göstərmə) və 221.3-cü (xuliqanlıq) maddələri ilə cinayət işi açılıb. 12 oktyabr 2017-ci ildə Kəpəz Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə F.Zeynalov haqqında həbs qətimkan tədbiri seçilib. F.Zeynalovun şübhəli şəxs kimi saxlandığı 48 saat müddət bitdikdən sonra daha bir gün polis idarəsində saxlanıldığı üçün, həbs qətimkan tədbiri haqqında qərar 11 oktyabr 2017-ci il tarixinə sənədləşdirilib. F.Zeynalovdan başqa daha 6 nəfər – Elvin Abbasov, Eyyub Mustafayev, Əkbər Mehdiyev, Toğrul Allahverdiyev, İbrahim Aşurov və Cavid Həsənov cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib, barələrində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

03 iyul 2018-ci ildə Gəncə İcra Hakimiyyətinin o zamankı başçısı Elmar Vəliyevə sui-qəsd hadisəsi baş verib. Cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Yunis Səfərov həbs edilib. Baş verən hadisə ilə əlaqədar, F.Zeynalova yeni ağır ittihamlar irəli sürülüb. Baxmayaraq ki, Gəncə hadisələri zamanı F.Zeynalov artıq 9 ay idi ki, həbsdə idi.

Kəpəz Rayon Məhkəməsinin (hakim Yaşar Həşimov) 02 noyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə F.Zeynalov 3 il müddətinə, E.Abbasov, Ə.Mustafayev, Ə.Mehdiyev, T.Allahverdiyev, İ.Aşurov və Cavid Həsənov 1 il 4 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilib. F.Zeynalov istisna olmaqla digərləri cəzalarını çəkdikləri üçün azad ediliblər. Gəncə Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Şamil Rzaquliyev) 7 mart 2019-cu il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb.

İQ aşağıdakı səbəblərdən F.Zeynalovu siyasi məhbus hesab edir.⁶⁹

⁶⁹ İQ eyni zamanda vurğulamağı vacib sayır ki, bu qərar ancaq F.Zeynalovun dinc toplantıda iştirakı ilə bağlı qaldırılmış cinayət işi ilə məhdudlaşır, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısına sui-qəsdə bağlı ona qarşı qaldırılan daha cinayət işi ilə əlaqəsi yoxdur.

- Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin də açıqlamasından görünür ki, ziyarətə gələnlərlə polis arasında insident baş versə də, qısa müddətli olub və zorakı xarakter daşıyacaq həddə çatmayıb;

- İnsident polisin Ziyarətgaha girişə tətbiq etdiyi qeyri-proporsional məhdudiyətin nəticəsi olaraq ortaya çıxıb. Belə ki, polis ziyarətgaha biri qadınlar, biri kişilər üçün olmaqla iki giriş müəyyən müəyyən edib. Ancaq ziyarətgaha gələn kişilərin sayının qadınlardan daha üstün olması, kişilər üçün ayrılan girişdə uzun növbələrin yaranmasına, qadınlar üçün ayrılan girişin boş olmasına səbəb olub. Ziyarətçilərin yeganə tələbi qadınlar üçün ayrılan girişdən kişilərin də buraxılması, beləcə sıxlığın qarşısının alınması olub. Polis isə vəziyyəti tənzimləməli olduğu halda, tətbiq etdiyi qayda lüzumsuz sıxlığın yaranmasına səbəb olub ki, bu da ziyarətçiləri narazı salıb;

- F.Zeynalov və digərlərinin insident zamanı zorakılığa yol verməsi məhkəmə prosesləri zamanı hər hansı sübutla təsdiq edilməyib. Müşahidə kameralarının görüntüsü məhkəmə zamanı izlənilərkən aydın olub ki, ziyarətçilər polisə deyil, polis ziyarətçilərə hücum edir. İzlənilən video görüntülərdə F.Zeynalovun polisə hücum etdiyini göstərən hər hansı bir epizod olmayıb. Birinci instansiya məhkəməsi yalnız ziyarətçilərə hücum edən polis əməkdaşlarının ifadələrinə istinad edərək F.Zeynalovu qeyd edilən maddələr üzrə təqsirli bilib. Məhkəmə yüzlərlə şahidin olmasına baxmayaraq, nədən yalnız polis şahidləri dindirərək onların versiyalarını inandırıcı qəbul etməsinin izahını verməyib.

- F.Zeynalov insidentdən 7 gün sonra saxlanılıb və bir çox siyasi motivli işlərdə olduğu kimi, öncə inzibati şəkildə cəzalandırılıb, daha sonra barəsində cinayət işi açılıb. Barəsində şübhəli şəxs kimi 48 saat müddətinə tutulmaq qərarı çıxarılsa da, həmin müddətdən artıq bir gün qanunsuz olaraq polis idarəsində saxlanılıb. Yerli məhkəmələr bu faktların araşdırmaqdan imtina ediblər;

- F.Zeynalov Müsəlman Birliyi Hərəkatının aktiv dəstəkçisi olmaqla, qurumun təşkil etdiyi tədbirlərin, xüsusilə “Nardaran işi” üzrə keçirilən məhkəmə proseslərinin fəal iştirakçısı olub. O, birinci instansiya məhkəməsində çıxışı zamanı qeyd edib ki, həbs olunduqda polis rəisi ona tutulmasının əsl səbəbinin ziyarətgahdakı qarşıdurma deyil, müxalif düşərgənin aksiyalarında iştirakı və Müsəlman Birliyi Hərəkatına açıq dəstəyi olduğunu bildirib. F.Zeynalovun həbsi Müsəlman Birliyi Hərəkatına və tərəfdarlarına qarşı ölkə miqyasında təqiblərin başladığı dövrə təsadüf edir.

Yuxarıdakı səbəblərdən İQ hesab edir ki, F.Zeynalovun siyasi məhbus sayılması üçün yetərinə əsaslar var.

D. ÖMÜRLÜKLƏR

Keçmiş Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin (XTPD) üzvləri

Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsi (XTPD) 1988-ci ildən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində başlanan separatçı hadisələr və nəticədə 90-cı illərin əvvəllərində Sovet İttifaqının dağılması nəticəsində müstəqillik qazanmış Azərbaycan və Ermənistan arasında başlayan müharibəyə görə bu dəstənin komandiri Rövşən Cavadovun rəhbərliyi altında hərbi əməliyyatlarda iştirak edib. Münaqişə zamanı ilkin

döyüşlərdən sonra R.Cavadova polkovnik rütbəsi verilib və onun rəhbərlik etdiyi hərbi birləşmə XTPD adını alıb. 1991-ci ildə müharibədə göstərdikləri qəhrəmanlığa görə bir sıra XTPD-çiyə Milli Qəhrəman adı verilib. 1993-cü ildə hakimiyyətə gəlməsində misilsiz rol oynadığına görə keçmiş prezident Heydər Əliyev (hazırkı Prezident İlham Əliyevin atası) R.Cavadovu daxili işlər nazirinin müavini təyin edib, XTPD isə nazirliyin tərkibində saxlanılıb. Siyahıda adı olan E.Əmiraslanov XTPD-nin Qazax bölməsinin komandiri təyin olunub. Bununla belə, bir müddətdən sonra Rövsən Cavadovla Heydər Əliyev arasında ciddi fikir ayrılığı yaranıb və getdikcə dərinləşməyə başlayıb. 1995-ci ilin yanvarında E.Əmiraslanov və Qazax XTPD-çiləri rayonun Şıxlı kəndindən Ermənistan ərazisinə neft keçirilməsinin qarşısını alıb, 22 neft çənini Qazax rayon Polis Şöbəsinə təhvil verib və bununla bağlı E.Əmiraslanov dövlət televiziyasında çıxış edərək neft keçirmək istəyən şəxslərin tutulmasına görə tənqidi fikirlər səsləndirib. Məhz bundan sonra XTPD-çilərlə Heydər Əliyev arasında ziddiyyətlər açıq mübarizə müstəvisinə keçib. 1995-ci il martın 13-də XTPD-nin Qazax bölməsinə hücum olub və qanlı döyüş baş verib. Martın 14-də daxili işlər naziri Ramil Usubov (hazırda da bu vəzifəni daşıyır) XTPD-nin buraxılması və 3 gün ərzində silahların təhvil verilməsi barədə əmr imzalayıb. Bununla belə martın 16-dan 17-ə keçən gecə XTPD-nin Bakıdakı qərargahı ətrafında XTPD-çilərlə daxili qoşunlar arasında silahlı toqquşma baş verib, nəticədə, XTPD-nin rəisi Rövsən Cavadov aldığı güllə yaraları nəticəsində Daxili İşlər Nazirliyinin hospitalında ölüb.

Bundan sonra ölkə boyu XTPD üzvlərinin həbsi başlayıb. Həbs edilən və sonradan azadlıqdan məhrum edilən çoxsaylı XTPD-çilərə qarşı qiyam ittihamı ilə yanaşı müxtəlif illərdə törədilmiş səs-küylü qətlərin törədilməsi ittihamları da irəli sürülüb. Azadlıqdan məhrum edilən XTPD-çilər ya həbsxanalarda ölüb, ya da sonrakı illərdə siyasi və ya ehtimal edilən siyasi məhbəslər qismində bir qayda olaraq əfv vasitəsilə azadlığa buraxılıb. Sonuncu dəfə əfv fərmanı ilə XTPD üzvü olmuş Şəmsi Abdullayev 2012-ci ilin dekabrında azadlığa buraxılıb. Bununla belə, bir neçə XTPD-çi hələ də həbsdə saxlanılır.

Məhbəslərin üzərinə qoyulmuş ittihama əsasən, E.Əmiraslanovun tapşırığı ilə Səfa Poladov və Arif Kazımov Qazax rayonunda yerləşən “Akasiya” restoranında Qazax rayon Polis Şöbəsinin rəisini və MTN-nin Qazax-Ağstafa rayonları üzrə idarə rəisini öldürüblər. Hər 3 məhbəs vətəne xəyanət maddəsi ilə təqsirli bilinərək ölüm cəzasına məhkum edilsələr də, bu ittihamın mahiyyətini nə istintaq, nə də məhkəmə sübut edib. Daha sonra E.Əmiraslanov Xüsusi İdarənin rəisi Şəmsi Rəhimovun və Milli Məclisin sədr müavini Afiyəddin Cəlilovun qətlinə iştirakçılıqda da ittiham edilib.

Məhkəmə iclaslarında Qazax rayonunda baş vermiş hadisə ilə bağlı ittiham sübuta yetirilməyib, ölənlərin yaxınları həbs edilənlərə qarşı heç bir şikayət və tələblərinin olmadığını, bu adamların onların yaxın qohumlarını öldürmədiklərini, onların Ermənistanə neft keçirilməsi ilə bağlı istintaqla əlaqədar öldürüldüyünü bildiriblər.

Bununla belə, E.Əmiraslanov, A.Kazımov və S.Poladov Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin 28 noyabr 1997-ci il tarixli qərarı ilə Azərbaycan SSR-nin 08 dekabr 1960-cı il tarixli qanunu ilə təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsinə əsasən **ölüm cəzasına** məhkum ediləblər. Ərizəçilər məhkum edilən vaxt onların hökmündən apellyasiya şikayətinin verilməsi qanunla nəzərdə tutulmurdu. Bundan əlavə, E.Əmiraslanov Ali

Məhkəmənin 22 sentyabr 2000-ci il tarixli qərarı ilə **15 il** müddətinə azadlıqdan məhrum edilib və həmin qərara əsasən, onun əvvəlki ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası (ölüm cəzası bu cəza ilə əvəz edilmişdi) saxlanılıb.

Fransada yaşayan və siyasi sığınacaq alan MTN-nin keçmiş əməkdaşı Ramin Nağıyev 2010-2011-ci illərdə mətbuata verdiyi açıqlamalarında və yazılarında, XTPD-çilərin ittiham edildiyi qətləri onların deyil, 2005-ci ildə həbs edilmiş DİN-nin Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin sabiq baş əməliyyat müvəkkili Hacı Məmmədov və onun dəstəsinin törətdiyini bildirib. R.Nağıyev Şəmsi Rəhimov və Afiyəddin Cəlilovun qətlə ilə bağlı istintaq qrupunun üzvlərindən biri olub və 1995-ci ildə heç bir səbəb göstərilmədən istintaqdan kənarlaşdırılıb⁷⁰. R.Nağıyevin bəyanatları rəsmi şəkildə təkzib edilməyib.

Ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasının tətbiqi mübahisəlidir

10 fevral 1998-ci ildə Azərbaycanda ölüm cəzasının ləğv olunması ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Cinayət, Cinayət-Prosessual və İslah-Əmək Məcəllələrinə dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında Milli Məclis Qanun qəbul edib. Qanunun 4-cü bəndində göstərilir ki, bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündə ölüm cəzasına məhkum olunmuş şəxslərin cəzası ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz edilsin. Faktiki olaraq ölüm cəzası həmin dövr üçün heç bir qanunvericilik aktında mövcud olmayan cəza növü ilə əvəz edilib.

12 noyabr 1995-ci il tarixli Konstitusiyanın 147-ci maddəsinə əsasən, Konstitusiyanın ölkə ərazisində ən yüksək hüquqi qüvvəsi var. Konstitusiya birbaşa hüquqi qüvvəyə malikdir və qanunvericilik sisteminin əsasıdır. Konstitusiyanın 149-cu maddəsinin 7-ci hissəsinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqi vəziyyətini yaxşılaşdıran, hüquq məsuliyyətini aradan qaldıran və ya yüngülləşdirən normativ hüquqi aktların qüvvəsi geriye şamil edilir. Başqa normativ hüquqi aktların qüvvəsi geriye şamil edilmir. XTPD-çilərin məhkum olunduqları Cinayət Məcəlləsinin 23-cü maddəsinə əsasən ölüm cəzası bağışlama qaydasında azadlıqdan məhrum etmə ilə əvəz edildikdə, azadlıqdan məhrum etmə 15 ildən çox müddətə, lakin 20 ildən çox olmayaraq təyin edilə bilər.

Göründüyü kimi, ölüm cəzasının ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəzlənməsi XTPD-çilərin məhkum olunduğu Azərbaycan SSR-nin 08 dekabr 1960-cı il tarixli qanunu ilə təsdiqlənmiş Cinayət Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş alternativ cəzalara nisbətə onların hüquqi vəziyyətlərini ağırlaşdırır. Belə ki, Azərbaycan SSR-in 08 dekabr 1960-cı il tarixli qanunu ilə təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsində ölüm cəzası hər hansı bir formada ləğv edildikdə (bağışlandıqda, əfv edildikdə) həmin cəza 15 ildən çox, lakin 20 ildən çox olmayan azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz oluna bilər. Deməli, Azərbaycan SSR-nin 08 dekabr 1960-cı il tarixli qanunu ilə təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsində ölüm cəzasının alternativ cəza 15 ildən çox, lakin 20 ildən çox olmayan azadlıqdan məhrum etmə cəzası olub. Yəni 1998-ci ildə ölüm cəzası maksimum 20 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə dəyişdirilməli idi.

Konstitusiyanın 149-cu maddəsinin 7-ci hissəsinə əsasən, Milli Məclis 10 fevral 1998-ci il tarixli qanunla ölüm cəzasına məhkum olunan şəxslərin cəzasını ömürlük

⁷⁰ <http://bit.ly/1f0C3kt>

azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz edə bilməzdi. Çünki 10 fevral 1998-ci il tarixli qanun XTPD-çilərin məhkum olunduqları Azərbaycan SSR-nin 08 dekabr 1960-cı il tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulanlara əsasən məhbusrarın hüquqi vəziyyətlərini ağırlaşdırıb.

Bundan başqa, XTPD-çilərin ölüm cəzasını ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz edən 10 fevral 1998-ci il tarixli qanun yeni Cinayət Məcəlləsinin qüvvəyə minməsi ilə 01 sentyabr 2000-ci ildən qüvvədən düşüb. Hazırda XTPD-çilərin ölüm cəzasının ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz olunması barədə qanun qüvvədən düşdüyündən onların ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası çəkməyə məcbur edilməsi qanunsuzdur. Çünki 10 fevral 1998-ci il tarixli Qanunun özü artıq qüvvədən düşüb.

Avropa Şurası da ömürlüklərdən 3-nü siyasi məhbus sayır

Azərbaycan və Ermənistan 2001-ci il yanvarın 25-də Avropa Şurasının (AŞ) üzvü olduqdan bir neçə gün sonra – yanvarın 31-də AŞ Nazirlər Komitəsinin Baş Katibi Valter Şvimmerin Azərbaycanda siyasi məhbus olduğu ehtimal edilən 716 nəfərlik siyahının araşdırılması üçün 3 müstəqil ekspert təyin etməsi ilə bağlı təşəbbüsünü təsdiqləyib. 2001-ci ilin fevralında Baş Katib bu ekspertləri təyin edib. Ekspertlər 2001-ci ilin iyulunda Azərbaycan və Ermənistanda ehtimal edilən siyasi məhbusrarla bağlı araşdırmalarının nəticələrini əks etdirən hesabat hazırlayaraq yayıblar. Bu hesabatın 19-cu bəndində ekspertlər qrupunun siyasi məhbus hesab etdiyi və etmədiyi 23 şəxsin siyahısı (vaxt məhdudiyəti və zəruri informasiyalar olmadığından yalnız bu qədər iş araşdırılıb) verilib ki, E.Əmiraslanov və A.Kazımov burada yer alıb və onlar siyasi məhbus sayılıb⁷¹. Avropa Şurasının Parlament Assambleyası 2002-ci il yanvarın 24-də “Azərbaycanda siyasi məhbusrar” adlanan 1272 saylı Qətnamə qəbul edib və həmin Qətnamənin 10-cu bəndində AŞ PA Azərbaycan hakimiyyətini digər siyasi məhbusrar kimi E.Əmiraslanov və A.Kazımovu azad etməyə çağırıb⁷².

Yeni mandatı üzrə fəaliyyətini davam etdirən müstəqil ekspertlər 12 may 2003-cü ildə hazırladıqları rəyde Ş.Poladovun da siyasi məhbus olduğu qənaətinə gəliblər⁷³. AŞ PA 27 yanvar 2004-cü ildə “Azərbaycanda siyasi məhbusrar” adlanan 1359 saylı Qətnamə qəbul edib və bu sənəddə müstəqil ekspertlərin siyasi məhbus kimi tanınan şəxslərin azadlığa buraxılmasına çağırışı yer alıb⁷⁴. AŞ PA 31 may 2005-ci ildə 1359 saylı Qətnamənin davamı olaraq hesabat qəbul edib və bu sənədin 26-cı bəndində müstəqil ekspertlərin müəyyən etdiyi 3 siyasi məhbus – E.Əmiraslanov, A.Kazımov və Ş.Poladovun hələ də həbsdə qaldığı vurğulanıb və bundan narahatlıq bildirilib⁷⁵. AŞ PA-nın sonrakı sənədlərində də hər 3 şəxsin siyasi məhbus olduğu vurğulanıb.

Müstəqil ekspertlər qrupunun siyasi məhbus hesab etmədiyi şəxslərin böyük hissəsi müxtəlif illərdə azadlığa buraxılıb. Ömürlük azadlıqdan məhrum edilmiş başqa XTPD-çilər Dəyanət Kərimovun və keçmiş Baş Nazir Surət Hüseynovun dayısı oğlu Kəramət Kərimovun cəzaları əfv fərmanı ilə 25 il müddətinə azadlıqdan məhrum

⁷¹ <http://bit.ly/1hEhLL3>

⁷² <http://bit.ly/1h3hjoL>

⁷³ <http://bit.ly/P93b7e>

⁷⁴ <http://bit.ly/1dUqbwR>

⁷⁵ <http://bit.ly/1gJUxIg>

edilmə ilə əvəzlənsə də, bu münasibət E.Əmiraslanova, A.Kazımova və Ş.Poladova göstərilməyib.

Hər üç məhbus Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə müraciət ediblər, səhhətlərində ciddi problemləri var, E.Əmiraslanov epilepsiya xəstəliyindən əziyyət çəkir, bir dəfə əməliyyat olunub. A.Kazımov başından, Ş.Poladov isə belindən əməliyyat olunub.

60. Elçin Səməd oğlu ƏMİRASLANOV

Saxlanma tarixi: 10 dekabr 1996-cı il

İttiham: 1960-cı il CM-in 57 (vətənə xəyanət); 57-1-ci maddənin 2-ci hissəsi (Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrindən və Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər silahlı birləşmələrdən Azərbaycan xalqına və ya konstitusiyalı dövlət orqanlarına qarşı istifadə etmə, ağır nəticələrə səbəb olduqda); 15 (cinayətə hazırlıq və cinayətə sui-qəsd), 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə); 17 (iştirakçılıq), 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə); 15 (cinayətə hazırlıq və cinayətə sui-qəsd), 17 (iştirakçılıq), 59 (dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə); 70 (dövlət müəssisələrinə, idarələrinə, təşkilatlarına və ya ictimai müəssisələrə, idarələrə, təşkilatlara, yaxud ayrı-ayrı şəxslərə basqın etmə məqsədilə silahlı bandalar təşkil etmə, habelə belə bandalarda və onların etdikləri basqınlarda iştirak etmə); 70-2-ci maddənin 1-ci hissəsi (qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahla, döyüş sursatı ilə, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə); 70-2-ci maddənin 3-cü hissəsi (adamların həlak olmasına və ya başqa ağır nəticələrə səbəb olan qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qrupların tərkibində dövlət və ya ictimai müəssisələrə, idarələrə, təşkilatlara, yaxud ayrı-ayrı şəxslərə basqın etmə); 71 (qaçaqmalçılıq, yəni malların və ya sair qiymətli şeylərin xüsusi saxlanma yerlərində gizlədilməsilə, yaxud gömrükxana sənədlərindən və başqa sənədlərdən aldatma yolu ilə istifadə etməklə, ya külli miqdarda, ya da kontrabanda ilə məşğul olmaq üçün təşkil olunmuş bir dəstə şəxs tərəfindən, ya qulluq mövqeyindən istifadə etməklə vəzifəli şəxs tərəfindən qanunsuz olaraq Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədindən keçirilməsi, habelə partlayıcı, bihüshedici, güclü təsir edən və zəhərləyici maddələrin, silah və döyüş sursatı, hərbi ləvazimatın qaçaqmalçılığı); 15 (cinayətə hazırlıq və cinayətə sui-qəsd), 17 (iştirakçılıq), 94-cü maddənin 3-cü bəndi (zərər çəkmiş şəxsi öz qulluq və ya ictimai vəzifəsini yerinə yetirməsilə əlaqədar öldürmə); 95 (CM-in 94-cü maddəsində göstərilən ağırlaşdırıcı əlamətlər (tamah, xuliqanlıq, zərər çəkmiş şəxsi öz qulluq və ya ictimai vəzifəsini yerinə yetirməsilə əlaqədar öldürmə, iki və ya bir neçə şəxsi öldürmə, müqəssir üçün aşkar surətdə hamilə vəziyyətində olan qadını öldürmə, xüsusi amansızlıqla və ya bir çox şəxsin həyatı üçün təhlükəli olan üsulla adamöldürmə, başqa cinayəti gizlətmə və ya onun edilməsini yüngülləşdirmə məqsədilə, habelə zorlamaqla əlaqədar adamöldürmə, xüsusi təhlükəli residivist

tərəfindən, yaxud əvvəllər qəsdən adam öldürmüş olan şəxs tərəfindən adamöldürmə) olmadan qəsdən adamöldürmə); 120-ci maddənin 2-ci hissəsi (zərər çəkən şəxsin həyatı və ya səhhəti üçün təhlükəli üsulla və ya ona fiziki iztirab verməklə azadlıqdan məhrum etmə); 145-ci maddənin 2-ci hissəsinin 1, 2, 5 və 6-cı bəndləri (qabaqcadan əlbir olan bir dəstə şəxs tərəfindən, silah və ya silah kimi istifadə olunan digər predmetlər işlətməklə, dövlət əmlakına və ya ictimai əmlaka və ya vətəndaşların şəxsi əmlakına sahib olmaq məqsədilə əvvəllər quldurluq etmiş, yaxud banditizm etmiş şəxs tərəfindən edilən, zərər çəkənə külli miqdarda zərər vuran quldurluq, yəni vətəndaşların şəxsi əmlakına sahib olma məqsədilə hücumla məruz qalmış şəxsin həyatı və ya səhhəti üçün təhlükəli zorakılıqla və ya belə zorakılıq tətbiq ediləcəyi hədəsi ilə bağlı olan basqın); 146 (hədə-qorxu ilə tələb etmə, yəni zərər çəkən şəxsin və ya onun yaxın adamlarının şəxsiyyəti üzərində zor göstərmə, onların haqqında rüsvayedicə məlumat yayma və ya onların əmlakını tələf etmə hədəsi ilə vətəndaşların şəxsi əmlakını və ya əmlaka olan hüququnu və ya əmlak xarakteri daşıyan hər hansı hərəkətlər etməsini tələb etmə); 194-cü maddənin 1-ci hissəsi (hüquq verən və ya vəzifələrdən azad edən rəsmi sənədləri hazırlama, saxtalaşdırma, satma və ya saxtalaşdırılmış sənədlərdən bilə-bilə istifadə etmə, habelə saxta sənədlər tərtib etmə məqsədilə dövlət müəssisələrinin, idarələrinin, təşkilatlarının və ya ictimai müəssisələrin, idarələrin, təşkilatların saxta ştamplarını, möhürlərini və ya blanklarını hazırlama, satma və ya əldə etmə), 207-ci maddənin 2-ci hissəsi (qərəzli xuliqanlıq, yəni öz məzmununa görə müstəsna dərəcədə həyasızlıq və ya xüsusi azgınlıqla fərqlənən, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə və ya ictimai qaydanı qorumaq vəzifəsini yerinə yetirən ictimaiyyət nümayəndəsinə, yaxud da xuliqanlıq hərəkətlərini dəf edən başqa vətəndaşlara müqavimət göstərməklə əlaqədar olan, habelə əvvəllər xuliqanlıq üstündə məhkum olunmuş şəxs tərəfindən edilən hərəkətlər); 207-ci maddənin 3-cü hissəsi (odlu silah, yaxud bıçaq, beşbarmaq və ya digər soyuq silah, habelə bədənə xəsarət yetirmək üçün xüsusi düzəldilmiş başqa şeylər işlətmə və ya işlətməyə cəhd göstərmə ilə törədilən xuliqanlıq); 220-ci maddəsinin 1-ci hissəsi (müvafiq icazə olmadan odlu silah (yivsiz lüləli ov tüfəngindən başqa), döyüş sursatı və ya partlayıcı maddələr gəzdirmə, saxlama, əldə etmə, hazırlama və ya satma); 220-ci maddəsinin 2-ci hissəsi (milli geyim ləvazimatı hesab olunan hallar istisna edilməklə xəncər, fin bıçağı və sair soyuq silahı müvafiq icazə olmadan gəzdirmə, hazırlama və ya satma); 220-1-ci maddəsinin 3-cü hissəsi (odlu silahın (yivsiz lüləli ov silahından başqa), döyüş sursatının və ya partlayıcı maddələrin quldurcasına basqın yolu ilə, yaxud xüsusi təhlükəli residivist tərəfindən oğurlanması)

Cəzasının müddəti: Ömürlük azadlıqdan məhrum etmə

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

61. Arif Nazir oğlu KAZIMOV

Saxlanma tarixi: 10 dekabr 1996-cı il

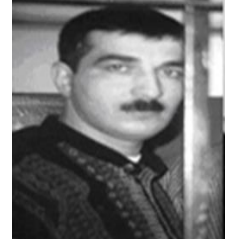
İttiham: 1960-cı il tarixli CM-in 57 (vətənə xəyanət); 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə); 15 (cinayətə hazırlıq və cinayətə sui-qəsd), 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə); 70 (dövlət müəssisələrində, idarələrində, təşkilatlarında və ya ictimai müəssisələrə, idarələrə, təşkilatlara, yaxud ayrı-ayrı şəxslərə basqın etmə məqsədilə silahlı bandalar təşkil etmə, habelə belə bandalarda və onların etdikləri basqınlarda iştirak etmə); 70-2-ci maddənin 1-ci hissəsi (qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahla, döyüş sursatı ilə, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə); 70-2-ci maddənin 3-cü hissəsi (adamların həlak olmasına və ya başqa ağır nəticələrə səbəb olan qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qrupların tərkibində dövlət və ya ictimai müəssisələrə, idarələrə, təşkilatlara, yaxud ayrı-ayrı şəxslərə basqın etmə); 71 (qaçaqmalçılıq, yəni malların və ya sair qiymətli şeylərin xüsusi saxlanma yerlərində gizlədilməsilə, yaxud gömrükxana sənədlərindən və başqa sənədlərdən aldatma yolu ilə istifadə etməklə, ya külli miqdarda, ya da kontrabanda ilə məşğul olmaq üçün təşkil olunmuş bir dəstə şəxs tərəfindən, ya qulluq mövqeyindən istifadə etməklə vəzifəli şəxs tərəfindən qanunsuz olaraq Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədindən keçirilməsi, habelə partlayıcı, bihüşedici, güclü təsir edən və zəhərləyici maddələrin, silah və döyüş sursatı, hərbi ləvazimatın qaçaqmalçılığı); 145-ci maddənin 2-ci hissəsinin 1,2,5 və 6-cı bəndləri (qabaqcadan əlbir olan bir dəstə şəxs tərəfindən, silah və ya silah kimi istifadə olunan digər predmetlər işlətməklə, dövlət əmlakına və ya ictimai əmlakla və ya vətəndaşların şəxsi əmlakına sahib olmaq məqsədilə əvvəllər quldurluq etmiş, yaxud banditizm etmiş şəxs tərəfindən edilən, zərər çəkənə külli miqdarda zərər vuran quldurluq, yəni vətəndaşların şəxsi əmlakına sahib olma məqsədilə hücumla məruz qalmış şəxsin həyatı və ya səhhəti üçün təhlükəli zorakılıqla və ya belə zorakılıq tətbiq ediləcəyi hədəsi ilə bağlı olan basqın); 146 (hədə-qorxu ilə tələb etmə, yəni zərər çəkən şəxsin və ya onun yaxın adamlarının şəxsiyyəti üzərində zor göstərmə, onların haqqında rüsvayedicə məlumat yayma və ya onların əmlakını tələf etmə hədəsi ilə vətəndaşların şəxsi əmlakını və ya əmlakla olan hüququnu və ya əmlak xarakteri daşıyan hər hansı hərəkətlər etməsini tələb etmə); 207-ci maddənin 2-ci hissəsi (qərəzli xuliqanlıq, yəni öz məzmununa görə müstəsna dərəcədə həyasızlıq və ya xüsusi azgınlıqla fərqlənən, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə və ya ictimai qaydanı qorumaq vəzifəsini yerinə yetirən ictimaiyyət nümayəndəsinə, yaxud da xuliqanlıq hərəkətlərini dəf edən başqa vətəndaşlara müqavimət göstərməklə əlaqədar olan, habelə əvvəllər xuliqanlıq üstündə məhkum olunmuş şəxs tərəfindən edilən hərəkətlər); 220-ci maddəsinin 1-ci hissəsi (müvafiq icazə olmadan odlu silah (yivsiz lüləli ov tüfəngindən başqa), döyüş sursatı və ya partlayıcı maddələr gəzdirmə, saxlama, əldə etmə, hazırlama və ya satma); 220-ci maddəsinin 2-ci hissəsi (milli geyim ləvazimatı hesab olunan hallar istisna edilməklə xəncər, fin bıçağı və sair soyuq silahı müvafiq icazə olmadan gəzdirmə, hazırlama və ya satma); 220-1-ci maddəsinin 3-cü hissəsi (odlu silahın (yivsiz lüləli ov silahından başqa), döyüş sursatının və ya partlayıcı maddələrin quldurcasına basqın yolu ilə, yaxud xüsusi təhlükəli residivist tərəfindən oğurlanması)

Cəzasının müddəti: Ömürlük azadlıqdan məhrumetmə

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

62. Səfa Alim oğlu POLADOV

Saxlanma tarixi: 10 dekabr 1996-cı il

İttiham: 1960-cı il CM-in 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (*dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə*); 15 (*cinayətə hazırlıq və cinayətə sui-qəsd*), 59-cu maddəsinin 1-ci hissəsi (*dövlət xadimini və ya ictimai xadimini yaxud hakimiyyət nümayəndəsini siyasi niyyətlərlə öldürmə*); 70-2-ci maddənin 1-ci hissəsi (*qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahlı, döyüş sursatı ilə, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə*); 71 (*qaçaqmalçılıq, yəni malların və ya sair qiymətli şeylərin xüsusi saxlanma yerlərində gizlədilməsilə, yaxud gömrüqxana sənədlərindən və başqa sənədlərdən aldatma yolu ilə istifadə etməklə, ya külli miqdarda, ya da kontrabanda ilə məşğul olmaq üçün təşkil olunmuş bir dəstə şəxs tərəfindən, ya qulluq mövqeyindən istifadə etməklə vəzifəli şəxs tərəfindən qanunsuz olaraq Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədindən keçirilməsi, habelə partlayıcı, bihüsedici, güclü təsir edən və zəhərləyici maddələrin, silah və döyüş sursatı, hərbi ləvazimatın qaçaqmalçılığı*); 220-ci maddəsinin 1-ci hissəsi (*müvafiq icazə olmadan odlu silah (yivsiz lüləli ov tüfəngindən başqa), döyüş sursatı və ya partlayıcı maddələr gəzdirmə, saxlama, əldə etmə, hazırlama və ya satma*); 120-ci maddənin 2-ci hissəsi (*zərər çəkən şəxsin həyatı və ya səhhəti üçün təhlükəli üsulla və ya ona fiziki iztirab verməklə azadlıqdan məhrum etmə*)

Cəzasının müddəti: Ömürlük azadlıqdan məhrum etmə

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

E. SİYASİ GİROVLAR

63. Emin Şahlar oğlu SAQİYEV

© Meydan TV

Saxlanma tarixi: 17 noyabr 2017-ci il

İttiham: CM-in 234.4.3-cü (*satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə,*

daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə) maddəsi

Cəzasının müddəti: 7 il

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: Emin Saqiyev mühacirətdə yaşayan, ölkə xaricindən yayımlanan Turan TV-nin əməkdaşı Türkel Əlisoyun (Azərtürk) bacanağıdır.

Turan TV-nin əməkdaşlarına qarşı təzyiqlər haqqında qısa məlumat: Turan TV Azadlıq qəzetinin baş redaktoru Fransada mühacir həyatı yaşayan Qənimət Zayidov tərəfindən yaradılıb. Turan TV öncə Azərbaycan Saati adlı proqram şəklində fəaliyyət göstərib. Bu proqram Bakı və İstanbuldan idarə olunub. Proqram hökuməti sərt tənqidi ilə seçilib və bu səbəbdən tezliklə hökumətin repressiyası ilə üz-üzə gəlib. Müxalif fəalların və müstəqil media nümayəndələrinin qohumları vasitəsilə susdurulma və cəzalandırılmasını praktikaya çevirən hakimiyyət qurumları həmin proqramın aparıcısı jurnalist Natiq Ədilova təzyiq etmək məqsədilə onun qardaşı Murad Ədilov 11 avqust 2014-ci ildə narkotik ittihamı ilə 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. 31 avqust 2014-cü ildə proqramın digər aparıcısı, jurnalist Seymur Həzi xuliqanlıq ittihamı ilə 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib (hər ikisi Amnesty International tərəfindən vicdan məhbusu kimi tanınıb). Ölkə daxilindəki təzyiqlər üzündən proqram ölkə xaricindən idarə olunmağa başlanıb. 20 iyul 2015-ci ildə proqramın rəhbəri Q.Zayidovun əmisi oğlu və qardaşı oğlu narkotik ittihamı ilə 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər (1 il 8 ay sonra hər ikisi prezidentin əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıb). 8 aprel 2016-cı ildən Niderlandda mühacir həyatı yaşayan gənc fəal Türkel Əlisoy “Azərbaycan Saati” ilə əməkdaşlığa başlayıb. 2016-cı ilin avqustunda “Azərbaycan Saati” Turan TV adı altında yayılmağa başladığı vaxtdan T.Əlisoy həmin kanalda “Xəbər var” adlı proqramda aparıcılıq edir. T.Əlisoyun Azərbaycanda yaşayan qohumlarına təzyiqlərin onun bu fəaliyyəti ilə bağlı olduğu güman edilir. Polisin tez-tez onun Cəlilabadda yaşayan qohumlarının evinə getməsi və ya onları polis idarəsinə dəvət edərək T.Əlisoy və onun valideynləri haqqında sorğu-sual etmələri də bu iddiaları gücləndirir.

E.Saqiyevin həbsi: 17 noyabr 2017-ci ildə E.Saqiyev Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa qarşı Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən yaşadığı evdən aparılıb. E.Saqiyev barəsində Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. 15 mart 2018-ci ildə Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə E.Saqiyevin həbs müddəti 2 ay uzadılıb. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində gedən prosesdə dövlət ittihamçısı E.Saqiyevin 8 il azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib. E.Saqiyev bundan sonra öz vəkilləri vasitəsilə hökumətə müraciət ünvanlayıb və heç vaxt T.Əlisoyla eyni mövqeyi bölüşmədiyini, onun hökumət əleyhinə fəaliyyətində iştirak etmədiyini bildirib. Dha sonra müraciətdə bildirib:

“Əgər məni təkə onun bacanağı olduğum üçün bu qədər ağır şəkildə cəzalandırırlarsa, onda gərək mən onunla ümumiyyətlə uzaq da olsa qohumluq əlaqələrimin olmaması üçün bu gün həyat yoldaşımdan da ayrılıım. Əgər hər şey sizin üçün rəsmiyyətdirsə, onda mən bu rəsmiyyətə günü bu gündən son verirəm. Amma mənim iki azyaşlı uşağım var, onlardan heç bir halda imtina edə bilmərəm... Günahsız insanların, onların ailələrinin 3-cü dərəcəli qohumlara görə həyatının məhv edilməsi ədalət sayıla bilərmi?”.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Eldar Mikayılov) 03 oktyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə E.Saqiyev 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin (sədrlik edən Namiq Məmmədov) 10 dekabr 2018-ci il tarixli qərarı ilə hökm dəyişdirilmədən saxlanılıb.

F. SƏİD DADAŞBƏYLİ VƏ ONUNLA BİRGƏ TUTULANLAR

Səid Dadaşbəyli Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində “İqtisadiyyat və istehsalın idarə olunması” ixtisası üzrə təhsil alıb. 1992-1998-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətində çalışıb. 1998-ci ildən “Azəri EM-AY Drilling Fluids” Azərbaycan-ABŞ birgə müəssisəsində material-texniki təchizat üzrə koordinator vəzifəsində çalışıb. Kanada hökuməti mütəxəssis fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq ona daimi yaşayış haqqında pasport verib. Evlidir, 2 övladı var.

13-18 yanvar 2007-ci ildə “Səid Dadaşbəyli işi” üzrə təxminən 30 nəfər həbs edilib və tutulanlar “NİMA” (Mehdi Seyid əz-Zamanın Şimal Ordusu) adlı radikal dini qruplaşma yaradaraq İranın xüsusi xidmət orqanlarına casusluq etməklə dövlət əleyhinə cinayətlərin törədilməsində ittiham olunublar.

Bir müddət sonra həbs edilənlərin bəziləri Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin təcridxanasında saxlanılan 11 nəfərin əleyhinə izahat vermək şərti ilə azadlığa buraxılıblar. Həbslərin ilkin mərhələsindən başlayaraq ciddi qanun pozuntusuna yol verilib. İttiham olunanların mənzillərində axtarış aparılması barədə məhkəmə qərarları olmadan Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin əməkdaşları güc tətbiq edərək evlərə giriblər. Həbs edilənlərin valideynləri və qohumlarının etirazlarına baxmayaraq, MTN əməkdaşları nümayişkarənə şəkildə həbsi əsaslandırmaq üçün silah və lazım olan başqa “maddi sübut”ləri mənzillərə qoyublar. Bu hərəkətlər cinayət-prosessual qanunvericiliyinin kobud şəkildə pozuntusudur. Bununla yanaşı, həbsin ilk günlərində saxlanılanlara vəkilləri ilə əlaqə yaratmaq imkanı verilməyib.

Həbs edilənlər istintaq zamanı məhkəməyə qədər – 13 yanvar 2007-ci ildən 11 dekabr 2007-ci ilədək MTN-nin təcridxanasında təkadamlıq kameralarda saxlanılıblar. Onlar davamlı olaraq döyülüb, yatmaqdan, yeməkdən və sudan məhrum ediliblər. Eyni zamanda həbs edilənlərə psixotrop maddələr verilib. Onları istintaqa gərək olan etiraf izahatları verməyəcəkləri təqdirdə azadlıqda olan qohumlarına işgəncə veriləcəyi ilə hədələyiblər.

Vəhşicəsinə edilən işgəncə zamanı Emin Məmmədov adlı məhbus 2007-ci ilin mart ayında ölüb. E.Məmmədovun ölümünün səbəbləri barədə tibbi arayış var. E.Məmmədovun ölümü bir neçə ay valideynlərindən və ictimaiyyətdən gizlədilib. Onun ailəsi E.Məmmədovun ölümü ilə bağlı hüquq müdafiəçilərinə müraciət edəcəkləri, ictimaiyyət qarşısında öldürülmüş şəxsin taleyi ilə bağlı məsələ qaldıracaqları halda yeni repressiyalarla üzləşəcəkləri ilə hədələnilib. Vəkilin məhbus E.Məmmədovun saxlandığı yer barədə sorğusuna cavab verən MTN bildirib ki, bu adam haqqında heç bir məlumatları yoxdur və E.Məmmədov MTN-də heç bir zaman olmayıb. MTN-nin Təcridxanasında işgəncələrə məruz qalaraq həyatını itirən E.Məmmədov məhkəmə prosesləri zamanı da xatırlanmayıb. E.Məmmədov məhkəmə və ictimaiyyət üçün izsiz yoxa çıxıb.

Məhkəmə prosesləri qapalı keçirilib və həbs edilənlərin ailə üzvləri proseslərə buraxılmayıb. CPM-in 200-cü maddəsinə əsasən dövlət sirlərinin yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə məhkəmə prosesləri qapalı keçirilə bilər. Lakin cinayət işində dövlət sirri barədə hər hansı qeyd yoxdur və CPM-in 200-cü maddəsinə istinad edilərək məhkəmə proseslərinin qapalı keçirilməsi əsaslandırılmayıb. Bu cinayət işi üzrə məhkəmə proseslərinin qapalı keçirilməsi qanuna zidd idi. Məhkəmə prosesi zamanı ittiham edilənlər onlara qarşı irəli sürülən ittihamları qəbul etməyib. Eyni zamanda, həbs müddətində işgəncələrə və başqa qanunazidd hərəkətlərə məruz qaldıqlarını bildiriblər. Məhkəmə prosesi zamanı məlum olub ki, terror təşkilatı yaratmaqda günahlandırılanların əksəriyyəti həbsə qədər bir-birlərini tanımayıblar. Həmçinin, irəli sürülən ittihamların heç biri məhkəmə araşdırması zamanı sübuta yetirilməyib və proses ittiham tərəfinin istəyinə uyğun şəkildə yekunlaşıb.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Ənvər Seyidov) 10 dekabr 2007-ci il tarixli hökmü ilə Səid Dadaşbəyli 14 il, Rəşad Əliyev 14 il, Ceyhun Əliyev 14 il, Cahangir Kərimov 14 il, Fərid Ağayev 13 il, Samir Qocayev 13 il, Bəybala Quliyev 13 il, , Rasim Kərimov 13 il, Emil Möhbəliyev 12 il, Mikayıl İdrisov 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi 25 fevral 2008-ci ildə, Ali Məhkəmə isə 16 sentyabr 2008-ci il tarixli qərarla hökmü qüvvədə saxlayıb.⁷⁶

CM-ə dəyişikliklər edilməsi haqqında 06 may 2016-cı il tarixli Azərbaycan Respublikası Qanunundan sonra Bakı şəhər Nizami Rayon Məhkəməsi 18 sentyabr 2016-cı il tarixli qərarı ilə S.Dadaşbəylinin ittiham olunduğu CM-in 204.3.1 və 204.3.2-ci maddələri yalnız 204.3.1-ci maddəyə tövsif edib. *Bununla S.Dadaşbəylinin cəzası 14 ildən 13 il 6 aya endirilib.*

E.Möhbəliyev və M.İdrisov 15 yanvar 2019-cu ildə cəzasının müddəti bitdiyi üçün, R.Əliyev, F.Ağayev, S.Qocayev, B.Quliyev və R.Kərimov isə Prezidentin 16 mart 2019-cu il tarixli əfv sərəncamı ilə azadlığa buraxılıb.

2 may 2019-cu ildə Nizami Rayon Məhkəməsi 15 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsində keçirdiyi səyyar iclasında S.Dadaşbəylinin vaxtından əvvəl azadlığa buraxılması ilə bağlı müraciətinə baxıb. Məhkəmə Ədliyyə Nazirliyi yanında İctimai Komitənin və Cəzaçəkmə Müəssisəsinin S.Dadaşbəyli haqqında mənfi rəyini nəzərə alaraq, müraciəti təmin etməyib.

---

64. Səid Ələkbər oğlu DADAŞBƏYLİ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 15 yanvar 2007-ci il

---

⁷⁶ Avropa Məhkəməsində S.Dadaşbəylinin şikayəti üzrə kommunikasiya bitib və iş qərar mərhələsindədir.

<http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-179204>

İttiham: CM-in 28.2-ci (yalnız ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin törədilməsinə yönəlmiş hazırlıq), 180.3.1 (soyğunçuluq, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə); 204.3.1-ci (satış məqsədi ilə saxta pul, qiymətli dövlət kağızları və ya xarici valyuta, yaxud xarici valyutada ifadə olunan qiymətli kağızları hazırlama, habelə əldə etmə və ya satma, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə), 204.3.2 (satış məqsədi ilə saxta pul, qiymətli dövlət kağızları və ya xarici valyuta, yaxud xarici valyutada ifadə olunan qiymətli kağızları hazırlama, habelə əldə etmə və ya satma, külli miqdarda törədildikdə), 218.1 (ağır və ya xüsusilə ağır cinayətlər törətmək məqsədilə cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma, habelə belə birliklərə (təşkilatlara) və ya onların tərkib hissəsi olan struktur bölmələrinə rəhbərlik etmə, həmçinin ağır və ya xüsusilə ağır cinayətlərin törədilməsi üçün plan və şərtlərin işlənilib hazırlanması məqsədilə mütəşəkkil dəstələrin təşkilatçılarının, rəhbərlərinin və ya sair nümayəndələrinin birliyini yaratma), 228.1 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə), 228.4 (qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim ləvazimatı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla), 234.1 (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 274 (dövlətə xəyanət, yəni Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi toxunulmazlığı, dövlət təhlükəsizliyi və ya müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən qəsdən törədilən əməl: düşmən tərəfinə keçmə, casusluq, dövlət sirrini xarici dövlətə vermə, Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda xarici dövlətə, təşkilata və ya onların nümayəndələrinə kömək etmə) və 278-ci (Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər) maddələri

Cəzasının müddəti: 13 il 6 ay

Saxlandığı yer: 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

65. Ceyhun Saleh oğlu ƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 15 yanvar 2007-ci il

İttiham: CM-in 28.2 (yalnız ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin törədilməsinə yönəlmiş hazırlıq), 180.3.1 (soyğunçuluq, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə); 218.2 (cinayətkar birlikdə (təşkilatda), habelə mütəşəkkil dəstələrin təşkilatçılarının, rəhbərlərinin və ya sair nümayəndələrinin birliyində iştirak etmə), 228.1 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və

həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə), 274 (dövlətə xəyanət, yəni Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi toxunulmazlığı, dövlət təhlükəsizliyi və ya müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən qəsdən törədilən əməl: düşmən tərəfinə keçmə, casusluq, dövlət sirrini xarici dövlətə vermə, Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda xarici dövlətə, təşkilata və ya onların nümayəndələrinə kömək etmə) və 278-ci (Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər) maddələri

Cəzasının müddəti: 14 il

Saxlandığı yer: 7 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

66. Cahangir Ramiz oğlu KƏRİMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 15 yanvar 2007-ci il

İttiham: CM-in 28.2 (yalnız ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin törədilməsinə yönəlmiş hazırlıq), 180.3.1 (soyğunçuluq, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə); 218.2 (cinayətkar birlikdə (təşkilatda), habelə mütəşəkkil dəstələrin təşkilatçılarının, rəhbərlərinin və ya sair nümayəndələrinin birliyində iştirak etmə), 228.1 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə), 274 (dövlətə xəyanət, yəni Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi toxunulmazlığı, dövlət təhlükəsizliyi və ya müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən qəsdən törədilən əməl: düşmən tərəfinə keçmə, casusluq, dövlət sirrini xarici dövlətə vermə, Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda xarici dövlətə, təşkilata və ya onların nümayəndələrinə kömək etmə) və 278-ci (Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına zidd olaraq hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, yaxud hakimiyyətin zorla saxlanılmasına, habelə dövlətin konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn hərəkətlər) maddələri

Cəzasının müddəti: 13 il 6 ay

Saxlandığı yer: 1 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

G. “GƏNCƏ İŞİ”

Ümumi məlumat

3 iyul 2018-ci ildə Gəncə şəhərində böyümüş Rusiya vətəndaşı olan Yunus Səfərov adlı şəxs Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevə silahla hücum edərək onu və mühafizəçisini ağır yaralayıb. Hadisədən qısa müddət sonra Y.Səfərov saxlanılıb və onun saxlanıldıqdan sonra işgəncəyə məruz qalmasını əks etdirən fotogörüntülər sosial şəbəkələrdə yayılmağa başlayıb. Y.Səfərova qarşı törədilən işgəncələrə etiraz olaraq 10 iyulda Gəncə Şəhər İH qarşısında etiraz aksiyası keçirmək üçün sosial şəbəkələrdə çağırışlar edilib. Həmin gün axşam saat 20:00 radələrində İH-in qarşısına toplaşan bir qrup insan etiraz aksiyası keçirərək icra başçısı E.Vəliyevin tutduğu vəzifədən azad edilməsini tələb ediblər. Aksiya zamanı Rəşad Böyükkişiyev adlı şəxs xəncərlə polis əməkdaşlarına hücum edərək iki polis əməkdaşını öldürüb, birini yaralayıb. Qısa vaxt ərzində polis aksiyanı dağıdıb.

10 iyul 2018-ci ildə Azərbaycan Baş Prokurorluğu, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin birgə məlumat yayaraq iyulun 10-da saat 20 radələrində 150-200 nəfərdən ibarət “radikal dini yönümlü bir qrup şəxs”in Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının önündəki meydana toplaşaraq asayiş pozmağa cəhd etdiyini, bu zaman xidməti vəzifələrini yerinə yetirən polis əməkdaşlarına özləri ilə gətirdikləri küt və kəsici-deşici alətlərlə müqavimət göstərdiyini bildirib.⁷⁷ Açıqlamada asayişin 30 dəqiqə ərzində tam bərpa edildiyi, 40 nəfərin tutularaq Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinə gətirildiyi, qalanlarının isə qaçaraq ərazini tərk etdiyi bildirilib. Birgə məlumatda qeyd edilib ki, hadisə zamanı xidməti vəzifələrini yerinə yetirən yüksək rütbəli iki polis zabiti – Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovnik-leytenantı Səməd Abbasov kəsici-deşici alətlərlə yetirilmiş zərbələr nəticəsində öldürülüb.

Daxili İşlər Nazirliyi 13 iyul 2018-ci ildə daha bir açıqlama verərək polis əməkdaşlarının öldürülməsində şübhəli bilinən Samir İbrahimovun yaxalandığını, digər şübhəli Rəşad Böyükkişiyevin isə gizləndiyi Şəmkir rayonunun Moranlı kəndində keçirilən əməliyyat zamanı silahlı müqavimət göstərdiyi üçün öldürüldüyünü bildirib.⁷⁸

Baş Prokurorluğun açıqlamasına görə, 3 və 10 iyul hadisələri ilə bağlı 77 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilərək barələrində həbs qətimkan tədbiri seçilib, 11 nəfər haqqında isə axtarış elan edilib.⁷⁹

Həbs edilənlərdən 59 nəfəri 10 iyulda baş verən etiraz aksiyası ilə bağlı cinayət məsuliyyətinə cəlb edilənlərdir. 7 cinayət işi ayrıca icraata ayrılaraq Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Keçirilən əməliyyat axtarış tədbirləri zamanı 6 nəfərin hüquq mühafizə orqanları tərəfindən öldürüldüyü təsdiqlənib.

⁷⁷ <https://bit.ly/2HtLspm>

⁷⁸ <https://bbc.in/2K0nuDR>

⁷⁹ <https://bit.ly/2JVQr3V>

Rəsmi açıqlamaya görə, bu şəxslər silahlı müqavimət göstərdiyi üçün öldürülüb. Amma hüquq mühafiz orqanları ölümcül güc tətbiqinin onların sonuncu variantı olduğunu ətraflı izah etməyə borclu olduğu halda bununla bağlı ağlabatan açıqlama verməyiblər.

İbtidai istintaq zamanı baş verən prosessual pozuntular və işgəncə iddiaları

Cinayət işləri ilə bağlı aparılan ibtidai istintaq prosesi kobud hüquq pozuntuları ilə müşayiət olunub. İş üzrə həbs edilənlər öncə Gəncədəki polis idarələrində, xüsusilə Nizami Rayon Polis İdarəsində, daha sonra Bakıda Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində (BMCMİ) ağır işgəncələrə məruz qaldıqları ilə bağlı yaxınları vasitəsilə ictimaiyyəti məlumatlandırılar. Həbs edilən şəxslər etiraf əldə edilməsi üçün aşağıdakı işgəncə metodlarına məruz qaldıqlarını bildiriblər:

- əl-ayaqlarının və ağızlarının skoçla və ya qandalla, gözlərinin dəsmalla bağlanıb döyülməsi;
- ayaqlarının altına dubinka ilə zərbələr endirilməsi;
- elektroşok verilməsi;
- alışqanla bədənlərinin müxtəlif yerlərinin yandırılması; barmaqlarının mənqənə arasına qoyulub sıxılması;
- həbs edilənlərin dəhliz boyu yerə uzadılıb təpiklə döyülməsi, sinə sümüklərinə zərbələr endirilməsi və s.

Saxlanılan şəxslərdən bəziləri huşu itirənə qədər döyüldüklərini, üzlərinə su töküüb ayıldıqdan sonra yenidən döyüldüklərini iddia ediblər. Həbs edilən şəxslərdən Elvin Nəzərov məruz qaldığı işgəncəni belə təsvir edib:

“O qədər döydülər ki, bütün bədənim göyərmişdi, mən qan içində idim, ağrıdan ayaqüstə dayana bilmirdim, oturmağa da qoymurdular. Kimsə dedi ki, bu adamı niyə ayaq üstə saxlamırsınız, qoyun otursun. Oturmaq istəyəndə otura bilmədim. Ayaqlarımın altına dubinka ilə o qədər döymüşdülər ki, ayağımı yerə basa və ayaqqabı geyinə bilmirdim.”⁸⁰

BMCMİ-yə gətirilənlər orada daha şiddətli işgəncələrə məruz qaldıqlarını bildiriblər. Orada saxlanılan şəxslər bildirirlər ki, BMCMİ-nin üzlərinə maska keçirmiş əməkdaşları istədikləri vaxt sərbəst onların saxlandığı yerə daxil olub onları amansızcasına döyüb müxtəlif işgəncələr verirdilər. Bəziləri qeyd edir ki, onların bədənlərinin müxtəlif yerlərinə, hətta cinsi orqanlarına elektrik cərəyanı verirdilər. BMCMİ-də saxlanılanlardan birinin yaxını bildirir ki, işgəncədən sonra uşaqlar yeyirə bilməmiş, öz kamera yoldaşlarının qulluğuna möhtac qalmış, onların köməyi ilə qaşığı-qaşığı yemək yedizdirilmiş, təbii ehtiyaclarını ödəmək üçün qollarından tutaraq aparıb-gətirilmişlər.⁸¹

Saxlanılanlara 9 gün müddətində yaxınları ilə əlaqə saxlamağa icazə verilməyib. Onlar həbsdən sonra ya vəkillə təmin olunmayıb, ya da dövlətin təyin etdiyi vəkil onları formal olaraq müdafiə edib. Bu iki fakt saxlanılanlara işgəncə verilməsi ilə bağlı ehtimalları daha da artırır.

⁸⁰ <https://bit.ly/30GQ5Uv>

⁸¹ <https://bit.ly/2wgLA5c>

Məhkəmə prosesləri zamanı baş verən prosesual pozuntular, işgəncə iddiaları ilə bağlı şikayətlər

10 iyulda baş verən hadisələrlə bağlı açılan cinayət işlərinə 10 yanvar 2019-cu il tarixdən Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baxılmasına başlanılıb. İşlərə Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimləri baxsa da, proseslər paytaxtda - Sabunçu Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında keçirilib. Məhkəmə proseslərinin ərazi yurisdiksiyasına uyğun olaraq Gəncə şəhərində keçirilməməsinin izahını verməyib və hökmdə bununla bağlı heç nə deyilməyib. Məhkəmə prosesləri rəsmi olaraq açıq olsa da, faktiki olaraq yarı-qapalı keçirilib, jurnalistlərin məhkəmədə iştirakı üçün akkreditasiya tələb edilib, məhkəmə prosesi zamanı qeydlər aparılmasına icazə verilməyib, prosesdə iştirak edən jurnalistləri hakimin məhkəmə zalından çıxarması halları olub.

Məhkəmənin çıxardığı hökmlərdə göstərilir ki, aksiyada iştirak edənlər bir-birilə cinayət əlaqəsinə girib qabaqcadan əlbir olub və qrup təşkil edib hakimiyyət nümayəndələrinə silah qismində əşyalar tətbiq etməklə kütləvi iğtişaşda iştirak ediblər və xidməti vəzifələrini yerinə yetirən hakimiyyət nümayəndələrinə zor tətbiq ediblər. Amma məhkəmə zamanı təqsirləndirilən şəxslərin 10 iyulda keçirilən aksiyaya ilə bağlı sosial şəbəkələrdən və ya ictimai yerlərdə xəbər tutduğu, əksəriyyətinin bir-birini öncədən tanımadığı bəlli olub, bəziləri sadəcə, izləyici olublar; məhkəmədə bunun əksini təsdiqləyəcək sübutlar ortaya qoyulmayıb.

Hökmdə təqsirləndirilən şəxslərin əməllərinin konkret faktlarla, zərərçəkmiş şəxslərin və şahidlərin ifadələri ilə, ekspertiza rəyləri və maddi sübutlarla doğrulandığı iddia edilsə də, hökmlərdə bu şəxslərin hansısa kütləvi iğtişaşda konkret iştirakı və kiminsə sağlamlığına zərər vurduqları mötəbər sübutlarla təsdiqlənməyib.

İş üzrə bütün zərərçəkmiş şəxslər və təqsirləndirilən şəxslərin əleyhinə ifadə verənlərin hamısı polis əməkdaşlarıdır. Polislər ifadələrində, əsasən, polis zabitlərini öldürən şəxsin əməllərini daha ətraflı təsvir ediblər, həbs edilən şəxslərlə bağlı verdikləri ifadələr ümumi xarakter daşıyıb.

Zərərçəkmiş və şahid polislərin ifadələri, demək olar, bir-birini təkrarlayıb, bəzən cümlələr də bir-birinin eyni olub, hadisələr eyni baxış bucağından təsvir olunub, sanki bir nəfər bir neçə polisin yerinə ifadə verib. Hətta bəzi polislərin ifadələrində polisin güc tətbiq etdiyi, təqsirləndirilən şəxslərin isə cinayət əməli sayılmayacaq kiçik bir reaksiya verdiyi çox aydın görünür. Məsələn, məhkəmədə zərərçəkmiş qismində ifadə verən polis əməkdaşı Elnur Məmmədov bildirib ki, aksiyaya dağıdıllarkən təqsirləndirilən şəxs Tural Bayramovun qaçıb avtobus dayanacağında dayanan şəxslərin arasına girdiyini görüb və onu tutmaq istəyərkən T.Bayramov onun sinəsini silkələyib və onu itələyib. T.Bayramovun etdiyi əməl yalnız bundan ibarətdir. Daha sonra digər polis əməkdaşlarının köməyiylə T.Bayramovu tutublar. Hər iki şəxslə bağlı məhkəmə ekspertizasının nəticəsi olaraq E.Məmmədovun bədənində hər hansı xəsarət izi aşkar edilməsə də, T.Bayramovun bədənində qançırıqlar aşkar edilib. Bu fakt polisin deyil, təqsirləndirilən şəxsin zorakılığa məruz qaldığı iddiasını daha inandırıcı edir.

İttiham aktında təqsirləndirilən şəxslərin polislərə qarşı zorakılıq etdikləri və həm zorakılığa məruz qalanların, həm də bunu edənlərin adları konkret göstərilsə də, məhkəmə ekspertizasının rəylərində zərərçəkmiş polislərin əksəriyyətinin bədənində hər hansı xəsarət izlərini müəyyən edilmədiyi, əksinə, onlara xəsarət yetirdiyi iddia

edilən təqsirləndirilən şəxslərdə çoxsaylı xəsarət izləri aşkar edildiyi qeyd olunub. Bu polisin dinc etirazçılara qarşı aşırı güc istifadə etdiyi, etirazçıların əksəriyyətinin isə buna reaksiya vermədiyi və ya yüngül müqavimət göstərdiyini təsdiq edir.

Hadisələr insanların çoxluq təşkil etdiyi şəhər meydanında baş versə də, şahid kimi ifadə verməyə yalnız polis əməkdaşları və ya onların hüquqi varisləri cəlb edilib, polis olmayan çox az sayda şahid cəlb edilib ki, onlar da əsasən təqsirləndirilən şəxslərin keyrinə ifadə verib.

Təqsirləndirilən şəxslərin evində axtarıla bağlı protokollardan görünür ki, onların evlərindən bu şəxslərin öncədən kütləvi iğtişasa hazırlıq gördüklərini, hər hansı ekstremist cərəyana bağlılıqlarını təsdiqləyən və ya iş üzrə ciddi əhəmiyyəti olan hər hansı sübutlar aşkar edilməyib.

Təqsirləndirilən şəxslər keçirilən aksiya zamanı heç bir zorakılığa yol vermədiklərini, aksiya yerinə özləri ilə hər hansı alət aparmadıklarını, heç kimə xəsarət yetirmədiklərini, polis əməkdaşlarının öldürülməsində təqsirli bilinən Rəşad Böyükkişiyevi tanımadıklarını bildiriblər. Təqsirləndirilən şəxslərdən yalnız biri aksiya zamanı ancaq dini şüar səsləndirdiyini, hər hansı zorakılığa yol verməsə belə, sanksiyalaşdırılmamış aksiyada iştirak etdiyi üçün özünü qismən təqsirli bildiyini və səmimi peşmanlıq keçirdiyini bildirib. Təqsirləndirilən şəxslər istintaq zamanı işgəncə və təzyiqlə altında ifadə verdiklərini, bu səbəbdən verdikləri ifadələri təsdiq etmədiklərini bildiriblər. Onlar işgəncələrin necə, hansı şəraitdə, kimlər tərəfindən, harada və nə zaman verildiyini, verilən işgəncə metodlarını, kimlərlə birlikdə işgəncəyə məruz qaldıklarını ətraflı şəkildə və hətta detallara qədər izah etsələr də, məhkəmələr bu iddiaları görməzdən gəlib.

Məhkəmələr digər siyasi motivli işlərdə olduğu kimi, bu işlərdə də heç bir səmərəli araşdırma aparmayıb. Hakimlər yalnız təqsirləndirilən şəxslərin əleyhinə ifadə verən polis əməkdaşlarının ifadələrini mötəbər mənbə kimi qəbul edərək hüquq mühafizə orqanlarının versiyasını əsas götürüb, ittiham aktlarını, demək olar, olduğu kimi təkrarlayıblar. Təqsirləndirilən şəxsləri müdafiə edən dövlətin təyin etdiyi vəkillər formal olduqlarını proses zamanı bir daha təsdiqləyiblər, işgəncə iddiaları ilə bağlı susublar, çox nadir hallarda hansısa məsələ ilə bağlı vəsatət qaldırıblar, qaldırdıqları vəsatətləri də, bir qayda olaraq, məhkəmələr rədd edib. Məsələn, diskə baxış keçirilməsi haqqında protokolda ümumi olaraq deyilir ki, təqsirləndirilən şəxslər Mahir Hacıyev, Şahlar Rzayev, Orxan Yağnəliyev və Seymur Əliyev polisə müqavimət göstərirlər, amma protokolda bu müqavimətin necə, hansı formada olduğu haqqında heç bir məlumat verilmir. Videogörüntülərə məhkəmədə yenidən baxılması ilə bağlı vəkillərin vəsatəti isə təmin edilməyib.

ABŞ-ın Beynəlxalq Din Azadlıqları Komissiyası 2019-cu il aprelin 29-da yayımladığı özünün illik hesabatında Gəncə hadisələrinə toxunaraq, baş vermiş hadisələrin əsl mahiyyətini müəyyən etməyin çətin olduğunu, ancaq yerli hüquq müdafiəçilərinə görə hökumətin bu hadisələrdən siyasi fərqli düşüncə üzərinə hücum və İslam terroru xofu yaradılması üçün istifadə etdiyi qeyd edilib.⁸² Hesabatda Azərbaycanda 68 vicdan məhbusunun Müsəlman Birliyi hərəkatının üzvü olduğu və ötən il ərzində bu hərəkat üzvlərinə işgəncə verilməsinin “sistematik və endemik” xarakter aldığı qeyd edilib.

⁸² <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2019USCIRFAnnualReport.pdf>

Komissiya bu faktlara görə Azərbaycanı “xüsusilə narahatlıq doğuran” ölkələr kateqoriyana saldığını bildirib.

Freedom House təşkilatı özünün Azərbaycanla bağlı illik hesabatında milli qanunvericiliyin sərbəst toplaşmaq azadlığına ağır məhdudiyyətlər gətirdiyini, sanksiyalaşdırılmamış mitinqlərin və aksiyaların polis sərt müdaxiləsi ilə müşayiət olunduğundan danışıqarkən Gəncədəki 10 iyul hadisələrini də qeyd edib.⁸³

Gəncə işi üzrə saxlanılanlar 7 qrupa ayrılıb və hər qrupun məhkəmə prosesi ayrı keçirilib.

Həbs edilənlərin siyasi məhbus sayılmaları üçün əsaslar

Gəncə işi üzrə məhbusların siyasi məhbus hesab edilməsi üçün əsaslar aşağıdakılardır:

Bu şəxslər 10 iyul 2018-ci il tarixdə Gəncə şəhərində keçirilmiş nümayişlə əlaqədar azadlıqdan məhrum ediliblər. İş materialları göstərir ki, onların bir qismi həmin nümayişdə iştirak etdiklərini qəbul etdikləri halda, digərləri isə onu sadəcə, kənardan izlədiklərini qeyd ediblər.

Cinayət işi materiallarından 40 müttəhimə Cinayət Məcəlləsinin 220.1 və 315.2-ci maddələri ilə ittiham verildiyi görünür. Bu ittihamların hüquqi əsasını kütləvi iğtişahları təşkil etmə yaxud belə iğtişahlarda iştirak etməni və hazırkı halda polis əməkdaşlarına zor tətbiq etmə təşkil edir.

Sübutlara dair. Prokurorluq verdiyi ittihamın faktiki əsasları kimi məhbusların, zərərçəkmiş və şahid qismində çıxış edən polis əməkdaşlarının ifadələrinə və digər yardımçı sübutlara (polis raportları, ekspert rəyləri, baxış protokolları) istinad edir. Onların bir qismi məhbusların cinayət əməlini törətdiyini birbaşa təsdiqləyən sübutlar deyillər. Bunlar daha çox fərziyyə xarakterli olmaqla ümumi mülahizələrdir və məhbusların konkret cinayətləri törətməsini nümayiş etdirmir.

Əksər zərərçəkmiş polislərin ifadələrində konkret məhbusların hərəkətlərinə dair məlumatlar yoxdur; bu ifadələrdə yalnız həmin gündəki hadisələrə dair ümumi məsələlər göstərilir. Həmçinin məhkəmə araşdırması zamanı müttəhimlərin, demək olar, hamısı istintaq dövründə verdikləri ifadələri işgəncə, pis rəftar tətbiq etməklə onlardan alındığını bildirib və məhkəmədə onlardan imtina ediblər.

Həmçinin məhkəmə araşdırması zamanı 10 iyul nümayişinə dair videogörüntülərin nəzərdən keçirilməsinə dair protokolda da müttəhimlərin konkret qanunsuz əməllər törətməsi göstərilir. Həmin protokolda belə müttəhimlərə istinad edilən əməllər qeyri-müəyyən səciyyəyə daşır.

Müttəhimlərin qanunsuz əməllər törətməsinə dair əsas sübut polis əməkdaşlarının şahid ifadələridir. Yalnız həmin sübut növü müttəhimlərin qanunsuz əməllər törətməsini göstərir. Həmin sübutla bağlı problem ondan ibarətdir ki, müttəhimin şahid ifadələrini səmərəli dindirmə vasitəsilə yoxlamaq imkanı olmalıdır (Avropa Konvensiyası, maddə 6.3(d)). Bu iş üzrə məhbusların məhkəməsinin monitorinqi göstərir ki, məhkəmədə müttəhimlərə şahid polisləri səmərəli şəkildə dindirmək şəraiti yaradılmayıb. Bundan əlavə, həmin şəxslərin öz seçimləri əsasında olan

⁸³ <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/azerbaijan>

müdafiəçiləri olmayıb. Onların əksəriyyətinin müdafiəçiləri dövlət hesabına olan müdafiəçilər olub. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi Azərbaycanda dövlət hesabına xidmət göstərən vəkillərin səmərəli şəkildə hüquqi yardım göstərmədiklərini müəyyən edib (*Huseynli and Others v. Azerbaijan*, 67360/11 67964/11 69379/11, 11/02/2016, 125-134-cü paraqraflar).

Buradan da görünür ki, bu iş üzrə müttəhimlərə qarşı istifadə edilən əsas sübut olan polislərin şahid kimi verdiyi ifadələr məhkəmədə səmərəli yoxlanılmadığı və müttəhimlərə göstərilən dövlət hesabına hüquq yardımı səmərəli olmadığı üçün qüsurlu sübutdur. Ona görə də, həmin sübut növünün də məhbuslara istinad edilən qanunsuz əməlləri təsdiqləyən mötəbər dəlil kimi istifadəsi prosessual-hüquqi baxımdan qanuni deyil.

Beləliklə, bu nəticəyə gəlmək olar ki, müttəhimlərə verilmiş ittihamlar mötəbər olmayan sübutlara əsaslanıb.

Hadisələrin zəmininə dair. İş materialları arasında 10 iyul 2018-ci il tarixli nümayişin əvvəlcədən təşkil edilməklə zorakılıq məqsədi güddüyünü təsdiqləyən hər hansı sübutlar yoxdur. Nümayiş Yunis Səfərovun işgəncəyə məruz qalması sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlardan sonra spontan baş verib. İşdə olan və tədqiq olunan video-görüntülərdən görünür ki, toplantının başlanğıcında nümayişçilər pərakəndə şəkildə hərəkət edirdilər, dini şüarlar səsləndirib, hər hansı zorakılığa yol verməyiblər. Nümayişin müəyyən hissəsində və istintaqın aydınlaşdırmadığı şəraitdə zorakılıq meydana çıxıb. Lakin bu Siyahıda adları keçən məhbusların həmin zorakılıq hadisələrində iştirakını təsdiqləyən təkzibedilməz sübutlar işdə yoxdur.

Bu səbəbdən, Azərbaycan qanunvericiliyi baxımından da qadağan deyildi; qanunvericilik spontan aksiyalar üçün icazə alınması tələbi qoymur (Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında Qanun, maddə 5). Həmçinin bu iş üzrə məhbusların aksiyanın gedişində baş vermiş zorakılıq hərəkətlərində iştirakını təsdiqləyən sübutlar mövcud deyil.

Motivə dair. Gəncə hadisələrində din faktoru qabardılsa da (tutulanların əksəriyyəti dindarlar olublar), əslində, etirazların kökündə dayanan əsas amil yerli hakimiyyət qurumlarının (özəl olaraq şəhər icra hakimiyyəti başçısı Elmar Vəliyevin) özbaşnalığıdır. Hakimiyyət bu cür etirazları xüsusi amansızlıqla yatızdırmaqla və onların iştirakçılarını həbs etmək, işgəncələrə və uzunmüddətli həbslərə məruz qoymaq yolu ilə başqalarının da gözünü qorxudur.

Tutulanların işgəncə və digər pis rəftarın formalarına məruz qoyulmaları, onların müdafiə və digər prosessual hüquqlarının kobud şəkildə pozulması, bu hadisələrin və onların iştirakçılarının neqativ fonda (“terrorist”, “cinayətkar” və s.) təqdim edilmələri, hakimiyyətin qanunsuz addımlarını tənqid edənlərə isə “xarici düşmən qüvvələrin əlaltıları” və s. adlarla damğa vurulması siyasi motivin göstəriciləridir.

Bundan əlavə, həmin şəxslərə qarşı adekvat olmayan yüksək cəzaların tətbiqi motivin “qisas cəzalandırması” xarakterini göstərir.

Nəticə. İQ yuxarıda qeyd olunanlara, o cümlədən cinayət işi ilə bağlı çoxsaylı sənədlərin araşdırılması, məhkəmə müşahidələrinin, özünün apardığı ictimai tədqiqatların nəticəsi olaraq topladığı faktlardan və gəldiyi nəticələrdən çıxış edərək

bu qənaətə gəlib ki, aşağıdakı əsaslara görə bu iş üzrə əksər məhbusların cinayət təqibi və həbsi siyasi motivlidir.

- cinayət işi materialları məhbusların konkret qanunsuz əməllər törətdiyini sübut etmir və ya həmin sübutlar mötəbər sayıla bilməz;
- 10 iyul 2018-ci il tarixli nümayiş dinc xarakterli olub, hakimiyyət qurumları həmin gün həbs olunan şəxslərin zorakılıqlara aidiyyətini təsdiqəyən sübutlar təqdim edə bilməyiblər;
- məhbusların işgəncəyə və digər pis rəftara məruz qalmasına dair əsaslı şübhələr mövcuddur, hakimiyyət qurumları və məhkəmələr onları araşdırmaqdan imtina ediblər;
- iş üzrə siyasi motivi güman etmək üçün digər ciddi əsaslar (mediada qarayaxma kampaniyaları, baş verənləri müxalif və Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən xarici qüvvələrlə bağlamaq cəhdləri, bu mövzuda yazan media təmsilçilərinə basqılar və s.) mövcuddur.

1. “Gəncə işi” ilə bağlı həbs edilənlər

Birinci qrup

*Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Dadaş İmanov) 22 fevral 2019-cu il tarixli qərarı ilə Samir İbrahimov, Xəyal Qafarov **10 il**, Kamal Quliyev, Əli Rzayev **8 il 6 ay**, Raul Süleymanov, Ülvi Həsənov, Vüqar Allahverdiyev **8 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediləblər.***

Bu qrupla bağlı hazırlanan ittiham aktında göstərilib ki, təqsirləndirilən şəxslərdən Ə.Rzayevlə Gəncədə həbs edilib və axtarış zamanı üzərindən narkotik tapılıb. Ancaq o, əvvəldən bu ittihamı rədd edib, Gəncədə tutulmadığını və üzərində də narkotik olmadığını bildirib. Apelyasiya Məhkəməsində məhbusun işlədiyi “Azəriqaz” SC-nin Samux şöbəsinin rəisi Süleyman Qarayev onun iş yerindən aparıldığını təsdiqləyib.

Proses zamanı dövlət ittihamçısı təqsirləndirilən şəxslərdən 2 nəfərin cəzasının 7 ilə, 5-nin cəzasının 5 il 6 aya, və 4-nün cəzasının isə 2 ilə endirilməsini təklif edib.

*Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin 22 avqust 2019-cu il tarixli hökmü ilə S.İbrahimovun və X.Qafarovun cəzası **6 ilə**, K.Quliyev, Ə.Rzayev, R.Süleymanov, Ü.Həsənov və V.Allahverdiyevin cəzası **4 il 6 aya**, R.Qurbanzadə, M.Seyidov, K.Məmmədağiyev və Q.Hüseynovun cəzası isə **1 ilə** endirilib. Son 4 şəxs artıq onlara təyin edilən cəzaları çəkib bitirdikləri üçün həbsdən azad ediləblər. Məhkəmə Ə.Rzayeva qarşı irəli sürülən narkotik ittihamını qaldırıb.*

67. Kamal Qüdrət oğlu QULİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

68. Raul Fazil oğlu SÜLEYMANOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

69. Ülvi Saləddin oğlu HƏSƏNOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 16 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə*

yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

70. Vüqar Rauf oğlu ALLAHVERDİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 16 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

71. Samir Ramiz oğlu İBRAHİMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 12 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə), 228.1 (Qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə), 234.4.3 (satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə

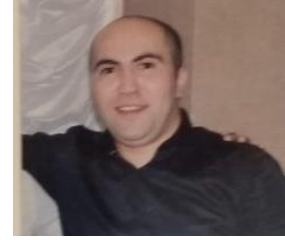
yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 6 il

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

72. Xəyal Xaliq oğlu QAFAROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 24 iyul 2018-ci il

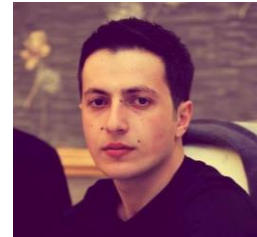
İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*), 228.1 (*Qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla), partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə*) və 234.4.3 (*satış məqsədi ilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri əldə etmə və ya saxlama, hazırlama, istehsal etmə, emal etmə, daşıma, göndərmə, yaxud qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri satma, külli miqdarda törədildikdə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 6 il

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

73. Əli Hüseyn oğlu RZAYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə*

yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İkinci qrup

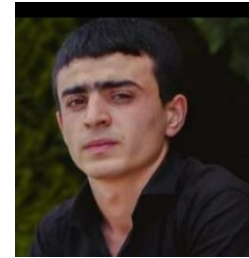
Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Faiq Mahmudov) 22 fevral 2019-cu il tarixli hökmü ilə Kamal Məhərrəmov və Orxan Yağnəliyev 8 il 6 ay, Maarif Hacıyev, Şahlar Rzayev, Ruslan Həsənov, Tural Bayramov, Nizami Əkbərov, Toğrul Verdiyev, Seymur Əliyev və Vaqif Əşrəfov 8 il, Araz Həsənov isə 7 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum ediləblər.

Təqsirləndirilən şəxslər hökmdən apelyasiya şikayəti verəblər. Apelyasiya şikayəti ilə əlaqədar məhkəmə proseslərinə Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin hakimləri tərəfindən Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin binasında baxılıb. 02 avqust 2019-cu ildə keçirilən proses zamanı dövlət ittihamçısı təqsirləndirilən şəxslərin təqsirli bilindiği CM-in 315.2-ci maddəsindən 315.1-ci maddəsinə tövsif edilməsini, həmçinin M.Hacıyev, R.Həsənov, N.Əkbərov, T.Verdiyev və S.Əliyevin cəzasının 5 il 6 aya, Ş.Rzayev, T.Bayramov, K.Məhərrəmov, A.Həsənov və O.Yağnəliyevin cəzasının 5 ilə, V.Əşrəfovun cəzasının isə 4 il 6 aya endirilməsini təkid edib.

Gəncə Apelyasiya Məhkəməsi (sədrlik edən Məmmədov Çingiz) 15 avqust 2019-cu il tarixli hökmü ilə təqsirləndirilən şəxslərin ittiham edildiyi 315.2-ci maddənin 315.1-ə tövsif edilməsinə qərar verib və M.Hacıyevin cəzasını 5 ilə, O.Yağnəliyevin cəzasını 4 il 7 aya, S.Əliyev, N.Əkbərov, Ş.Rzayev, R.Həsənov və T.Verdiyevin cəzasını 4 il 6 aya, A.Həsənov, K.Məhərrəmov, T.Bayramov və V.Əşrəfovun cəzasını isə 4 il 1 aya endirib.

---

74. Maarif Cəməlid oğlu HACIYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 11 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə) və 315.1-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

75. Şahlar Eldar oğlu RZAYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 11 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: İxtisaslaşdırılmış Müalicə Müəssisəsi

---

76. Ruslan Rizvan oğlu HƏSƏNOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 11 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

77. Tural Arzu oğlu BAYRAMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 12 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 1 ay

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

78. Nizami Yusif oğlu ƏKBƏROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 12 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

79. Kamal Nasir oğlu MƏHƏRRƏMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 12 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 1 ay

Saxlandığı yer: 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

80. Seymur Ceyhun oğlu ƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 13 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

81. Toğrul Mahir oğlu VERDİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 6 ay

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

82. Orxan Zakir oğlu YAĞNƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 15 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 7 ay

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

83. Araz Füzuli oğlu HƏSƏNOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 1 ay

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

84. Vaqif Arif oğlu ƏSRƏFOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.1-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 4 il 1 ay

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Üçüncü qrup

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Xəqani Səmədov) 01 mart 2019-cu il tarixli hökmü ilə Elman Rüstəmov, Nemət Heydərlı 8 il, Elvin Allahverdiyev Elvin Nəzərov, Vüqar Xudiyev 7 il, Renat Məmmədov isə 6 il müddətinə azadlıqdan

məhruməmə cəzasına məhkum edilib. Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin 30 avqust 2019-cu il tarixli hökmü ilə E. Rüstəmovun cəzası 5 il, E.Allahverdiyevin cəzası 4 il, V.Xudiyevin cəzası 3 il, E.Nəzərov və R.Məmmədovun cəzası 2 il 6 ay, N.Heydərlinin cəzası isə 1 ilə endirilib. Sonuncu ona təyin olunan cəzanı çəkdiyi üçün məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Birinci insantiya məhkəməsinin qərarından verilən şikayətə Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin binasında Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin hakimləri baxıblar. Proses zamanı təqsirləndirilən şəxslər istintaq zamanı işgəncələrə məruz qaldıqlarını bir daha ətraflı şəkildə proses iştirakçılarının diqqətinə çatdırıblar.

V.Xudiyev məhkəməyə ifadəsində həm Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsində, həm də Kəpəz Rayon Polis Şöbəsində polislərin onun əl-ayaqlarını bir-birinə, özünü də stula bağladıklarını və stul qarışıq divara və yerə çırpdıklarını bildirib.⁸⁴

N.Heydərlin ifadəsində 10 iyul aksiyasında iştirakını təsdiqləyən videogörüntü və ya hansısa sübut ortaya qoyulmasını, aksiya günü onunla birlikdə tutulan, sonradan buraxılan şəxslərin dindirilməsini tələb edib.

Dövlət ittihamçısı təqsirləndirilən şəxslərin işgəncə iddialarının əsassız olduğunu bildirdikdə, E.Nəzərov işgəncə izlərinin hələ də əllərində, bədənində qaldığını bildirib. O, prokurordan yaxına gəlib həmin izlərə baxmasını istəyib.⁸⁵

V.Xudiyevin vəkili Zibeydə Sadıqova təqsirləndirilən şəxslərin işgəncə şikayətlərinin araşdırılması üçün müxtəlif dövlət orqanlarına sorğular göndərilməsini, Gəncədəki Nizami və Kəpəz rayon polis idarələrindən və 2 saylı İstintaq Təcridxanasından videogörüntülər alınmasını xahiş edib. Lakin bu dəfə də hakimlər işgəncə iddialarını araşdırmaqdan imtina ediblər.

85. Elvin Nəriman oğlu ALLAHVERDİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) maddəsi

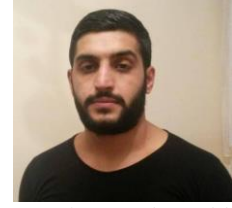
Cəzasının müddəti: 4 il

Saxlandığı yer: Şəki Penitensiar Müəssisəsi

⁸⁴ <https://bit.ly/2YIa1cj>

⁸⁵ <https://bit.ly/2YIA7vV>

86. Elvin Novruz oğlu NƏZƏROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: Şəki Penitensiar Müəssisəsi

---

87. Renat Miri oğlu MƏMMƏDOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: Şəki Penitensiar Müəssisəsi

---

88. Vüqar Məsim oğlu XUDİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 3 il

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

89. Elman İlham oğlu RÜSTƏMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Dördüncü qrup

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Elmin Rüstəmov) 10 may 2019-cu il tarixli qərarı ilə Yavər İsmayılzadə 9 il, Zabil Məmmədov 8 il 6 ay, İsa Məhərrəmzadə, Aydın Rüstəmov 8 il, Qənbər Qarazadə və Alim Yusifov 7 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum ediləblər. Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin 23 avqust 2019-cu il tarixli qərarı ilə Y.İsmayılzadə, Z.Məmmədov, Q.Qarazadə və A.Yusifovun cəzası 5 ilə, A.Rüstəmov və İ.Məhərrəmzadənin cəzası 2 ilə, E.Əliyevin cəzası isə 1 ilə endirilib. E.Əliyev ona təyin olunan cəzanı çəkdiyi üçün məhkəmə zalından azad olunub.⁸⁶

90. Yavər Azər oğlu İSMAYILZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

---

⁸⁶A.Rüstəmov və İ.Məhərrəmzadə məhkəmə qərarı ilə 02 aprel 2020-ci il tarixində vaxtından əvvəl azadlığa buraxılıblar.

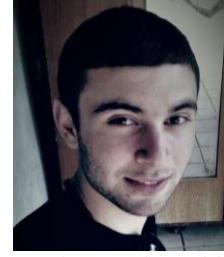
İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*), 229.4 (*Qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı hazırlama*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

91. Zabil Qabil oğlu MƏMMƏDOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 2 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

92. Qənbər Cabbar oğlu QARAZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci

(Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

93. Alim Vahid oğlu YUSİFOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Bəşinci qrup

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Dadaş İmanov) 30 sentyabr 2019-cu il tarixli hökmü ilə Bəkrəm Əliyev 15 il, Həbib Qurbanov 8 il, Mirzə Hüseynov və Asif Cavadov isə 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib, Vüqar Hüseynov, Emil Məmmədov, Şahin Verdiyev və Elmir Hüseynzadə məhkəmə zalından azadlığa buraxılıblar.

94. Bəkrəm Xəqani oğlu ƏLİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 29,120.2.1 (*bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (təşkilat) tərəfindən adam öldürmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa*), 29,120.2.3 (*zərərçəkmiş şəxsin xidməti vəzifəsini və ya ictimai borcunu yerinə yetirməsi ilə*

əlaqədar onun özünü və ya yaxın qohumlarını öldürmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa), 220.1 (Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə), 228.4 (Qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim ləvazimatı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 15 il

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

---

95. Həbib Fərhad oğlu QURBANOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

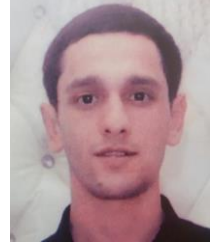
İttiham: CM-in 29,120.2.1 (bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (təşkilat) tərəfindən adam öldürmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa), 29,120.2.3 (zərərçəkmiş şəxsin xidməti vəzifəsini və ya ictimai borcunu yerinə yetirməsi ilə əlaqədar onun özünü və ya yaxın qohumlarını öldürmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa), 220.1 (Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə), 228.4 (Qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim ləvazimatı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 8 il

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

---

96. Mirzə Cehrun oğlu HÜSEYNOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

---

97. Asif Əli oğlu CAVADOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi:

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

Altıncı qrup

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Xaqani Səmədov) 19 sentyabr 2019-cu il tarixli hökmü ilə Eşqin Quliyev **20 il**⁸⁷, Urfan Məmmədov və Oktay Hüseynzadə **18 il**, Rauf Bayramov **9 il**, Abbas Abbasov və Elşən Məmmədov **7 il**, Hüseyn Bayramov **isə 2 il** müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər.⁸⁸ Gəncə Apelyasiya Məhkəməsi (Əlizamin Abdullayev) 28 fevral 2020-ci il tarixli qərarı ilə A.Abbasov və E.Məmmədovun cəzasını 5 ilə endirərək, digərlərinin isə cəzasına toxunmayıb.

98. Oktay Nazim oğlu HÜSEYNZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 12 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişaşları təşkil etmə və ya belə iğtişaşlarda iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 18 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

---

99. Ürfan Şahin oğlu MƏMMƏDOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 26 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan*

---

⁸⁷ Hepatit C xəstəliyindən əziyyət çəkən E.Quliyev hökmdən 10 gün sonra - 29 sentyabr 2019-cu ildə dünyasını dəyişib.

⁸⁸ H.Bayramov məhkəmə qərarı ilə 02 aprel 2020-ci ildə vaxtından əvvəl azadlığa buraxılıb.

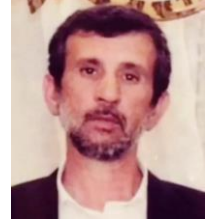
kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri

Cəzasının müddəti: 18 il

Saxlandığı yer: Qobustan Qapalı Həbsxanası

---

100. Rauf Fazil oğlu BAYRAMOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 26 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri*

Cəzasının müddəti: 9 il

Saxlandığı yer: Şəki Penitensiar Müəssisəsi

---

101. Elşən Məmməd oğlu MƏMMƏDOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 26 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə) və 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə) maddələri*

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: 14 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

102. Abbas Bəhlul oğlu ABBASOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 26 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1 (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) və 315.2-ci (*Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə*) maddələri

Cəzasının müddəti: 5 il

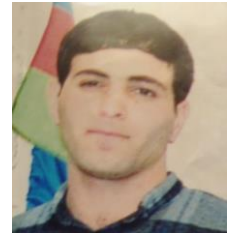
Saxlandığı yer: 12 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

Yeddinci qrup

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin (sədrlik edən Məhəmməd Bağırov) 02 mart 2019-cu il tarixli hökmü ilə Elman Quliyev 8 il, Eyruz Hacıyev 7 il, Gülmirzə Nurzadə, Səbuhi Rəcəbov, Fikrət Mirzəliyev və Sabir Əzizov 6 il, Riyad Nurzadə və Cabir Əzizov 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər. Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin 26 avqust 2019-cu il tarixli qərarı ilə E.Quliyevin cəzası 5 il, E.Hacıyev, S.Rəcəbov, R.Nurzadə və S.Əzizovun cəzaları 2 il 6 ay, F.Mirzəliyev, G.Nurzadə və C.Əzizovun cəzaları isə 1 il 6 aya endirilib.⁸⁹ E.Quliyev istisna olmaqla digərlərinə qarşı CM-in 220.1 maddəsi ilə irəli sürülən ittiham CM-in 29.220.1-cu maddəsinə tövsif olunub.

103. Sabir Mərdan oğlu ƏZİZOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 18 iyul 2018-ci il

---

⁸⁹ F.Mirzəliyev, G.Nurzadə və C.Əzizov cəzalarının müddəti bitdiyi üçün azadlığa çıxıblar

İttiham: CM-in 29.220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: 17 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

104. Riyad Bədəl oğlu NURİZADƏ

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 18 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 29.220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: 13 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

105. Eyruz Tofiq oğlu HACIYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

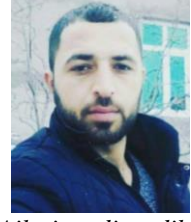
İttiham: CM-in 29.220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: 10 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

106. Səbuhi Sərdar oğlu RƏCƏBOV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 14 avqust 2018-ci il

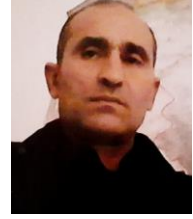
İttiham: CM-in 29.220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə şəxsin iradəsindən asılı olmayan səbəblərə görə başa çatdırılmamışdırsa*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 2 il 6 ay

Saxlandığı yer: 6 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

---

107. Elman Telman oğlu QULİYEV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 18 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 220.1-ci (*Zorakılıqların, talanların, yanğınların törədilməsi, əmlakın məhv edilməsi, odlu silahın, partlayıcı maddələrin və ya qurğuların tətbiq edilməsi, yaxud hakimiyyət nümayəndəsinə silahlı müqavimət göstərilməsi ilə müşayiət olunan kütləvi iğtişəşləri təşkil etmə və ya belə iğtişəşlərdə iştirak etmə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 5 il

Saxlandığı yer: Bakı İstintaq Təcridxanası

---

2. “Gəncə işi” ilə bağlı sosial şəbəkələrdə paylaşımlara görə həbs edilənlər

108. Aqşin Cahangir oğlu ƏSGƏROV

© Ailəsi təqdim edib

Saxlanma tarixi: 16 iyul 2018-ci il

İttiham: CM-in 281.2-ci (*Hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, zorla saxlanılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar etmə, habelə bu cür məzmunlu materialları yayma təkrar və ya bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə*) maddəsi

Cəzasının müddəti: 5 il 6 ay

Saxlandığı yer: 9 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsi

İş üzrə qısa arayış: A.Əsgərov Naxçıvan şəhərində yerləşən 515 nömrəli hərbi hissədə kapitan rütbəsində xidmət edən zabit olub. O, Gəncə şəhərinin sabiq icra başçısı Elmar Vəliyevin güllələnməsindən sonra "Facebook"da "Emin Kəpəz" adı ilə Yunis Səfərova dəstək verərək bir çox facebook istifadəçisinin əsasən foto ilə paylaşılan statuslarını paylaşmış. Onun həbsinə əsas olduğu iddia edilən bəzi statuslar aşağıda təqdim olunur:

"Gəncədə yaşayan dostlar xalqımızdan kömək istəyir. Gəncədə interneti kəsiblər, polislər xalqı döyüb icranın qarşısından qovub. Xahiş edirlər, Gəncəyə kömək üçün bütün Azərbaycan üsyan etsin"

"Gəncədə kişi varsa gəlsin əlini əlimin üstünə qoysun" - deyən İH başçısı şərəfsizə cavab gecikmədi. Gəncə camaatı öz sözünü dedi. Elmar Vəliyev öldürüldü.

"Əllərinə qurban gəncəli balası Elmarı Vəliyevi cəzalandıran igid"

"İyulun 10-da saat 20:00-da Gəncə İcra Hakimiyyəti binasının qarşısında Etiraz Aksiyası Olacaqdır!"

"Azərbaycanın hər bir şəhərində və rayonunda narazı insanların küçələrə çıxması üçün təcili işlər görülməli və İlham Əliyevin zülmkar hakimiyyəti ilə mübarizəyə başlamalıyıq"

"10 iyul saat 20:00-da Gəncə şəhər İcra Hakimiyyəti qarşısında etiraz aksiyası keçiriləcək, Yunisi tək qoyma! Bu dəfə susma! Yunisə dəstək ol"

"İlham Əliyevin və onun bandasının xalqa qarşı zülmü davam edir..."

"Sizin fikrinizcə Azərbaycan xalqı yatıb yoxsa oyaqdır?"

A.Əsgərov bu paylaşımlardan bir müddət sonra həbs edilib. Ona öncə CM-in 281.1-ci maddəsi ilə ittiham irəli sürülsə də, daha sonra 281.2-ci maddə (eyni əməllərin təkrar və ya bir qrup şəxs tərəfindən törədilməsi) ilə tövsif edilərək ağırlandırılıb.

A.Əsgərov Naxçıvan Muxtar Respublikası Hərbi Məhkəməsinin 18 oktyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə **5 il 6 ay** müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Naxçıvan MR-nın Ali Məhkəməsinin Hərbi Kollegiyası (sədrlik edən Yusifəli Qurbanov) 29 noyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxlayıb. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Hərbi Kollegiyası isə 23 may 2019-cu il tarixli qərarı ilə kassasiya şikayətini təmin etməyib. Bütün məhkəmə hökmlərində A.Əsgərovun adı XXX kimi qeyd edilib.

İQ ağağıdakı səbəblərə görə, A.Əsgərovu siyasi məhbus hesab edir:

Gəncə işi ilə bağlı siyasi məhbus kimi tanınan digərlərindən fərqli olaraq, A.Əsgərov etiraz aksiyasında iştirakına görə deyil, Yunis Səfərova və etiraz aksiyasına dəstək verən digər Facebook istifadəçilərinin statuslarını paylaşdığına görə həbs edilib.

Yerli məhkəmələrdə sübut kimi qiymətləndirilmiş ekspertiza rəyində deyilir ki, A.Əsgərovun Y.Səfərovun işgəncəyə məruz qaldığını iddia etməsi, yalan olub-olmadığını bilmədən başqa şəxslərə məxsus dövlət əleyhinə rəyləri paylaşması, insanları qanunsuz mitinqlərə dəvət etməsi ölkədə ictimai siyasi sabitliyin gərginləşməsinə, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin iflic edilməsinə və ictimai asayişin kütləvi pozulmasına səbəbdir. A.Əsgərovun cinayət məsuliyyəti üçün onun paylaştığı digər Facebook istifadəçilərinə məxsus statuslar və onlara dair ekspertizanın rəyi həlledici sübutlar olduğu üçün, İQ onların üzərində dayanmağı vacib sayır.

Y.Səfərovlə bağlı paylaşımalar: Y.Səfərov həbsdən dərhal sonra paylaşılmış üz nahiyəsində ağır xəsarətlərin yer aldığı fotosu yalnız A.Əsgərov tərəfindən deyil, bütün ölkədə ciddi qınağa səbəb olub və bunların hansı şəraitdə baş verməsinin ağılabatan izahının verilməsi hakimiyyət orqanlarından tələb olunub. DİN öncə fotonun uydurma olduğunu iddia etsə də, bir gün sonra onun həqiqətən də Y.Səfərova məxsus olduğunu, xəsarətlərin isə tutulma zamanı müqavimət göstərdiyi üçün polisə güc tətbiqi nəticəsində meydana gəldiyini bildirib. DİN-in belə ziddiyyətli açıqlamaları, işgəncə iddiaları ilə bağlı ciddi araşdırma aparılmaması bunların hüquq mühafizə orqanları əməkdaşları tərəfindən yetirilməsi şübhələrini daha da gücləndirib. Bu durumda dövlət quurumlarında vətəndaşa işgəncə verilməsi çox sayda insanların haqlı narazılığa səbəb olub və onlar buna müxtəlif formada etirazlarını bildiriblər. A.Əsgərov da etirazını başqalarının yazdığı və yaydığı statusları paylaşmaqla bildirib. Bu halda hətta cinayət məsuliyyəti yaranırsa belə, buna görə statusları paylaşan A.Əsgərov deyil, onu yazanlar məsuliyyətə cəlb edilməli idi.

Yerli məhkəmələrin hökmlərində göstərilib ki, A.Əsgərov “terror aktı törədən cinayətkar Y.Səfərovu dəstəkləyərək hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə yönələn açıq çağırışlar edib”. Qərarlarda Y.Səfərov məhkəmə hökmü olmadan terrorçu və cinayətkar adlandırılıb. Y.Səfərov məhkəmə hökmü ilə cinayətkar elan edilmiş olsaydı belə, artıq beynəlxalq instansiyaların yanaşması budur ki, hansısa terrorçuya yalnız dəstək ifadə etmək o zaman cinayət hesab edilir ki, bu dəstəyin arxasında real təhlükə olsun. Sözügedən işdə A.Əsgərov hələ məhkəmə qərarı ilə cinayətkar hesab edilməyən şəxsə öz dəstəyini ifadə edib və bu dəstək Facebook-da digər şəxslərin statuslarını paylaşmaqdan o tərəfə keçməyib.

Etiraz aksiyası ilə bağlı paylaşımalar: Bu sənədi hazırlayan İşçi Qrupun Gəncə işi bağlı rəyində artıq göstərilib ki, 10 iyulda keçirilən etiraz aksiyası, ayrı-ayrı şəxslərin zorakılığa yol verdiyi hallar istisna olmaqla, dinc xarakterli olub. Avropa Məhkəməsi öz qərarlarında dəfələrlə bəyan edib ki, etiraz aksiyası zamanı fərdlərin zorakılığa əl atması aksiyanın dinc xarakterli olmadığı anlamına gəlmir. A.Əsgərovun paylaştığı postların əksəriyyəti 10 iyul etiraz aksiyasına çağırış olub və bu çağırışlarda hakimiyyət orqanlarını narahat və şok edəcək sözlər yer alsada, bütövlükdə bu paylaşımalar zorakılığa təşviqedicidir xarakterdə olmayıb.

Paylaşımaların doğurduğu nəticə: Ali Məhkəmənin hökmündən və A.Əsgərovun istifadə etdiyi Emin Kəpəz profilindən belə görünür ki, o, əsasən 10 iyulda keçiriləcək aksiyanın təbliğinə həsr edilən digər şəxslərin statuslarını paylaşmış, özü şəxsən aktiv facebook istifadəçisi olmayıb, virtual dost sayı da aktiv Facebook istifadəçiləri ilə müqayisədə az olub. Onun özünə məxsus heç bir paylaşımı olmayıb və Facebook-dakı səhifədən də öz adı ilə deyil, saxta adla istifadə edib. Digər tərəfdən, Facebook-un alqoritmi ikinci əl paylaşımaların daha çox istifadəçi tərəfindən oxunmasına imkan

AZƏRBAYCANDA SİYASİ MƏHBUSLARIN VAHİD SİYAHISI / HESABAT

Sənəd 10 iyun 2020-ci ilə qədər olan dövrü əhatə edir

vermir. Bu səbəbdən, paylaşdığı hər posta maksimum 2-3 “bəyənmə” gəlib. Hətta o, zorakılıq təbliğ edən statusları paylaşmış olsaydı belə, izləyicilərinin sayının azlığı səbəbindən bu statusların ictimaiyyətə təsir ehtimalı çox aşağıdır.

NƏTİCƏ/TÖVSIYƏLƏR

Azərbaycanda siyasi motivlərlə cinayət təqibinin aparılması, nəticədə, vətəndaşlarımızın qanunsuz, hüquqi əsaslar olmadan həbsi və azadlıqdan məhrum edilməsi bizi təəssüfləndirir və narahat edir.

Araşdırılan işlər göstərir ki, hakimiyyətin siyasətini və ya hakimiyyətdə təmsil olunan yüksək çinli məmurları tənqid edən, araşdırma yazıları və tənqidi məqalələrlə çıxış edən, sosial şəbəkələrdə fəallıq nümayiş etdirən, söz, mətbuat, sərbəst toplaşmaq, birləşmək, vicdan və digər azadlıqlar uğrunda mübarizə aparan, ümumilikdə ictimai-siyasi proseslərdə fəal olan və hakimiyyətin mövqeyini bölüşməyən istənilən şəxsin uydurma ittihamlarla həbsi mümkündür.

Siyasi motivli həbs və azadlıqdan məhrum etmə qərarları ölkə vətəndaşlarına maddi və mənəvi zərər vurmaqla yanaşı Azərbaycan dövlətinin imicinə də böyük zərbə vurmuş olur. Bu, Azərbaycanın üzvü olduğu beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən də Avropa Şurası qarşısında könüllü olaraq götürdüyü öhdəliklərə ziddir. Hələ 2001-ci ildə Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısında götürdüyü öhdəliklərdən⁹⁰ biri siyasi məhbus kimi tanınan şəxslərin azadlığa buraxılması ilə bağlı idi. Bu problem indiyə qədər həllini tapmayıb, əksinə, siyasi məhbusların sayı üzvlükdən sonra daha da artıb.

Yaranmış vəziyyətdən çıxış yolu kimi aşağıdakıları təklif edirik:

Azərbaycan hakimiyyətinə:

- Siyahıda olan siyasi məhbusların azadlığa buraxılması istiqamətində təxirəsalınmaz addımlar atmaq;
- Siyasi məhbusların istintaq təcridxanalarında və cəzaçəkmə müəssisələrində təhlükəsizliyini təmin etmək;
- Problemin müzakirəsi və həlli üçün siyahını hazırlayan, dəstəkləyən şəxslərlə dialoqa başlamaq.

Beynəlxalq ictimaiyyətə:

- Azərbaycan hökumətini beynəlxalq təşkilatlar qarşısında götürdüyü öhdəliklərə əməl etməyə və siyasi məhbusları azadlığa buraxmağa çağırmaq;
- Bakıya səfərlər zamanı və ya Azərbaycan hökumətinin rəsmilərinin səfəri zamanı siyasi məhbuslar məsələsini davamlı olaraq diqqətdə saxlamaq;
- Qısa müddətdə siyasi məhbus probleminin həlli istiqamətində ciddi və əsaslı addım atılmayaçağı təqdirdə Azərbaycan hakimiyyətinə sanksiyalar tətbiq etmək.

---

⁹⁰ <http://bit.ly/2cNAbOo>

ƏLAVƏ

Təşəkkürlər

Hesabatın hazırlanmasında yaxından iştirak edən, işlər barədə zəruri məlumatları və hüquqi sənədləri təqdim edən vəkillərə təşəkkürümüzü bildiririk⁹¹.

Hesabatın üz səhifəsi üçün karikatura hazırlayan və hazırda siyasi mühacir həyatı yaşayan karikaturaçı Gündüz Ağayevə təşəkkür edirik.

Hesabatın ingilis dilinə tərcüməsində iştirak edən bütün şəxslərə (təhlükəsizlik baxımından adlarının açıqlanmasını istəmirlər), xüsusən, hazırda siyasi məhbus həyatı yaşayan Fuad Əhmədliyə minnətdarlığımızı çatdırırıq.

İşçi Qrupun üzvləri

Siyasi Məhbusların Vahid Siyahısı üzrə İşçi Qrupuna aşağıdakı şəxslər daxildir⁹²:

Akif Qurbanov
Ənnağı Hacıbəyli
Günay İsmayılova
Xalid Ağaliyev
Xədicə İsmayıl (əlaqələndirici)
İntiqam Əliyev (əlaqələndirici)
Rövşən Hacıbəyli
Samir Kazımlı
Sevinc Vaqifqızı
Tural Ağayev
Yalçın İmanov

---

⁹¹ 2017-ci ilin sonundan etibarən vəkillərə qarşı intensivləşən təzyiq və təqiblərin nəticəsi olaraq, İşçi Qrup ilə əməkdaşlıq edən vəkillərdən bir çoxunun vəkillik fəaliyyəti dayandırılıb. Vəkillər Kollegiyasının Rəyasət Heyəti 22 noyabr 2017-ci ildə İşçi Qrup ilə əməkdaşlıq edən Yalçın İmanovun vəkillik fəaliyyətinə xitam verilməsi üçün məhkəməyə müraciət edib; məhkəmə qərar verəndək Y.İmanovun vəkillik fəaliyyətini dayandırılıb. Həmçinin VK RH-nin 22 yanvar 2018-ci il tarixli qərarı ilə Fəxrəddin Mehdiyevin, 23 aprel 2018-ci il tarixli qərarı ilə Əsəbəli Mustafayev və Nemət Kərimlinin vəkillik fəaliyyəti bir il müddətinə dayandırılıb; 2019-cu ilin uyğun tarixlərində həmin müddətin başa çatması ilə əlaqədar həmin şəxslərin vəkillik fəaliyyəti bərpa olunub. 27 noyabr 2019-cu ilə VK RH daha bir tanınmış hüquq müdafiəçisinin - Şəhla Hümbətovanın vəkillik fəaliyyətinin dayandırılması və onun Kollegiya üzvlüyündən xaric edilməsi ilə bağlı məhkəməyə müraciət edilməsi barədə qərar qəbul edib. ABŞ Dövlət Departamenti Ş.Hümbətovanı "Cəsarətli qadınlar" illik mükafatının (IWOC) on iki qalibindən biri seçib və 2020-ci ilin mart ayının 4-də Vaşinqtonda keçirilən mərasimdə həmin mükafatı ona ABŞ-ın Dövlət Katibi təqdim edib.

⁹² İQ-nin üzvlərinin 30 may 2020-ci il tarixli iclasında Qrupun yeni tərkibi təsdiqlənib (*adlar əlifba sırası ilə yerləşdirilib*).